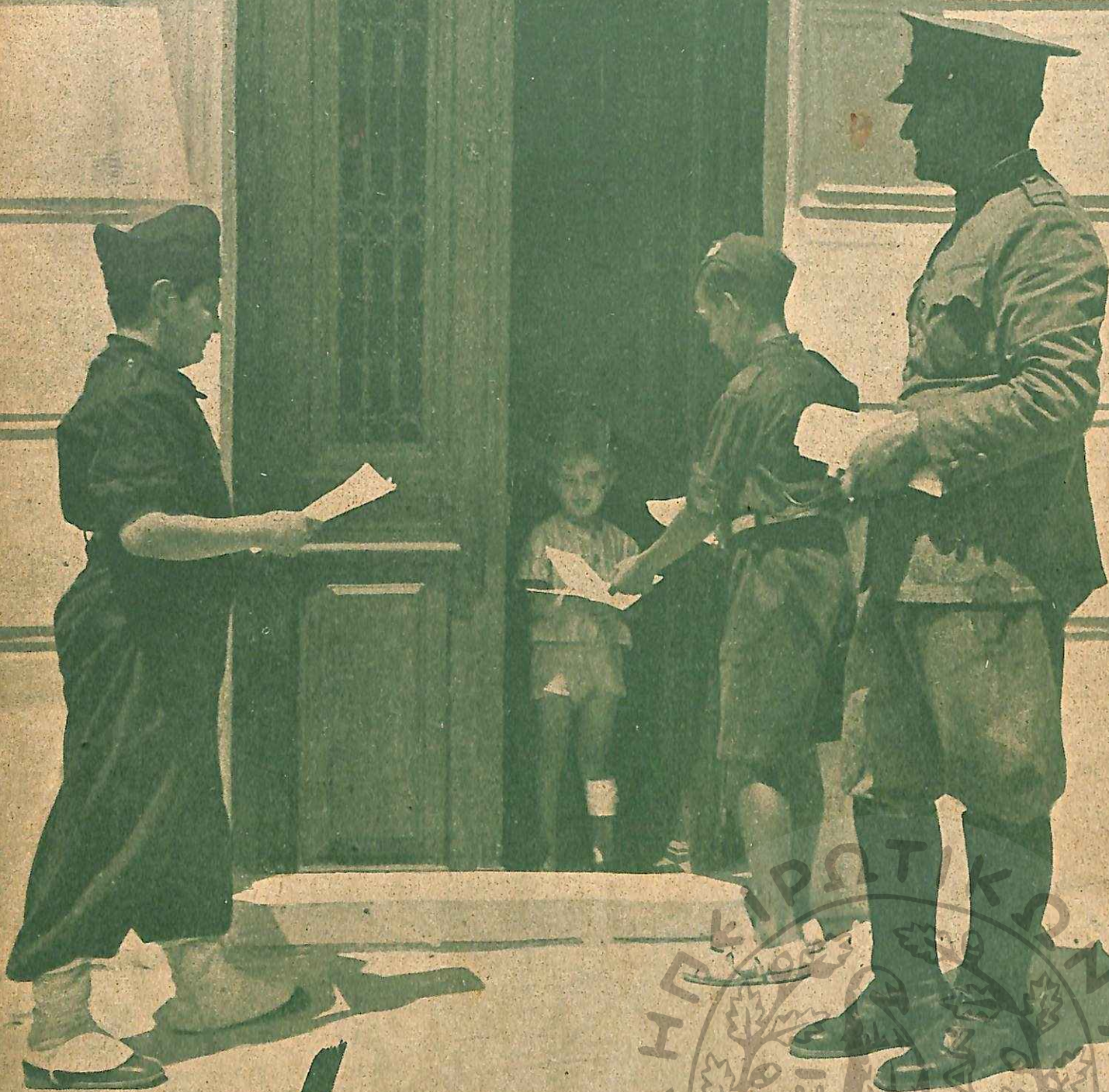

8 Ε

Νεογραφία

ΑΡΙΘ.ΦΥΛ. 41 (92)
13 ΙΟΥΛΙΟΥ 1940-Ε'

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου υπό Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΕΑ, ὁστις
καὶ ἐκπρῶσπε ταύτην, ἀναπληροῦμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς

ΕΤΟΣ Β' - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΘΗΝΑΙ		ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
ΓΡΑΦΕΙΑ: Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' δρόμος) Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094 Συντάξεως 34-425		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικοῦ) Δρ. 160 — 200 ΕΞΑΜΗΝΟΣ > 80 — 100 ΤΡΙΜΗΝΟΣ > 40 — 50 ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀμρ. Ἀγγλίας 1 Ἀμερικῆς Δολ. 6 Αἰγύπτου Ἀμρ. 1	
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ» Ὁδὸς Λεωχάρους 19		Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω- τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ 300	
Ἀριθ. Τεύχ. 41 — 13 Ἰουλίου 1940 ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ		ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ» ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.	

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Ἡ ἀξία τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων
καὶ τῆς οἰκονομίας.

Ἡ κυρία Γιαννούλα ἔχει τρία παιδιά, τὸν Ἀντωνάκη, τὸν Κωστάκη καὶ τὴν Ζήνα. Ὁ Κωστάκης, πού εἶναι με-
γαλύτερος, ἔχει μέσα στὸ ντουλάπι ἕνα κουμπάρ. Ὅταν
τοῦ περισσεύουν δραχμὲς τὶς βάζει μέσα στὸν κουμπάρ.
Μιά μέρα τοὺς εἶπε ὁ διδάσκαλος γιὰ τὸ Ταμιευτήριον
ὅτι ὅποιον παιδιοῦ τοῦ περισσεύουν λεπτὰ μπορεῖ νὰ τὰ
βάλῃ στὸ Ταμιευτήριον.

Καὶ σιγὰ σιγὰ μὲ τὰ τάλληρα καὶ μὲ τὶς δραχμὲς ποὺ
θα βάζῃ τακτικὰ μπορεῖ νὰ μαζεθοῦν χιλιάδες. Τότε λοι-
πὸν ὁ Κωστάκης ἔσπασε τὸν κουμπάρ του καὶ μέτρησε.
Εἶχε 150 δραχμὲς. Ἀμέσως τὶς ἐπῆγε εἰς τὸ Ταμιευτή-
ριον. Ὁ Προϊστάμενος τοῦ ἔδωσε ἕνα βιβλιαράκι. Φαν-
τασθῆτε τὴν χαρὰ τοῦ Κωστάκη ὅταν ἔβαλε στὴν τσέπη
του τὸ βιβλιαράκι. Ἀπὸ τότε ὁ Κωστάκης προσπαθοῦσε
ὅσον περισσότερο μποροῦσε νὰ μαζεύῃ δραχμὲς γιὰ νὰ
τὶς βάζῃ στὸ Ταμιευτήριον.

Ὁ Κωστάκης δὲν ἦταν τεμπέλης καὶ περήφανος. Ὅ-
ταν τὸν ἔστειλε κάποιος ξένος στὴ δουλειά του, πήγαινε.
Καὶ ὁ ξένος τοῦ ἔδινε γιὰ τὸν κόπο του πότε τάλληρο καὶ
πότε δραχμή. Δὲν ἦταν σὰν μερικά παιδιά ποὺ δὲ θέλουν
νὰ κάμουν ξένη δουλειά. Τοῦ Κωστάκη ὁ πατέρας ἦταν
καπετάνιος, εἶχε δικό του καΐκι καὶ ὅταν γύριζε ἀπὸ τὸ
ταξίδι τοῦ ἔδινε πολλὰ πράματα, τοῦ ἔδινε καὶ λεπτὰ γιὰ
νὰ ἀγοράσῃ ἐκεῖνος ὅ,τι ἤθελε.

Ὁ Κωστάκης ὅμως δὲν τὰ ἐξώδευε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ,
ἀλλὰ τὰ πήγαινε στὸ Ταμιευτήριον. Τὸν καιρὸ πού πρω-
το῔βαλε ὁ Κωστάκης τὶς 150 δραχμὲς ἦταν στὴ Γ' τάξι
τοῦ Δημοτικοῦ, μὰ ὥσπου νὰ τελειώσῃ τὸ Γυμνάσιο εἶχαν
μαζευθῇ 120 χιλιάδες. Ὁ πατέρας του τὸν ἐπῆγε καὶ στὸ
Πανεπιστήμιο γιὰ νὰ βγῇ δικηγόρος. Ὁ πατέρας του, ὁ
καπετάν Δημήτρης, τοῦ ἔστειλε πολλὰ λεπτὰ, γιὰτὶ ἤξερα

ὅτι μέσα στὴν Ἀθήνα ξοδεύονται γρήγορα τὰ λεπτὰ. Ὁ
Κωστάκης ὅμως ἔκανε οἰκονομία καὶ σὲ δύο χρόνια
μέσα στὴν Ἀθήνα ἐμάζεψε 50 χιλιάδες μὲ τοὺς τόκους
μαζί. Ἀλλὰ μιά μέρα ἔμαθε κάτι θλιβερόν. Ὅτι ὁ πατέ-
ρας του, ὁ καπετάν Δημήτρης, ἐναυάγησε στὸ μέσον τοῦ
Αἰγαίου πελάγους. Καὶ ὅτι μόλις κατῶρθωσε νὰ σώσῃ
τοὺς ναύτας του καὶ τὸν ἑαυτὸ του σὲ μία βάρκα, τὰ
ροῦχα ποὺ φοροῦσαν, ἕνα χάρτη, ἕνα ρολόγι καὶ ἄλλο
τίποτε. Δὲν πρόλαβε τοῦλάχιστον νὰ πάρῃ τὰ λεπτὰ του.

Καὶ ὅταν ἔφθασε στὸ χωριὸ του ἔπρεπε ἄρρωστος ἀπὸ
τὴν στενοχωρία του, γιὰτὶ λεπτὰ δὲν εἶχε, δὲν ἔφταναν
νὰ κάμῃ ἄλλο καΐκι. Καὶ δευτεῖα δὲν ἤξερε ἄλλη. Ὁ Κω-
στάκης τότε ἦρθε στὸ χωριὸ γιὰ νὰ παρηγορήσῃ τὸν πα-
τέρα του. Ὅταν ἔφθασε στὸ σπίτι, τὸν ἀγκάλιασε ἡ μη-
τέρα του καὶ ὁ πατέρας του, καὶ ἔκλαιγαν γιὰ τὸ δυστύ-
χημά τους.

Τότε ὁ Κωστάκης εἶπε: «Μὴν στενοχωριέσαι πατέρα.
Ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω νὰ κάμῃς καινούργιο καΐκι». Τότε
ἐγέλασαν οἱ γονεῖς του. Ἐνόμιζαν πὼς τὰ ἔλεγε ἀστεῖα.
Ὅταν ὅμως ἔβγαλε ὁ Κωστάκης τὰ βιβλιαράκια του,
τότε ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα του ἔμειναν μὲ ἀνοιχτὰ τὸ
στόμα. Δὲν ἤξεραν ποῦ βρῆκε ὁ Κωστάκης τόσα λεπτὰ.
Ὅταν ὅμως διηγῆθηκε τὴν ἱστορία ὅτι ἀπὸ 10 χρόνων
παιδί ἄρχισε νὰ μαζεύῃ μιά-μιά τὶς δραχμοῦλες ποὺ τοῦ
ἔδιναν καὶ σιγὰ-σιγὰ μὲ τοὺς τόκους τοῦ Ταμιευτηρίου
καὶ τὴν οἰκονομίαν του ὥσπου νὰ γίνῃ 22 χρόνων κατῶρ-
θωσε νὰ μαζέψῃ 170 χιλιάδες, τότε ἄρχισαν νὰ τὸν φιλοῦν
μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

Κ' ἔτσι ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἀγόρασε μαζί μὲ ἕνα
φίλον του ὁ καπετάν Δημήτρης συνεταιρικὸ καΐκι. Καὶ ὁ
Κωστάκης συνέχισε τὶς σπουδὲς του. Λοιπὸν ὁ σωτὴρ τοῦ
καπετάν Δημήτρη ἦταν ὁ δάσκαλος καὶ τὸ Ταμιευτήριον.

Ἐλευθερία Ἀρ. Παρμάγκου
Μαθήτρια Ε' τάξεως Α' Δημοτικοῦ Σχολείου
Ἀντίσσης — Ἀθήνα

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Ἀρχοῦ

ΗΜΕΡΟΜ. 24-10-81

ΑΡΙΘ. 30354

ΑΙ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Δὲν εἶναι αἱ περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἔγιναν τὰ ἐγ-
καίνια τῆς θερινῆς σκηνῆς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου εἰς τὴν
Θεσσαλονίκην, ὁ μοναδικὸς λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδόθη
εἰς τὸ γεγονός τόση σημασία ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ἀπὸ τὴν
Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν. Ὑπὸ οἰασδήποτε συνθήκας τὸ ἐρ-
γον θὰ ἐδικαιολόγει ὅλον μας τὸν ἐνθουσιασμόν. Ἐπειτα
ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ βασιλικὴ σκηνὴ εἶναι τὸ περιφα-
νέστερον πνευματικὸν τρώπιον ποὺ ἐστήσαμεν εἰς τὴν
παλαιὰν καὶ ἀρχοντικὴν βορειοελλαδικὴν μας μητρόπο-
λιν. Ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἀργή-
σαμε κάπως. Ἀμὰ ὅμως ἀναμετρήσῃ τὰ περιπετειώδη
καὶ κοσμογονικὰ συμβάντα, ποὺ ἐμεσολάβησαν ἀπὸ τῆς
ἐποχῆς ποὺ ἀνεκτῆθη ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα, εἰς τὴν Ἀνατολὴν γενικῶς καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν
πόλιν τοῦ ἀθλοφόρου Δημητρίου καὶ εἰς τὴν περιοχὴν
τῆς, θὰ δικαιολογήσῃ αὐτὴν τὴν βραδύτητα. Τρεῖς δεκαε-
τηρίδες χρόνου εἰς τὴν ζωὴν μιᾶς Χώρας καὶ ἐνὸς λαοῦ,
ποὺ μετράται μὲ τοὺς αἰῶνας, εἶναι μία βραχυτάτη δια-
δρομὴ καὶ εἶναι ἐπικαίρον νὰ τονίσωμεν σήμερον ὅτι τὴν
διαδρομὴν αὐτὴν ὁ Ἑλληνισμὸς τὴν ἔζησε ἔντονα, τὴν ἐγέ-
μισε μὲ ἔργα καὶ δημιουργικὸν μόχθον, μὲ δόυνας καὶ μὲ
θυσίας, ποὺ τὰς χαρακτηρίζει τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο πνεῦμα
τῆς καρτερίας καὶ τῆς ἐπιμονῆς, ποὺ ἀνορθώνει καὶ φωτί-
ζει καὶ δημιουργεῖ τὴν ἱστορίαν.

Δὲν θὰ εὐρῆθῃ εἰς τὸν Κόσμον οὔτε ἐν ἀνθρώπινον ὄν,
μὲ καθαρὰν καὶ δικαίαν συνειδήσιν, ἔχον γνῶσιν ἀκριβῆ
τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡ νικηφόρος Ἑλλάς ἀπο-
κατεστάθη εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὸ ὁποῖον δὲν θ' ἀνα-
γνωρίσῃ ὅτι αὐτὸ ποὺ ἐπραγματοποιήσαμεν ἐκεῖ ἐπάνω
φέρει ὅλα τὰ γνήσια γνωρίσματα μιᾶς ἀναγεννήσεως.
Ἀπὸ τὸν πλατύστερον μακεδονικὸν κάμπον ἔως τὰς ἀνα-
πεπταμένας ἀκτὰς καὶ τοὺς βαρεῖς ὀρεινοὺς ὄγκους, τὰ
πάντα, φύσις καὶ ἀνθρώπινοι οἰκισμοί, ἠσθάνθησαν ἔως τὰ
βάθη τῶν καὶ ἐδέχθησαν τὴν ἀναμορφωτικὴν σφραγίδα
τῆς ἑλληνικῆς δημιουργικῆς ἐργασίας. Ἐνας κόσμος
νέος, πυκνός, ρωμαλέος, ταχύς, κατέκλυσε καὶ κατεπλημ-
μύρισε καὶ μετεμόρφωσε τὴν Χώραν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον.
Ἐξαιρέσει τῶν σεβασμίων προσκυνημάτων καὶ τῶν μνη-
μείων τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν μέσων αἰώνων, ποὺ καὶ αὐτὰ
ἀκόμη ἀκτινοβολοῦν σήμερον μὲ νέαν μεγαλοπρέπειαν καὶ
νέαν λάμψιν, ὅ,τι ὑπάρχει ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι νέον. Προῖον
πνεύματος καὶ μόχθου καὶ προσπαθείας ἑλληνικῆς. Καὶ
θὰ ἐχρειάζετο ὁ καθυστερημένος περιηγητής, ποὺ ἐταξί-
δευσεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα πρὸ τοῦ 1912, ἐάν ἤθελε νὰ
ἐπανεύρῃ τὸ χρῶμα καὶ τὸν τόνον τοῦ τοπίου ποὺ εἶχε
γνωρίσει, νὰ διέλθῃ, εἰς ἀναζήτησίν του, πρὸς ἀνατολάς
καὶ πρὸς βορρᾶν τὰ ἑλληνικὰ σύνορα.

Φυσικὰ κάθε ἀναδημιουργία προϋποθέτει ἐκδράνησιν.
Καὶ ἦτο ἐπόμενον, ἀναθεμελιῶν, ὁ Ἑλληνισμός, τὴν
ζωὴν του εἰς τὰς ἀνακτηθείσας προγονικὰς Χώρας, ἐκεῖ
ἐπάνω, ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ ὑλικώτερα. Τὸ ὅτι ἤλθεν ἡ σειρά
τῶν πνευματικῶν προσπαθειῶν εἶναι σημεῖον ὅτι ἐπροχώ-
ρησεν ἄρκετὰ ἡ ὕλική οἰκοδόμησις. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν
πρώτην ἐξήγησιν τοῦ πανηγυρικοῦ τόνου ποὺ ἐδόθη εἰς
τὰ ἐγκαίνια τῆς βασιλικῆς σκηνῆς. Ὑπάρχει εἰς τὸν τόνον
αὐτὸν κάτι ποὺ συγκινεῖ ἀληθινά. Τὸ αἶσθημα τοῦ δέν-
δρου ποὺ ἐνδύεται τὸν κόσμον τῆς πρώτης ἀνθήσεως.
Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη ἐξήγησις αὐτοῦ τοῦ τόνου.
Αὐτὴ ποὺ ἐτόνισεν εἰς τὰς δηλώσεις του, ἐπ' εὐκαιρίᾳ

τοῦ γεγονότος, ὁ Ἀρχηγός, δνομάζων τὴν τελευτὴν τῶν
ἐγκαινίων τῆς βασιλικῆς σκηνῆς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην
ἐορτὴν «ἑλληνικήν». Οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῇ
κανεὶς ἄλλον, ἐξ ἴσου ἀκριβῆ, χαρακτηρισμόν. Ἡ ἔννοια
τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ
τὸ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πνευματικότητα. Καὶ ὡς ἱστορικὸν καὶ
ἐθνολογικὸν καὶ ὡς γεωγραφικὸν ἀκόμη φαινόμενον, ὁ
Ἑλληνισμὸς δὲν εἶναι παρὰ πνευματικότης. Εἰς τὸ πεδῖον
τῆς ἱστορίας ἡ ἐμφάνισις του θέτει τὰ ὅρια διαχωρι-
σμοῦ μεταξὺ τῶν βαρβάρων χρόνων καὶ τῆς νεωτέρας
ἀνθρωπότητος καὶ εἶναι παράλληλος μὲ τὴν συμβολικὴν
σκηνὴν τῆς κοσμογονίας, κατὰ τὴν ὁποίαν «ὁ Θεὸς διε-
χώρισεν ἀναμέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀναμέσον τοῦ σκότους
καὶ ἐκάλεσε τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύ-
κτα». Ἐπειτα ἀπὸ αἰῶνας κατατρεγμοῦ καὶ συμφορῶν
καὶ χωρὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συμφορῶν αὐτῶν καὶ
τοῦ κατατρεγμοῦ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ σιγῇ τὸ λάλον
ὑδωρ τῆς πηγῆς αὐτῆς τῆς πνευματικότητος, ὁ Ἑλληνι-
σμὸς, ἀνασκοπῶν σήμερον κριτικῶς, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν συγ-
χρόνων γεγονότων, τὴν ἱστορίαν, ἡμπορεῖ, χωρὶς περι-
τὴν ἔπαρσιν ἀλλὰ μὲ κατανόησιν ἡρεμον καὶ γαληνιαν,
νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν διαπίστωσιν τοῦ ξένου στοχαστοῦ, ὅτι
«ἐξαιρέσει τῶν τυφλῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, πᾶν ὅ,τι
κινεῖται καὶ ὑπάρχει εἰς τὸν Κόσμον — καὶ πᾶν ὅ,τι ἐξω-
ραῖζει καὶ ἐξευγενίζει τὴν ζωὴν θὰ ἐπροσθέτομεν ἡμεῖς —
ἔχει τὴν πηγὴν του εἰς τὴν Ἑλλάδα».

Ὁ πόλεμος ποὺ μαίνεται τὰς ὥρας αὐτὰς εἰς τὴν Εὐ-
ρώπην καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ βαρὺς σάλος φθάνει ἔως ἡμᾶς
καὶ κάμνει τόσον ἀβεβαίαν καὶ τόσον ἀνσφαλὴ δι' ὅλους
τοὺς λαοὺς τὴν πρόσπιν τῆς αὐρίου, διακυβεύει ὅσον καμ-
μῖαν ἄλλην φορὰν σήμερον καὶ ἀπειλεῖ τὴν πνευματικό-
τητα καὶ τὰς πνευματικὰς ἀξίας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἰδοὺ
ἕνα νέον γεγονός γεμᾶτο ἀνησυχίας καὶ εὐθύνας. Ἰσως
τὴν δωδεκάτην ὥραν συντελεσθῇ τὸ θαῦμα καὶ ἀνα-
βλέψουν αἱ συνειδήσεις καὶ φωτισθοῦν αἱ καρδίαι. Ἀλλὰ
εἴτε δικαιοῦθῃ αὐτὴ ἡ ἐλπίς εἴτε ὅχι, ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ, τὸ καθῆκον καὶ ἡ εὐθύνη του δὲν ἀλλάζει. Ἐάν
πρόκειται ποτὲ νὰ ἐκπέσῃ τὸσον ὁ Κόσμος, ὥστε ἡ ὕλική
ἀρχὴ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ νὰ κατισχύσῃ ἐπὶ τῶν πρῶτων
τοῦ πνεύματος καὶ ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ἀξιών, ὅ,τι ἐν-
νοοῦμεν ὡς πολιτισμόν, μὲ τὴν γνησιωτέραν ἔννοιαν τῆς
λέξεως, εἶναι πεπρωμένον νὰ καταρρεύσῃ. Φυσικὰ εἰς
μίαν τοιαύτην περίστασιν θ' ἀπειληθῇ σοβαρῶς αὐτὸ ποὺ
ἀπετέλεσε διὰ τῶν αἰώνων καὶ ἀποτελεῖ καὶ τώρα καὶ
θ' ἀποτελεῖ πάντοτε «κλῆρον καὶ ἀποστολὴν τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ» καὶ τοῦτο θὰ εἶναι συμφορὰ μεγίστη, μεγαλειτέρα
καθ' ἡμᾶς ἀπὸ κάθε ἄλλην, ἀκόμη καὶ ἀπὸ μίαν ἀπειλὴν
ποὺ θὰ ἐστρέφετο ἐναντίον τῆς φυσικῆς υπάρξεως τοῦ
ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐναντίον τῆς κρατικῆς του αὐτοπαρ-
ξίας καὶ τῆς ἐδαφικῆς του ἀκεραιότητος. Διὰ τὴν περί-
στασιν αὐτὴν πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἑτοιμοὶ αἱ διανοαὶ
μας καὶ αἱ καρδίαι. Καὶ ἰδοὺ μία τρίτη ἐξήγησις τοῦ
πανηγυρικοῦ τόνου, ποὺ ἐδόθη εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς βασι-
λικῆς σκηνῆς, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἡ ἐξήγησις ὅτι ὁ
σημερινὸς Ἑλληνισμὸς δὲν θὰ ὑποστείλῃ ποτὲ τὴν ση-
μαίαν τῆς πνευματικῆς του ἀποστολῆς εἰς τὸν Κόσμον,
ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι πεπρωμένον ν' ἀπειληθῇ ἡ ζωὴ ἀπὸ
ἕνα νέον κατακλυσμόν σκότους καὶ ὕλιστικῆς βαρβαρό-
τητος.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΣ ΑΞΙΑΣ

(ΑΙ δηλώσεις του πρὸς τοὺς δημοσιογράφους ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου Θεσσαλονίκης)

«Σὲ λίγες στιγμὲς ἡ αὐλαία τοῦ νέου Βασιλικοῦ Θεάτρου τῆς Θεσσαλονίκης θ' ἀνοίξῃ καὶ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θ' ἀκουσθῇ διὰ τοῦ στόματος τῶν Ἑλλήνων ἡθοποιῶν ἡ αἰωνία φωνὴ τοῦ πνεύματος. Ἡ χαρὰ μου εἶναι μεγάλη καὶ ζωερὴ εἶναι ἡ λύπη μου πὺν δὲν μπορῶ, ὡς θεατῆς κ' ἐγὼ κοντὰ στοὺς ἀγαπητοὺς μου Θεσσαλονικεῖς, νὰ παρευρεθῶ στὴν ἑορτὴ αὐτὴ τὴν τόσον ἑλληνική. Ἡ σκέψις μου ὅμως τὴν στιγμὴ αὐτὴ βρίσκεται κοντὰ τους. Ἀπολαμβάνει τὴν φωτεινὴ ἀνάπαυλα, πὺν τὸ εἰρηνικὸ πνεῦμα τῆς τέχνης ἔρχεται νὰ προσφέρῃ κατὰ τὴν ταραγμένη αὐτὴν ὥρα.

»Ἐχαρακτήρισα τὴν ἀποψινὴ ἑορτὴ τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης ἑορτὴ «ἑλληνική». Τὸ νόημα τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτοῦ εἶναι νομίζω τόσον σαφές, τόσον εὐγλωττον, ὥστε κανενὸς τὴν ἀντίληψι δὲν διαφεύγει. Μέσα εἰς τὴν λέξιν αὐτὴν εὐρίσκεται καθιερωμένον ὡς οἰκουμένη πλέον ἀξία ὅ,τι πλέον φωτεινὸ, πλέον εἰρηνικὸ, πλέον θεῖον μαζὶ καὶ πλέον ἀνθρώπινον ἐγνωρίσαμεν ἕως σήμερα. Ἡ ἱστορία μας, ἡ παράδοσίς μας, ἡ κληρονομία πὺν μᾶς ἄφησε τὸ παρελθόν καὶ ἡ ἀποστολὴ μας διὰ τὸ μέλλον, ἔχουν ὅλα ἐνσωματωθῇ στὸ ὄνομα τῆς χώρας μας. Ἐκφράζουν ἀκόμη κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὶς ἱερὲς παρακαταθήκες τῆς φυλῆς μας. Ἐκφράζουν τὶς ἱερὲς παρακαταθήκες τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Ἡ λέξις «ἑλληνισμός» εἶναι ἓνα σύμβολο καὶ γύρω ἀπὸ τὸ σύμβολο αὐτό, πὺν συνδέει καὶ ἀδελφώνει, θὰ οἰκοδομηθῇ πάντοτε ὁ πολιτισμὸς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

»Ἡ Θεσσαλονίκη θ' ἀκούσῃ σὲ λίγο, ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θερινοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν τοῦ πνεύματος, ὅπως τὴν ἀκούουν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ κεντρικοῦ τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ Ὡδείου

Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ αἱ Ἀθηναί, ὅπως τὴν ἀκούει ὁλόκληρη ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ περιοδευόντος «Ἀρματός τοῦ Θέσπιδος». Μέσα εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν περικλείονται τὰ εὐγενέστερα, τὰ γνησιώτερα ἰδανικά. Ἡ προσήλωσις πρὸς τὶς πνευματικὰς ἀξίας ὑπῆρξεν ὁ κλῆρος μας καὶ ἡ ἀπὸ αἰώνων ἀποστολὴ μας. Δὲν τὴν λησμονοῦμε οὔτε καὶ σ' αὐτὰς τὶς ζωερὲς ἡμέρες, ὅπως καὶ δὲν θὰ τὴν λησμονήσωμε ποτέ. Καμμία διαταραχὴ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σκιάσῃ τὸ βλέμμα μας καὶ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν δύσκολον ἀλλὰ ὠραῖον δρόμον τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ δημιουργίας, ἡ ὁποία ἐστάθῃ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸ μέγα ὄπλον τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος. Μὲ τὸ πνεῦμα ἔζησεν, ἐγαλουχήθῃ, ἐπεβλήθῃ, ἐδοξάσθῃ καὶ ὑπηρετήσῃ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα ἡ Ἑλλάς. Μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν τέχνην θέλει καὶ πάλιν καὶ πάντοτε νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἀνθρώπον. Αὐτὴ εἶναι ἡ κληρονομία μας, ἡ προσ-

ήλωσίς μας καὶ τὸ ὄνειρόν μας. »Ἐχὼ τὴν πεποίθησιν ὅτι, μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς μας αὐτῆς, προσφέρουμε καὶ στοὺς ἑαυτοὺς μας ἀλλὰ καὶ στὴ δοκιμαζομένη σήμερα ἀνθρωπότητα μιὰν ὑπηρεσίαν θετική, σκόπιμη, ἐπιβαλλομένη. Συντηροῦμε τὴν ἱερὴ φλόγα τῆς παραδόσεως καὶ κρατοῦμε σταθερὰ τὸν πυρρὸ πὺν τὸ εὐτυχέστερο αὐριο θὰ χρειασθῇ ν' ἀναλάβῃ καὶ πάλιν γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸν δρόμον τῆς εἰρήνης, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

»Τελειώνοντας ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου εἰς τὸν γενικὸν διευθυντὴν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου κ. Κ. Μπαστιάν διὰ τὴν δρᾶσιν του, τὴν τόσον ἐπιτυχὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θεάτρου καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν. Τὰς αὐτὰς εὐχαριστίας ἀποστέλλω εἰς ὅλους τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεργασθέντας καὶ μοχθήσαντας. Ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τοὺς ἡθοποιούς καὶ τὰς ἡθοποιούς καὶ τῆς δραματικῆς καὶ τῆς λυρικῆς σκηνῆς καὶ τοῦ «Ἀρματος τοῦ Θέσπιδος».

Ἐχὼ ἐπίσης νὰ σὰς εὐχαριστήσω καὶ διὰ τὴν πρόθυμον συνδρομὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἐδώκατε, καὶ τὴν ἡθικὴν καὶ τὴν ὑλικὴν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ε.Ο.Ν. Τοῦτο, τὸ νὰ σὰς εὐχαριστήσω δηλαδὴ διὰ τοῦτο, θὰ ἦτο ἴσως περιττόν, διότι τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν., ἀγόρια καὶ κορίτσια, εἶναι τὰ παιδιὰ σας καὶ δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ σὰς εὐχαριστήσω ἐγὼ ἰδιαιτέρως διὰ τὰ παιδιὰ σας. Ἀλλὰ διότι συνετελέσατε εἰς τὸ νὰ ὀργανωθῇ αὐτὴ ὑπὸ τὸν νέον πνεῦμα καὶ ὑπὸ τὴν νέαν κατεύθυνσιν, καὶ διότι κατεβάλατε πάντες, ὅπου εὐρίσκεσθε οἱ ἀγρόται, καὶ εἰς τὸ τελευταῖο χωριὸ ἀκόμη, πᾶσαν προσπάθειαν ἡθικὴν καὶ ὑλικὴν μὲ γενναίας προσφορὰς πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπόν, δεχθῆτε, παρακαλῶ, τὴν ἐγνώμοσύνην μου.

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ κατὰ τὴν Β' Συνέλευσιν τῶν Ἀγροτικῶν Συνεταιρισμῶν).

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἡρώου τοῦ «Μακεδονομάχου».

Μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἐθνικῆς ἐξάρσεως, μὲ τὴν μεγαλειώδη συμμετοχὴν τῶν νέων τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὰς Φάλαγγας τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἐτελέσθησαν εἰς Δράμας οἱ Πανθρακικοὶ ἀγῶνες — οἱ ἱεῖς κατὰ σείραν — καὶ αἱ πανθρακικαὶ ἑορταὶ πὺν τοὺς ἐπαισιώσαν.

Οἱ ἀγῶνες ἦσαν καθαρῶς ἀθλητικοί. Συνέχεια τῶν ἀγῶνων οἱ ὁποῖοι τελοῦνται ἀπὸ δεκαπέντε ἔτων καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν ὠριότερη ἐκδήλωσι ἀλκή καὶ ζωτικότητος τῶν Ἑλληνοπαίδων τῶν ἱερῶν αὐτῶν τμημάτων τῆς Πατρίδος. Αἱ ἑορταὶ πὺν ἐπαισιώσαν τοὺς ἀγῶνας — ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τοὺς ἡρώας τῆς ἐλευθερίας τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης — δὲν ἔγιναν ἄλλη φορά, ὅπως καὶ οἱ ἀγῶνες δὲν ἔγιναν ἄλλη φορά, μὲ τὴν ἐπισημότητα πὺν προσέδωσαν εἰς τοὺς ἐφετινοὺς ἀγῶνας τὸ Κράτος, οὔτε καὶ περιεβλήθησαν ἄλλη φορά μὲ τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὸν πανηγυρικὸν χαρακτήρα, μὲ τὴν σημασίαν καὶ τὸν συμβολισμόν πὺν προσέδωσαν εἰς αὐτοὺς ὁ λαὸς τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ μαζὶ τὸ ὁλόκληρον ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Διὰ τῶν ἀγῶνων, οἱ ὁποῖοι ἐτελέσθησαν μὲ τάξι καὶ κανονικότητα μεγάλων ἀγῶνων, χάρις καὶ εἰς τὴν συμβολὴν τῆς Ὀργανώσεώς μας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν ὅλοι οἱ μετασχόντες ἀθληταὶ καὶ ὅλα τὰ στελέχη τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Θρακικοῦ ἀθλητισμοῦ, ἐπεδείχθη ἡ ἰσχύς, ἡ ἀλκή, τὸ ἦθος, μὲ δυὸ λόγια ἡ μεγάλη δύναμις τῆς Ἑθνικῆς Νεολαίας τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας. Διὰ τῶν ἑορτῶν πὺν ἐπαισιώσαν τοὺς ἀγῶνας ἐπεδείχθη ἡ θέλησις τῆς παντοδυνάμου αὐτῆς Νεολαίας τοῦ Βορρᾶ, νὰ συνεχίσῃ, ἀν' παρὰ τὴν ἀνάγκη, τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας. Ἐκείνων τοὺς ὁποῖους ἐτίμησε καὶ τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ἐγόραζε πρῶτα τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἔπειτα τὰ σύνορα τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης, μὲ ἰδίαν θυσίαν καὶ εὐθὺς ὡς τὸ θέλησιν ἡ Πατρίς, ὁ Βασιλεὺς, ὁ Ἀρχηγός τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήτης, θὰ καταβάλλετε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ὑποδοηθῇ τὸ ἔργον τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως καὶ στίβος τῆς Θράκης ἐποτελέσῃ διὰ τὴν Νεολαίαν κολυμήθῃ τὸν Σιλῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναδαπτιζομένη θὰ σφυ-

«... Ἀναπολῶ καὶ ζῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ὄραμα πὺν παρουσιάσατε σὲς οἱ ἀθληταὶ, Φαλαγγίται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς Θράκης, ὅταν εἰς τὸν προστᾶν καὶ τὸν τότε καὶ τῶν σήμερον πανθρακικῶν ἑορτῶν καὶ ἀγῶνων γενικὸν ἀρχηγὸν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἀρχηγὸν τοῦ ἀθλητισμοῦ, τὴν Α. Β. Υ., τὸν Διάδοχον Παῦλον προσεφέρατε τὸν ἀπὸ τὴν τοῦ Μάρωνος βασιλείας πόλιν μεταφερθέντα συμβολικῶς κλάδον ἐλαίας καὶ παρέστε εἰς αὐτὸν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι διαποτισμένοι ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὡς τὰ διεγράψεν ὁ Ἑθνικὸς Κυβερνήτης, θὰ καταβάλλετε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ὑποδοηθῇ τὸ ἔργον τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως καὶ στίβος τῆς Θράκης ἐποτελέσῃ διὰ τὴν Νεολαίαν κολυμήθῃ τὸν Σιλῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναδαπτιζομένη θὰ σφυ-

Οἱ ἱεῖς Πανθρακικοὶ ἀγῶνες τῆς Δράμας — ὅπως εἶχον συντοίς ἄλλοις καὶ τὴν ἐνοσίαν ἐπαυλῆφως μιᾶς πανελληνίου βε-

Φόρος τιμῆς εἰς τοὺς ἐλευθερωτὰς Μακεδονίας καὶ Θράκης Οἱ ἱεῖς Πανθρακικοὶ ἀγῶνες εἰς Δράμας

Τὴν ἐναρξιν ἐκήρυξεν ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Α. Κανελλόπουλος

βαίσεως, τῆς βεβαιώσεως ὅτι διὰ κάθε τμήμα τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου Ἑλληνικῆς Πατρίδος εἶναι ἀμοιβαῖοι ἐγγυηταὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες — ἀπετέλεσαν ἓνα γεγονός Ἑθνικόν, ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Ἑθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος τὴν ἐπιβλητικωτέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ πνεύματος πὺν ἐνεφύχωνε τοὺς ἀγῶνας τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ἡ παρουσία τοῦ συναγωνιστοῦ μας Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀλεξάνδρου Κανελλόπουλου εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς συμβολικὰς ἑορτὰς πὺν τοὺς ἐπαισιώσαν ἐφῆρξεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐθνικῆς ἱεροτελεστίας καὶ ψυχῇ ἑλληνική, καὶ παιδίῳ τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Γαλὶ ἀπὸ τοῦ τελευταίου Σκαπανέως μέχρι τοῦ πρώτου Φαλαγγίτου καὶ ἀπὸ τῆς τελευταίας Σκαπανίσσης μέχρι τῆς πρώτης Φαλαγγίσσης, ὅλα τὰ Ἑλληνοπαιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. τὶς ἡμέρας τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν ἑορτῶν τῆς Δράμας δὲν ζοῦσαν παρὰ μὲ τὸ μεγαλεῖόν των, μὲ τὸν συμβολισμόν των.

Πόσον ἀπόλυτα δική μας, ἀπό-

ρηλατῇ τὴν νέαν ἐθνικὴν ψυχὴν καὶ τὸ ρωμαλέον ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὡς τὸ ἠθέλησε τὸ ἐγερτήριο διὰ τὴν νεολαίαν σάλπισμα τοῦ Ἀρχηγοῦ...».

Οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ ἑορταὶ τῆς Δράμας ἐτελέσθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος ἐν μέσῳ θερμῶν ἐκδηλώσεων πατριωτισμοῦ τοῦ λαοῦ τῆς Δράμας καὶ τῶν περὶ, ἐκδηλώσεων εἰς τὰς ὁποίας μετέσχον ὅλοι αἱ μακεδονικαὶ καὶ θρακικαὶ πόλεις, μὲ ἐπισήμους καὶ λαϊκὰς ἀντιπροσωπείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρῶτα καὶ ἐπιβλητικωτέραι καὶ συμβολικαὶ συνάμα αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ ἡ Δυτικὴ Θράκη δὲν ἐνθουσιάζονται μεγαλύτερον ἐθνικὸν πανηγυρισμόν, περισσότερον ἐπιβλητικὸν ἐκδήλωσιν ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ των.

Μέσα σὲ ἓνα τέτοιον περιβάλλον οἱ ἀγῶνες — ἀπλοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες — προσέλαβον ἀσυνήθη αἴγλην, ἐνεφανίσθησαν ὡς ἓνα ἀθλητικὸν γεγονός, εἰς

Φαλαγγίται παριστάνοντες τοξότας τῆς Μακεδονικῆς Φάλαγγος κατὰ τοὺς Πανθρακικοὺς ἀγῶνας.

λута ἑορτὴ τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ὑπῆρξαν οἱ ἱεῖς Πανθρακικοὶ ἀγῶνες, ἐλέχθη μὲ ὅλην τὴν ἐπισημότητα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς λήξεως τῶν ἀγῶνων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Διοικητοῦ Θράκης κ. Κаланτζή, ὁ ὁποῖος ἐτόνισε:

«... Ἀναπολῶ καὶ ζῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο ὄραμα πὺν παρουσιάσατε σὲς οἱ ἀθληταὶ, Φαλαγγίται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς Θράκης, ὅταν εἰς τὸν προστᾶν καὶ τὸν τότε καὶ τῶν σήμερον πανθρακικῶν ἑορτῶν καὶ ἀγῶνων γενικὸν ἀρχηγὸν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἀρχηγὸν τοῦ ἀθλητισμοῦ, τὴν Α. Β. Υ., τὸν Διάδοχον Παῦλον προσεφέρατε τὸν ἀπὸ τὴν τοῦ Μάρωνος βασιλείας πόλιν μεταφερθέντα συμβολικῶς κλάδον ἐλαίας καὶ παρέστε εἰς αὐτὸν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι διαποτισμένοι ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὡς τὰ διεγράψεν ὁ Ἑθνικὸς Κυβερνήτης, θὰ καταβάλλετε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ ὑποδοηθῇ τὸ ἔργον τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως καὶ στίβος τῆς Θράκης ἐποτελέσῃ διὰ τὴν Νεολαίαν κολυμήθῃ τὸν Σιλῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναδαπτιζομένη θὰ σφυ-

Εἰς τὴν ἐπιβλητικὴν ἑορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἡρώου τοῦ «Μακεδονομάχου» παρήστη ἐπίσης ὁ Κ. Ε. Ν. καὶ κατέθεσε στεφάνον ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν., ἀποτίσας τὸν ὀφειλόμενον φόρον τιμῆς πρὸς τοὺς ἡρώας τῶν ὑπερωπετέρων ἀγῶνων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Μακεδονίας μας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον σπεύσει ἀγωνιστὰ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐλευθερᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς ὑποδούλου Μακεδονίας.

Ὁ Κ. Ε. Ν. κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ εἰς Δράμας ἐρετὴν εὐκαιρίαν νὰ παρευρεθῇ εἰς συγκέντρωσιν βαθμοφόρων τῆς Ε.Ο.Ν., πρὸς τοὺς ὁποίους ὁμιλήσας καὶ διὰ τὰς ἱερὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἀγαθῶν — τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος — τὰ ὁποία ἐξηφοάλασαν μὲ ἀπεριγράπτους σκληροὺς ἀγῶνας, μὲ κόπους καὶ θυσίας αἵματος, οἱ πατέρες των.

Ν. Καπ.

Νέοι καὶ νέες μὲ τὶς τοπικὰς ἐνδυμασίας παριστάνοντες τὴν ὑπόδουλον Μακεδονίαν κατὰ τοὺς Πανθρακικοὺς ἀγῶνας.

ΕΙΣ ΑΓΓΕΛΙΑΣ

Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΒ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ

Ἡ τελευταία περιοδεία τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν σχηματισμῶν τῆς Ὁργανώσεως εἰς τὴν βόρειον Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν ἤρχισε διὰ τῆς κηρύξεως τῆς ἐνάρξεως τῶν Πανθρακικῶν ἀγῶνων καὶ τῆς τελετῆς τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Μακεδονομάχου, διὰ τὴν συνεχίσῃ ἐπισκεπτόμενος τὰ θερινὰ στρατόπεδα τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐπιθεωρῆσιν τοὺς βουλευσινοὺς σχηματισμοὺς μας, τοῖνιζέ μίαν χαρακτηριστικὴν πλευρὰν τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία συνεχίζεται μέσῃ εἰς τὴν πολεμικὴν δίνην ἐιρηνική, καὶ εἰρηνικῶς δημιουργική, ἀκολουθοῦσα ἀπροσκόπτως τὴν κοίτην μέσῃ εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἐπλαισίωσε ἀπὸ τετραετίας ἡ σοφία τοῦ Ἰωάννου Μεταξά.

Αἱ προσωπικαὶ ἐξ ἄλλου συνειρμῆς ἐπάραι τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τὸν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τιμημάτων τῆς, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι συντελοῦν εἰς τὴν στενότεραν ψυχικὴν ἑνωσιν ὧν τῶν ἀποτελούντων τὰς στρατιάς τῆς Πανελληνίου Ὁργανώσεως καὶ τῆς νεότητος καὶ συνθέτουν εἰς μίαν συνισταμένην τὴν ἱστορικὴν προσπάθειαν τῆς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς τῆς νέας γενεᾶς.

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μεταξὺ τῶν παλαιῶν ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων τὴν συλλογὴν θ' ἀρχίσουν κατ' αὐτὰς τὰ μέλη τῆς Ὁργανώσεώς μας, περιλαμβάνονται καὶ χρησιμοποιοιμένα βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων ὅσα μὲν εἶναι ἀχρηστά θὰ δοθοῦν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χαρτοποιαν ὡς πρώτη ὕλη, ὅσα δὲ εἶναι σχολικά καὶ εὐρίσκονται εἰς καλὴν κατάστασιν θ' ἀπολυμανθοῦν καὶ θὰ προσφερθοῦν εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς φυλαγίτας. Εἶναι τὸσόν ὥρα καὶ καὶ συγκληθῇ αὐτὴ ἡ πρόνοια διὰ τῆς ἐξασφάλισιν εἰς τὰ ἀπορία μέλη τῆς Ὁργανώσεώς μας τῶν σχολικῶν τῶν βιβλίων καὶ τῶν σπανιῶν ἢ χρησιμῶν τῶν μετρητῶν αὐτῶν καὶ ἡ βαρύτερα μορφωτικὴ καὶ κοινωνικὴ σημάσια τοῦ, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι ὅχι μόνον κάθε νέος τῆς Ὁργανώσεώς μας, ἀλλὰ καὶ κάθε Ἑλληνικὴ οἰκογένεια θὰ προθυμοποιηθῇ μὲ ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμόν νὰ συμβάλῃ διὰ γενναίων προσφορῶν βιβλίων εἰς τὴν καλύτεραν καὶ εὐρύτεραν ἐπιτυχίαν τοῦ. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι καὶ τὰ ἄλλα βιβλία, τὰ μὴ σχολικά, θὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς κατά τόπους βιβλιοθήκας τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς μελέτην ὅχι μόνον ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων μελῶν τῆς Ὁργανώσεως.

ΕΡΓΑΣΙΑ

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας, ποὺ προέκυψε ἐξ αἰτίας τῶν πολεμικῶν γεγονότων καὶ τῆς ἀναστατώσεως τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας, ἐλκύει ζωηρὰν τὴν μέριμναν τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐξ Ὑπουργῶν συγκροτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Ἐπιτροπὴ, ἀκούσασα εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν τὰς γενικάς αὐτοῦ ὁδηγίας καὶ ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐπελήφθη τοῦ ἔργου καὶ πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ τὸ φέρῃ εἰς πέρας μὲ ταχύτητα, μὲ πρακτικὴν ἀντίληψιν, χωρὶς παρακινδυνεύμενους πειρασμῶν. Βεβαίως καὶ ἡ Κοινωνία ὁλόκληρος καὶ ἰδιαίτερος οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι θὰ πειθαρχήσουν εἰς τὰς ἀποφάσεις ποὺ πρόκειται νὰ ληφθοῦν καὶ θὰ δεχθοῦν ὅλοι τὰς θυσίας ποὺ θὰ χρειασθῇ νὰ ἐπιβληθοῦν, μὲ τὸ εὐρὺ ἐκεῖνο πνεῦμα τῆς κατανόησεως, ποὺ διακρίνει τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἀρκετὰ τὰ μέτρα αὐτὰ νὰ εἶναι δίκαια καὶ νὰ διέπωνται ἀπὸ πνεῦμα ἀμεροληψίας καὶ ἰσότητος.

Δὲν εἶναι καθόλου ἄσκοπον νὰ λεχθῇ ὅτι, ὅπως καὶ ἂν τίθεται τὸ πρόβλημα, ἡ ἀνεργία, ὡς συνέπεια καὶ ὡς ἀποτέλεσμα χαλαρώσεως ἐν τῇ λειτουργίᾳ καὶ ἀποδόσει τῶν παραγωγικῶν πηγῶν τῆς Χώρας, ἀποτελεῖ ἀτυχίαν ὅχι μόνον κοινωνικὴν ἀλλὰ καὶ οἰκονομικὴν. Καὶ φυσικὰ κάθε μονόπλευρος ἀντιμετώπισις τοῦ, κάθε δηλαδὴ ἀπόπειρα ἀντιμετωπίσεώς του, εἴτε μόνον μὲ τὸ κοινωνικόν, εἴτε μόνον μὲ τὸ οἰκονομικόν πρῖσμα, θὰ ἦτο καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν καὶ θὰ συνεπήγετο ζημίας καὶ διὰ τὸ σύνολον καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἀνέργους. Κανείς δὲν ἔχει νὰ ἔχῃ ἀντίρρησην ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν, δυστυχίᾳ, ὅπως αὐτὴ ποὺ ἀντιμετωπίζομεν τῆς ἀνεργίας, δὲν ἔχουν ν' ἀντιμετωπίζονται χωρὶς ἴσην διάθεσιν θυσιῶν ἀπὸ ὅλους. Καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτὴ θὰ τηρηθῇ καὶ ὀφείλει νὰ τηρηθῇ, ὑπὸ ἑνα βεβαίως ὅρον, ὅτι αἱ θυσίαι ποὺ θὰ ἐπιβληθοῦν δὲν θὰ εἶναι ἄνιστοι καὶ πρὸ παντὸς δὲν θὰ κάψουν τὴν ἀντοχὴν τῶν παραγωγικῶν ἰδρυμάτων, ὁργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ποὺ ἡ διατήρησις τῆς ἔχει ζωτικὴν ἀξίαν ὅχι μόνον διὰ τοὺς ἐργοδότας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ διὰ τὸν ὅλον. Βεβαίως ἡ ἑθνικὴ συντήρησις τοῦ λαοῦ εἶναι αἴτημα πρωταρχικόν καὶ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ αἰτήματος τούτου δὲν ἔχει μὲν τὸ Κράτος νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ οὐδεμιᾶς θυσίας. Εὐτυχῶς ὅμως δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ἡ Χώρα εἰς τὸ σημείον, οὔτε νὰ παραλίπῃ τοὺς παραγωγικοὺς τῆς σχηματισμοῦ, οὔτε νὰ τοὺς διαλύσῃ καὶ, καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, δὲν πρόκειται νὰ φθάσῃ ἔως ἐκεῖ. Ὑπάρχουν ἀπεναντίας ἐνδιαμέσως στάδια προσπαθείας πρὸς γόνιμον διάθεσιν τῶν σχολαζουσῶν ἐργατικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας, σημαντικὰ. Ἐφ'ὅσον τίθεται καὶ τίθεται ὁρθότατα ἡ ἀρχὴ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μείνουν ἄνθρωποι χωρὶς πόρον ζωῆς, ἐπιβάλλεται ἡ λογικὴ συμπλήρωσις τοῦ αἰτήματος, καὶ ἡ συμπλήρωσις αὐτὴ δὲν ἔχει νὰ εἶναι ἄλλη, παρὰ ἡ ἐξῆς: Ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται καμμία πηγὴ ἐνεργείας καὶ καμμία παραγωγικὴ δύναμις νὰ μείνῃ ἀδρανὴς καὶ ἀχρησιμοποίητος. Εἰς Χώραν καθυστερημένην, ὅπως ἡ ἰδική μας, ὅπου ἄπειρα ἔργα, ἔργα ἀληθῶς παραγωγικά καὶ πλουτοφόρα ἀναμένουν νὰ ἐκτελεσθοῦν, συγκοινωνιακά, οἰκοδομικά, ἐξυγιάνσεως, ρυθμίσεως ροῆς ποταμῶν καὶ χειμάρρων, ἐργασιῶν βελτιώσεως, ἡ ὑπάρξις ἀνεργίας δὲν εἶναι φαινόμενον φυσιολογικόν, ἀλλ' ἀποτέλεσμα πλημμελοῦς κοινωνικῆς καὶ δημογραφικῆς διαρθρώσεως. Ἀμα τὸ λάθὺ αὐτὸ ὅπ' ὅμιν τῆς ἡ ἐξ Ὑπουργῶν ἐπιτροπὴ θὰ εὐρῇ, χωρὶς ἀμφιβολίαν, εὐχερῶς, δὲς λύσεις ποὺ ἔχουν καὶ πρέπει νὰ δοθοῦν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας, χωρὶς ἄσκοπον καὶ ἄδικον ἀφαίμαξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ τούαντίον μὲ ἐνίσχυσιν καὶ τόνωσιν τοῦ παραγωγικοῦ τῆς Χώρας ὁργανισμοῦ. Γνωρίζομεν ὅτι θὰ προβληθῇ ἀντίρρησης, ὅτι τὰ ἔργα, τὰ ὁποία ἐννοοῦμεν νὰ ἐκτελεσθοῦν, θὰ ἀπαιτήσουν κεφάλαια καὶ ὅτι ἡ στενότης τῶν κεφαλαίων εἶναι τὸ δυστύχημα τῆς Ἑλλάδος. Εἰς αὐτὸ εὐκόλα θὰ ἡμπορούσε νὰ ἀπαντήσῃ κανεὶς, ὅτι θὰ τροφοδοτήσωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων μὲ τοὺς πόρους ἐκείνους, ποὺ θὰ διαθέσωμεν, δπωσδήποτε, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀνέργων κατὰ οἰονόηποτε τρόπον. Θὰ εἴπωμεν ἀκόμη ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ διαθέσωμεν διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν τὰς στρατιωτικὰς πιστώσεις, ποὺ ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας θὰ διετίθεντο εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν τὰς χρειάζονται τώρα, διότι περιορίζουν τὰς ἐργασίας τῶν. Τέλος θὰ ἡμπορούσαμε καὶ διὰ δανείων ἀκόμη — ἐσωτερικῶν φυσικὰ — νὰ χρηματοδοτησωμεν τὰ ἔργα. Τὸ ἐθνικὸν ἀποταμίευμα δὲν εἶναι βέβαια ἄφθονον καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν δανείων δὲν θὰ ἦτο μεγάλη. Ὅπωσδήποτε θὰ ἐξετελοῦντο τὰ ἔργα ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ἐθνικῶν πόρων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως γόνιμον. Οἱ ἀνέργοι θὰ εὕρισκον τρόπον νὰ προσφέρουν τὰ χερία τῶν καὶ νὰ συντηρηθοῦν μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν, ἡ Κοινωνία καὶ ἡ Χώρα θὰ ἐπλουτίζετο μὲ νέα ἔργα ἐξήσεως τῶν παραγωγικῶν τῆς πόρων καὶ νέαι πηγαὶ εὐημερίας δι' ὅλους. Μαζὶ μὲ τὴν κοινωνικὴν θὰ ἐξυπηρετεῖτο, ἀποτελεσματικώτατα, καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀπομείναι καὶ ἡ ἀτυχία τῆς ἀνεργίας θὰ μετεβάλλετο εἰς ἀληθινὸν εὐεργέτημα. Ἡ μόνη δυσχέρεια ποὺ θὰ προεβόλλετο διὰ μίαν τοιαύτην λύσιν θὰ ἦτο ἡ τῆς προσαρμογῆς τῶν ἀνέργων εἰς συνθήκας ἐργασίας νέας, διαφόρους ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας εἶχον συνθῆσαι. Νομίζομεν ὅμως ὅτι ἡ δυσχέρεια αὕτη εἶναι ὅπως ἀσήμαντος, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα. Τὸ σύνθημα, ὅσον καὶ ἂν φαίνεται παράδοξον, μὲ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κατέλωμεν εἰς τὴν μάχην κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἂς εἶναι: περισσότεραν ἐργασίαν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ εἶναι πλέον δυσχερὴς καὶ νὰ ἀμειψθῇ πενιχρότερον.

ΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Εἰς τοὺς περισσότερους σχηματισμοὺς τῆς Ὁργανώσεώς μας καθιερώθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ καθαρτίζονται καὶ νὰ πλουτίζονται βιβλιοθήκαι πρὸς χρῆσιν τῶν μελῶν τῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι λαμβάνεται ἐκ μέρους ὧν ἡ ἀναγκαία φροντίς διὰ τὸν καλὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν βιβλιοθηκῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸν καλύτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον θεσμὸν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὅχι μόνον τῶν γνώσεων, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρυτέρας καὶ βαθύτερας τάσεως πρὸς μελέτην, ἔρευναν καὶ πνευματικὴν πρωτοβουλίαν τῶν μελῶν τῆς Ὁργανώσεως.

Ἡ φωτισμένη ἐν τούτοις καὶ πρακτικὴ ἐνέργεια τῆς Ε.Ο.Ν. Ναυπακτίας, ἡ ὁποία εἰς τὴν ὕπ' αὐτῆς ἱδρυθεῖσαν βιβλιοθηκὴν ἔδωκε τὴν πρώτην θέσιν εἰς βιβλία «ἀφορῶν τὴν γεωγραφικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν μόρφωσιν τῶν κατοίκων», μᾶς διδίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσωμεν τὸ ἐξῆς: Ὅτι κατὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ πλουτισμὸν τῶν βιβλιοθηκῶν πρέπει πρὸ παντὸς νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπιταίτοι συνθήκαι καὶ αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων, ὥστε ἀναλόγως νὰ γίνεται καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν βιβλιοθηκῶν διὰ τῶν καταλλήλων βιβλίων. Δὲν ἀρκούν μόνον βιβλία γενικῆς μορφώσεως εἶναι ἀπαραίτητα καὶ βιβλία πρακτικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν γνώσεων, ποὺ θὰ προετοιμάσουν τὸν μαθητὴν ἢ θὰ βοηθήσουν τὸν ἐργαζόμενον φαλαγγίτην εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ καὶ γενικώτερα εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἐνα στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν δελτῶν τροφίμων εἰς τὰς οἰκίας. Ὡς γνωστὸν, ἡ ἐργασία αὕτη ἐξετελέσθη ἀπὸ τῆς Ἀστυνομίας μὲ τὴν βοήθειαν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ δεύτερα: Μία νησιώτισσα γνέβει μπροστὰ στὸ σπίτι τῆς. (Φωτογραφία τοῦ κ. Γ. Δορκοφίτη ἀπὸ τὴν Πάρο).

Ο ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΤΣΟΛΙΑΣ

Ἦταν ἡ ἐποχὴ, ποὺ ἡ ἐπιτυχία σ' ἑνα πόλεμο στηριζόταν ἐπάνω στὴν παλληκαριά, στὴν ἀνδρεία καὶ στὴν εὐψυχία τῶν πολεμιστῶν... Ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ τὸ κανόνι καὶ τὸ ὄπλο δὲν ἡμποροῦσαν νὰ παίξουν πέρα ὡς πέρα τὸ ρόλο τους, χωρὶς τὴν ἀποφασιστικὴν τῶν μαχητῶν, χωρὶς ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἡμπορούσαμε νὰ ὀνομάσωμε «ψυχικὸ ἐξοπλισμὸ» ἐνὸς λαοῦ, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος καὶ σήμερον, μὰ ποὺ θὰ εἶναι καὶ αὐριο καὶ μεθαῦριο, ὅσο καὶ ἂν ὁ «ὕλικος ἐξοπλισμὸς» γίνεταί καὶ περισσότερο τέλειος, ὅσο καὶ ἂν τὰ τεχνικὰ μέσα τοῦ πολέμου γίνονται πρὸς τρομακτικὰ, γιὰ νὰ σπέρνουν εὐρύτερα τὸ θάνατο.

Ὁ Βελισσαρίου ἦταν ὁ κατ' ἐξοχὴν ὁπαδὸς τῶν ψυχικῶν ὄπλων, τὰ ὁποῖα εὕρισκε ἄφθονα στοὺς τσολιὰς τοῦ καὶ ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦσε πάντα γιὰ τὴν κατάκτησιν τῆς νίκης... Τελευταῖος φεύγει ἀπὸ τῆς θέσις τοῦ στὸν ἀτυχὲς πόλεμο τοῦ 97. Φέρνει βαρεῖα στὴν ἐξόρμησιν τοῦ 1912 τὴν διαταγὴν τῶν προϊσταμένων τοῦ ποὺ στὴν πρώτη ἐπίθεσιν τὸ τάγμα τοῦ ὀρίζεται ἐφεδρικό. Ὡστόσο, αὐτὸς ἀσυγκράτητος πέφτει μέσ' στὴ φωτιά, ἀρπάζει τὸ πρῶτο λάφυρον — τὴν ἐχθρικὴ σημαία — καὶ πρῶτος αὐτὸς πολεμᾷ στὸ Σαραντάπορο μὲ τοὺς εὐζώνους τοῦ καὶ στεφανώνει τὰ ὅπλα τῶν τσολιῶν τοῦ μὲ τοὺς δάφνινους κλάδους τῆς νίκης... Πρῶτος καὶ καλλίτερος μὲ τὰ «κατσίκα» τοῦ — τοὺς εὐζώνους τοῦ ποὺ σκαρφαλώνουν μὲ εὐκινήσια ἀπαράμιλλη στοὺς κατσικόδρομους τῶν θασαλικῶν καὶ μακεδονικῶν βουνῶν — βρίσκειτ' ἐμπρός στὴ φωτιά καὶ πρῶτος καὶ καλλίτερος πανηγυρίζει στὰ ἐδάφη ποὺ καταλαμβάνονται τοὺς νέους ἑλληνικοὺς θριάμβους...

Πρῶτος αὐτὸς ἐπείτα πολεμᾷ στὸ Μπιζάνι καὶ προτοῦ καλὰ-καλὰ πέσῃ τὸ δυσκολοκατάβλητο αὐτὸ ὄχυρό, ὁ Βελισσαρίου βρίσκειτ' ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν Ἰωαννίνων, γιὰ νὰ δεχθῇ πρῶτος αὐτὸς τὰς προτάσεις τοῦ Ἐσάτ' γιὰ τὴν παράδοσιν τῆς ἡπειρωτικῆς πρωτεύουσας...

Τώρα ὁ Βελισσαρίου βρίσκεται μὲ τοὺς ἀγαπημένους εὐζώνους τοῦ ποὺ τὸν λατρεῖουν σάν Θεὸ καὶ ποὺ τοὺς ἀγαπᾷ σάν πατρίδα τοῦ, στὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμο... Εἰμύστε στὶς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ... Ἡ διαταγὴ, ποὺ εἶχε πάρει ὁ Βελισσαρίου ἦταν ρητὴ. Βρισκόμαστε στὰ στενὰ τῆς Κρέσνας. «Κατάληψις τοῦ ὕψωματος 1378, ἔστω καὶ ἂν μείνῃ ἕνας μόνον στρατιώτης».

Τὰ στενὰ τῆς Κρέσνας ἔπρεπε νὰ καταληφθοῦν καὶ τὸ ὕψωμα 1378 ἦταν ἀνάγκη νὰ πέσῃ στὰ χερία τῶν εὐζώνων μας... Ὁ Βελισσαρίου καταρτίζει τὸ σχέδιο τῆς κατάληψης. Ξέρει καλὰ ὅτι ὁ διαταχθεὶς ἀγὼν ἦταν δύσκολος... Ξέρει καλὰ ὅτι ἡ κατάληψις ἦταν ἐπικίνδυνος... Μὰ γι' αὐτὸν τὸ καθῆκον εἶναι ὑπεράνω ὧν καὶ ἐτοιμάζεται

γιὰ τὴν ἐπίθεσιν, ποὺ ἀρχίζει ἄγρια, φονικὴ... Τὰ ὄχυράματα γεμίζουν ἀπὸ πτώματα.

Στὸ κέντρο τῆς παρατάξεως βρίσκειτ' ὁ Βελισσαρίου. Πολεμᾷ σάν λεωντάρι. Οἱ ἐχθροὶ ἐπιτίθενται... Μὰ ἀποδεκατίζονται...

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ θέσις τῶν εὐζώνων εἶναι δύσκολη. Εἶχαν τελειώσει τὰ πυρομαχικά...

Χτυπᾷτε, χτυπᾷτε, τοὺς φωνάζει ὁ Βελισσαρίου...

Δὲν ἔχουμε φυσίγγια, τοῦ ἀναφέρει ἕνας ὑπαξιωματικός.

Δὲν ἔχετε φυσίγγια... Ἐ λοιπόν; Χαθήκαμε μωρὲ οἱ πέτρες; Κοτρῶνες δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ;

Καὶ ἀρπάξε ἀμέσως ὁ ἴδιος ὁ Βελισσαρίου θεοράττει πέτρες, ποὺ ἴσα-ἴσα καὶ ἡμποῦσε νὰ τὶς ζυγίσῃ στὸ νευρῶδες χέρι τοῦ καὶ μ' αὐτὲς ἀρχίζει τὴν ἐπίθεσιν τοῦ... Ὁ πετροβολισμὸς γενικεύθηκε ἔτσι. Καὶ οἱ Βούλγαροι ὑποχωροῦν πρὸ τοῦ καταιγισμοῦ τῶν λιθαρῶν.

Ὁ Βελισσαρίου μεθαίει ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία καὶ σὲ λίγο ποὺ ἦλθαν τὰ πυρομαχικά, ἀποφασισμένος πιά γιὰ τὴν νίκη, στέκεται ὀρθος καὶ φωνάζει:

Ὅποιος θέλει τὴν νίκη ἢ τὸ θάνατο, ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ.

Οἱ εὐζῶνοι τὸν ἀκολουθοῦν μὲ ἐνθουσιασμό. Προχωροῦν στὸ θάνατο μὲ φωνές, μὲ ἀλαλαγμούς!

Μάχη ἄγρια συνάπτεται μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων. Μία φονικώτατη συμπλοκή, ποὺ ἐξακολουθεῖ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆς 15ης Ἰουλίου...

Ὅταν μιὰ στιγμὴ οἱ εὐζῶνοι τραβοῦν ἕνα τραυματία... Εἶναι ὁ Βελισσαρίου... Αἰμόφυρτος, μιὰ πληγὴ λίγο πρὸ πάνων ἀπὸ τὴν καρδιά.

Ὁ τραυματίας δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ!... Μὰ τὰ ὀρθάνοικτα μάτια τοῦ

Ὁ ἥρωας τῶν Ἠρώων

μιλοῦν. Διατάσσουν... Μιλᾷει πιά ἐκεῖ τὸ καθῆκόν τους.

Ὁ Βελισσαρίου στὸ χαράκωμα περιμένει, παροτρύνει καὶ παρακολουθεῖ, ἐνῶ χαροπαλεύει.

Τὸ βράδυ σταματᾷ ὁ ἀγὼν... Καὶ τότε περνοῦν τὸν τραυματία σὲ κάποιο χειρουργεῖο.

Δίπλα τοῦ παρατεκόμενου μερικοὶ εὐζῶνοί τοῦ. Τοὺς βλέπει γλωμούς, κλαμένους. Συγκεντρώνει ὅλες τὶς δυνάμεις τοῦ καὶ μιλεῖ...

Παιδιά, τὴ δουλειά σας. Θὰ μοῦ δέσουν τώρα τὴν πληγὴ καὶ θὰ γυρίσω σὲ δυὸ ὄρες μαζί σας... Ἀἰντε γιὰ σας. Μὴ ἐσχνατέ τοῦ σύνθημά μας: «Σόφια»...

Ἦταν τὰ τελευταῖα τὸ λόγια! Ἐπεσε σὲ μιὰ καματώδη κατάστας καὶ σὲ πέντε ὥρες ἡ γενναία του ψυχὴ ἐφτερουγίε γιὰ τὴν ἀθανασία...

Τὸν ἔκλαψαν. Ἐνα ἀληθινὸ, δόλοψυχο, σιωπηλὸ μοιρολόγι, ποὺ διακοπτόταν μόνον ἀπὸ τοὺς λυγμοὺς τῶν εὐζώνων. Πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα ποὺ τὸν ἐκάλυψε χύθηκαν πύρινα δάκρυα... Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἔκλαιε τὸν ἐκπρόσωπό της!

Ὁ Βελισσαρίου ἦταν ἥρωας... Ὁ Βελισσαρίου εἶναι ὁ θρύλος... Ὁ Βελισσαρίου εἶναι τὸ σύμβολο τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατευματος, ποὺ ἐβλήσε καὶ κατέκτησε τὴν νίκη στὰ 1912-1913.

Ὅταν ὁ Βασίλειος Κωνσταντῖνος πληροφορήθηκε τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ Βελισσαρίου εἶπε:

Ἦταν ἐξόμνητο. Τέτοιοι ἥρωες δὲν ῥοῦν πολὺ...

Κι' ἔγραψε μόνος Του κι' ἔστειλε στὴν οἰκογένειαν τοῦ Βελισσαρίου τὸ πρωτότυπο συλλυπητήριον τηλεγράφημα:

«Χαίρετίζω τὸν ἥρωα τῶν Ἠρώων...»

Ἀγγ. Μεταξάς

* Οἱ βιογράφοι τοῦ Βελισσαρίου ἀναφέρουν ἕνα περίφημο ἀνέκδοτο σχετικὸ μὲ τὴν δράσιν τοῦ μεγάλου παλληκαριοῦ στὴν πτώσιν τοῦ Μπιζανίου... Ἦταν πιά στὰ Ἰωάννινα. Ὁ Ἐσάτ' πασᾶς ἀρχηγὸς τῶν Τούρκων καὶ ὁ Βεχίτ' πασᾶς ἀρχηγὸς τοῦ τουρκικοῦ πυροβολικοῦ, αἰχμαλωτοὶ πιά ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσουν τὸ γενναῖο Βελισσαρίου, τὸν τόσο ὁρμητικὸν ἀντίπαλό. Ἡ ἐπιθυμία τοῦς ἱκανοποιεῖται καὶ ὁ Βελισσαρίου σπεύδει πρὸς συνάντησιν τῶν. Ὁ Ἐσάτ' τοῦ σφίγγει τὸ χερί μ' ἐγκαρδιότητα. Ὁ Βεχίτ' βεῖς ἐπαναλαμβάνει τὸν ἐγκάρδιο χαιρετισμό, τοῦ ἐκφράζει τὸν θαυμασμό του γιὰ τὴν ἀνδρεία τοῦ, μὰ δὲν ἀποφύγει νὰ κριτικάρῃ τὸ παράτολμο σχέδιόν του, τὸ κίνημα αὐτὸ τῶν δύο εὐζώνων ταγματῶν ποὺ μπορεῖ νὰ ἐκώσῃ τὴν νίκη στοὺς Ἑλληνες, θὰ μποροῦσε διὰς νὰ εἶχε καὶ δυομενὲς συνέπειαι γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

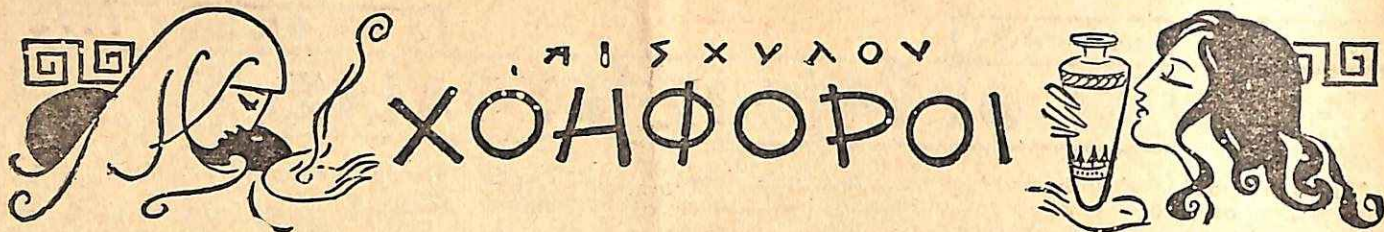
Αὐτὸ ποὺ ἐκάματε, τοῦ εἶπε, ἦταν ἀντίθετο πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τῆς στρατιωτικῆς τακτικῆς, διότι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ σὰς συλλάβουσι αἰχμαλώτους.

Μὴν εὐλιτεύε, περὶ αἰχμαλωσίας, ἀπηντησεν ἀνέρωχά ὁ Βελισσαρίου καὶ κάπως περιγμῶνος στὸ φιλότιμο. Μιλᾷτε μόνον περὶ κυκλώσεως.

Καὶ ἡ κύκλωσις δὲν εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αἰχμαλωσίαν; παρετήρησεν ὁ Βεχίτ' βέροντι. Ὁ Βελισσαρίου εἶπε πὸς δὲ ἡμποῦσε νὰ ἀποστομώσῃ τὸν Ἑλληνα αἰχμαλώτη.

Ὅχι πάντα. Γιὰ τοὺς εὐζώνους τοὺς ἀλλοίον ὅχι! Θὰ μᾶς πετοσκοῦδατε ἴσως ὅλους, ἀλλὰ αἰχμαλώτους δὲν θὰ μᾶς πιάνατε.

Καὶ ὁ Βεχίτ' σάπασε! ἔχει καταλάβει τὸν ὑπαινιγμὸν τοῦ γενναίου συνομιλητοῦ του, κι' ἦταν πολὺ δόκιμος ἡ θέσις τοῦ. ἔχει πιαστὴν αἰχμαλωσίαν.

3. (Συνέχεια)

ΗΛΕΚΤΡΑ
Ποιόν άνθρωπο νομίζεις τάχα πώς ποθοῦσα;
ΟΡΕΣΤΗΣ
Μὰ ξέρω τὸν Ὀρέστη, μ' ὅλην τὴν καρδιά σου.

ΗΛΕΚΤΡΑ
Ποῦ βλέπεις νὰ εἰσακούστηκεν ἡ πεθυμία μου;
ΟΡΕΣΤΗΣ
Ἐγὼ 'μαι καὶ καλύτερο μὴ ζητᾶς φίλο.

Ἡ Ἡλέκτρα ὅμως δὲν μπορεῖ — κι' εἶναι πολὺ φυσικὸ — νὰ πιστέψῃ. Φαντάζεται πολλὰ καὶ διάφορα ποὺ εἶναι ἐνδεχόμενα στὴν περίστασι ποὺ βρίσκειται. Μπορεῖ λόγου χάρι ἡ μητέρα τῆς νὰ τῆς στήνῃ παγίδα καὶ στέλνῃ τοῦτο τὸ νέο τάχα πῶς εἶναι ὁ πολυαναμενόμενος ἀδελφός τῆς μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δῇ ποῖες διαθέσεις κρύβει ἀπέναντί τῆς. Μπορεῖ νᾶναι κάποιος ποὺ θέλει νὰ τὴν ἀναγελάσῃ μὲ τὰ χωρατὰ του. Τόσα χρόνια τώρα ποὺ περιμένει καὶ περιμένει χωρὶς ὀφελος ἔχει γίνει γιὰ μερικοὺς μερικοὺς γελοῖα.

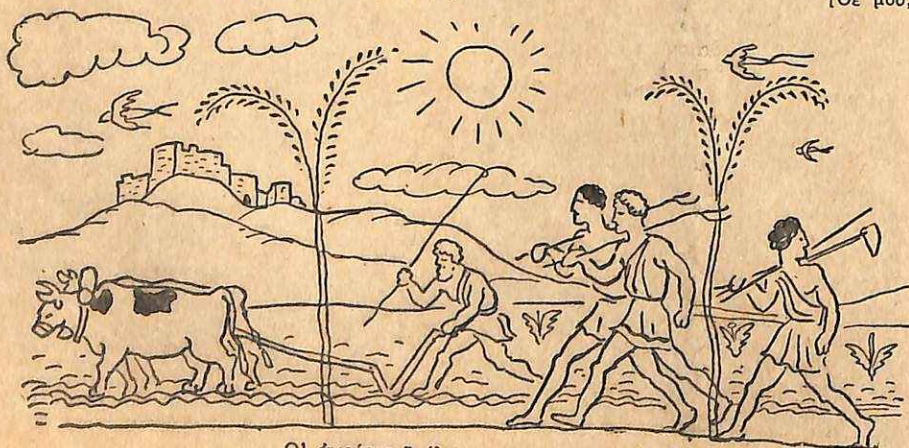
Ὅσο ὅμως τὸν κοιτάζει, ὅσο βλέπει τὸ περήφανο βλέμμα, τὸ λυγρὸ ἀνίστημα, τὴν ὄψι του ποὺ τόσο τῆς μοιάζει, ἀρχίζει νὰ ἀμφιβάλλῃ. Εἶναι δυνατόν;

Τὰ χεῖλιά τῆς τρεμοσαλεύουν ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Λέει διαταχτικὰ ἀνοίγοντας τὰ χέρια σὲ ἀγκάλιασμα.

Λοιπὸν νὰ σὲ ὑποδεχθῶ σὰ νᾶσαι ὁ Ὀρέστης;

ΟΡΕΣΤΗΣ
Μὲ βλέπεις καὶ δὲ δύνειαι νὰ τὸ πιστέψῃς. Ὅμως σὰ βρῆκες τὴν κοιμένην μου πλεεούδα τόσο νὰ μοιάζῃ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς σου, καὶ τὸν ποδῶν μου ψιλοξέταζες τὰ χνῆρια ἀναφτερόνουσαν σὰ νᾶμουνα μπροστὰ σου. Δὲς τὰ μαλλιά μου οὐδὲ ἡ πλεεούδα εἶναι
[κοιμένη
κι' αὐτὸ τὸ φόρεμα ποὺ εἶν' ἔργο τῶν χειρῶν σου.
Κρατήσου μὴ συνεπαρθῇς ἀπ' τὴ χαρὰ σου
γιατὶ οἱ δικοὶ μας ξέρω ποὺ εἶναι ὀχτροὶ
[μας.

Ὑστερα ἀπὸ τοῦτα τὰ λόγια καὶ τὰ σημάδια ποὺ τῆς δείχνει ἡ Ἡλέκτρα ποὺ πιστεύει πᾶς πῶς ἔχει ἀντίκρυ τῆς ὁλοζώντανον τὸν ἀδερφό τῆς,

Οἱ ἀγρότες δούλευαν στὰ χωράφια τους.

τὸν ἀγκαλιάζει τρέμοντας, κρύβει τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ στήθη του, ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ἀναπηδῶν καὶ κυλοῦνε κάτω στὰ μαραμμένα μάγουλά τῆς ζεστὰ δάκρυα.

Σηκώνει τὰ μάτια ὕστερα, τὸν κοιτάζει, χαδεύει ἀπαλὰ τὰ μαλλιά του καὶ λέει ἀνάμεσα σὰ λυγμούς.

ΗΛΕΚΤΡΑ
Ἦ εἴνοια γλυκύτατὴ τοῦ πατρικοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς γενιᾶς μου ἐσὺ δακρύθρεχτο βλα-
[στάρι,
ποῦρθε τὸ γονικὸ νὰ ξαναπάρῃς θρόνο.
Γλυκὰ καὶ φωτερὰ μου μάτια ποὺ κρατᾶτε
τέσσαρα ἀγάπης μερτικὰ μέσ' στὴν καρδιά
[μου]
γιατὶ πατέρα μου χρωστῶ νὰ σὲ ὀνομάζω
κι' ὅση σὲ σὺν ἡμᾶς χρωστῶ ἀγάπῃ σου τὴν
[ἔδωσα
— ἀφοῦ πολὺ σωστὰ καὶ δίκια τὴν μισοῦμε —
κι' ὅση σὲ σὺν ἀδερφῇ τὴν ἀδικοσφαγμένη.
Κι' ἀπὲ εἰσαι ἀδερφί μου καὶ φίλος μου καὶ
[χαρὰ μου.

ΟΡΕΣΤΗΣ
Ἦ θεέ μου, γύρισε τὰ μάτια κατὰ μᾶς
καὶ δὲς τ' ἀπτόπουλα στὴν ὀρφανή
[φωλεὰ
[τους,
γιατὶ ὁ πατέρας τους ἀπὸς μέσα στὰ βρόχια
στὰ σφιχτοκουλουριάματα καταραμένης
καὶ φαρμακούσας ὀχνητρῶς πήγε χαμένος.

Κι' ἄλλα πολλὰ τέτοια λένε μέσα στὴν τρέλλα τῆς χαρᾶς τους τὰ δυὸ ἀδέρφια.

Ὁ ἥλιος ἔχει πιά ἀνατεῖλει. Οἱ ἐργα-
τικοὶ πηγαίνουν στὶς δουλειές, στὰ χω-
ράφια τους καὶ σ' ἀμπελῖα τους. Οἱ
δοῦλοι τοῦ παλατιοῦ κατεβαίνουν κι'
αὐτοὶ τέτοιαν ὥρα ἀπὸ τὸ κάστρο γιὰ
παρὰγγεῖες. Ἡ δημοσιὰ εἶναι λίγο
πιο πέρα ἀπὸ τὸ βασιλικὸ τάφο. Εἶ-
ναι ἐνδεχόμενο οἱ περαστικοὶ βλέπον-
τας τὴ σύναξι νὰ ζυγώσουν κατὰ κεῖ,
νὰ δοῦν καὶ ν' ἀκούσουν. Ὁ Ὀρέ-
στης καὶ ἡ Ἡλέκτρα δὲν τὸ στοχάζον-
ται μὰ ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν ἀνησυ-
χεῖ.

ΧΟΡΟΣ
Σιγὰ, μήπως κανεὶς τὰ λόγια σας γροικῇ
καὶ τὰ προφτάξῃ ἡ ἀστόχαστὴ του γλῶσσα
στοὺς ἀρχόντες, ποὺ νὰ τοὺς δῶ μὴ μέρ-
[α, [θεέ μου,

νὰ καίγονται σὲ φλογισμένη μέσα πίσσα.

Ὅμως ὁ γυιὸς τοῦ Ἀγαμέμνονα
ἔχει πεποίθησι πῶς ὁ Θεὸς ποὺ τὸν
πρόσταξε ν' ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ἔργο,
θὰ τὸν προστατέψῃ. Ἐπειτα ἔχει βο-
θὸ καὶ τὸν ἀδικοσκοτωμένο του πα-
τέρα ποὺ δίχως ἄλλο στέλνει τὰ κακὰ
ὄνειρα στὴ φόνισσα καὶ τὴν κυνηγάει
μέρα καὶ νύχτα μὲ τὴν ὀργή του.

Γιατὶ τῶν συγγενῶν ποὺ ἀδικοσκοτωθῆκαν
φαρμακερῇ πηδαίει αἵται ἀπὸ τὸν Ἄδη
κι' ἀνάβει λύσσα καὶ νυχτερινὴ τρομάρα...
Τινάζει, διώχνει τὸ κορμὶ
σὰν ἀπὸ χάλκινο μαστίγι σπαραγμένο.
Καὶ δὲν μποροῦν νὰ χαροῦν σὲ τραπέζι
κι' οὐδὲ σὲ γιορτινὰ συμπόσια τέτοιοι ἀν-
[θρώποι.

Β.

Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ὀρέστη κατα-
λαθαίνει ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν πῶς
ἔτι ἔρχεται νὰ κάμῃ ὁ νέος τῶτος
εἶναι ἔργο τῆς θείας δίκης. Δοξάζει
λοιπὸν τὸν Θεὸ ποὺ τιμωρεῖ τοὺς κα-
κοὺς καὶ κρατᾶει τὴν τάξι στὸν κόσμον.

ΧΟΡΟΣ

Ἦ Μοῖρες μου μεγάλες, Θεὸς νὰ δώσῃ
ἔτσι ὅπως εἶναι δικαίωμα καὶ σωστὸ
τὸ πρᾶμα νὰ τελειώσῃ.
«Στὴν κακίαν γλῶσσά σου ἄλλη κακία
θ' ἀποκριθῇ»
φωναίει δυνατὰ ἡ δικαιοσύνη,
καὶ στὸν καθένα πάντα τῆς πληρώνει ὅ,τι
[χρωστεῖ.
«Ὅποιος σκοτῶσιν αὐτὸς θὰ σκοτωθῇ.
Παμπάλαιος νόμος ἔτσι κρίνει!»

Καὶ τόση εἶναι ἡ πίστι τοῦ χοροῦ
στοὺς θεοὺς καὶ τὴ δικαιοσύνη τους
ποὺ δίνει θάρρος στὸν Ὀρέστη ὅταν
αὐτὸς σκύβοντας στὸ χῶμα κάτου
ρωτᾷ τὴν σκιά τοῦ πατέρα τι πρέπει
νὰ κάμῃ κι' ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσῃ τὸ
ἔργο ποὺ ἀνέλαβε.

ΧΟΡΟΣ

Τοῦ πεθαμένου τὴν καρδιά δὲν τὴν δαμάζει,
παιδί μου, ἡ φάουσα τῆς φωτιάς.
Ὑστερα τὴν ὀργὴ τῆς ξεσκαίλει!
Θρηνηλοῦν τὸ σκοτωμένο
καὶ νὰ σου, βγαίνει ὁ ἐκδικητὴς φονιάς.

Ἄμποτες, θεέ μου, ν' ἀξιωθῶ
πικρόχολο τὸ μοιρολόι νὰ στήσω
γιὰ κάποιον ἀνδρὸς ἀφανισμό
καὶ μίαν γυναῖκα τῆ σφαγῇ.
Γιατὶ κρυφὸ νὰ τὸ κρατήσω;
Ἐγὼ προμήνυμα θεϊκό,
καὶ σὰ δροσὰπὶ ἔχει δριμύσει
κατὰπρωρὰ νὰ μὲ χτυπήσῃ
μίσος καὶ ὀργή.

Τὸ ἴδιο θέμα περνᾷ ἀπὸ τὸ στόμα
τοῦ χοροῦ στὸ στόμα τοῦ Ὀρέστη καὶ
τῆς Ἡλέκτρας καὶ ποικίλλεται μονάχα
ἀπὸ σκέψεις ποὺ πηγαίνουν ἀπὸ τὴν
ἰδιαίτερη ψυχασύνθεσι τοῦ καθ' ἑνὸς
καὶ τὴ θέσι του στὸ δράμα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ποῦ βρίσκονται τάχα οἱ Θεοὶ
ποὺ κυβερνοῦν κατὰ ὅπ' τῇ γῇ;
Κατάρες παντοδύναμες τοῦ σκοτωμένου,
τ' Ἀτρεΐδῃ τῇ γενιᾷ κοιτάτε
ποῦ ἔρμη γυρνᾷ δίχως στέγη
Ποῦ νὰ στραφῇ κανένας θεέ μου;

Καὶ γιὰ νὰ δυναμώσουν τὴ θέλησι
τοῦ Ὀρέστη γιὰ τὴν ἐκδίκησι, ἀναθι-

μοῦνται τὸ φοβερὸ κακούργημα τῆς
Κλυταίμης.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἦ μὲνα, ὦ μὲνα φόνισσα
μὰν ἀδερφοῦ ποὺ δίχως νὰ δειλιάσῃς
ἔθαψες ἄντρα βασιλιά;
δίχως λαὸς τὸ ἔδωκε ν' ἀκλουθήσῃ,
δίχως νὰ τὸν νεκροστολήσῃ.
Πῶς βάσταξες ἀδρήνητο, στὸν τάφο του βα-
[θεία
νὰ τόνε κατεδάσῃς;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μοῦχεῖς ἀκέρια τώρα πῇ
τὴν ἀτιμία τῆς, ἄλλοι μου!
Μὰ θὰ πληρώσῃ τοῦ πατέρα τὴ ντροπὴ.
Πρῶτα ὁ Θεὸς κι' ὕστερα αὐτὸ τὸ χέρι.
Δὲ λογαριάζω τὴ ζωὴ μου!

ΧΟΡΟΣ

Τοῦ κομματιάσανε τὸ λειψανὸ του
στὸ χῶμα πρὶν τὸ χῶσόν;
τέτοια ντροπὴ ἀδασταγῆ
θελῆσαν νὰ τοῦ δώσουν!

ΗΛΕΚΤΡΑ

Τ' ἀκούς τὰ πάθη τοῦ πατέρα;
Κι' ἐγὼ ἔμενα κρυμμένη,
ἀνάξια γιὰ τὸ τίποτα κι' ἀτιμασμένη
κι' ἀπὸ τὸ σπῆτι πέρα
σὰ σκύλα δαγκωνιάρικη δεμένη.
Κλάμα ἔτιμο κρυφὸ
κι' ἀπὸ τὸ γέλιο πὶς ἔτιμο μὲ πλημμυροῦσε
κι' ἤμουν σὰν παρηγορημένη
γιατὶ κανεὶς δὲν ἄκουγε τὸ θλιβερό μου βογ-
[λγητό.

Περισσότερο κι' ἀπὸ κάθε περιγρα-
φὴ ἡ λεπτομέρεια τοῦτη, δείχνει τὸν
τρόμο ποὺ εἶχε πιάσει ὅλους τοὺς φί-
λους τοῦ δολοφονημένου βασιλιά καὶ
τὴν ἐρήμωσι καὶ τὴν ὀρφάνεια ποὺ
βρέθηκε τοῦτος μέσα στὸ ἴδιο του τὸ
παλάτι, ὅπου περίμενε νὰ βρῇ τὴ γλυ-

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΥΗΣ

Ὑπάρχουν ὅλες οἱ δυνατότη-
τες τὰ παιδιὰ καὶ τὰ κορίτσια,
κάτω ἀπὸ τὴν δημιουργικὴ κα-
θοδήγησι τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὴν
πνοὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ, νὰ γίνουν
πραγματικοὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλ-
νίδες, ὅπως τὰ θέλησε ὁ Ἰωάν-
νης Μεταξᾶς.

καὶ ἀνάπαυι ὕστερα ἀπὸ τοὺς κό-
πους τῆς πολέμου ἐκστρατείας.

Καὶ τώρα ὅλοι μαζί σκύβουν στὸ
χῶμα κι' ἐπικαλοῦνται τὴ σκιά τοῦ
σκοτωμένου καὶ τοὺς χθόνιους θεοὺς.

Ἡ σκηνὴ τοῦτη εἶναι μιά φοβερὴ με-
γαλοπρέπεια καὶ προξενεῖ ἕνα μυστικὸ
τρόμο στὴν ψυχὴ τῶν θεατῶν.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πατέρα μου, σὲ κράζω.
Ἐλὰ βοηθὸς σὲ κείνους π' ἀγαπᾶς.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Κι' ἐγὼ στὰ δάκρυα βουτηγμένη
σοῦ ξανακράζω, ἕνα πατέρα!

ΧΟΡΟΣ

Μὲ μιά φωνὴ κι' ὅλες μαζί ἐδῶ πέρα
ἄκουσε ποῦ σὲ κράζουμε κι' ἔλα στὸ φῶς.
Στάσου μαζί μᾶς σύμμαχος
κι' ἀντίκρυ στοὺς ὀχτροὺς ὀχτρός.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Θεοὶ! Ἐ, Ἐ, Θεοὶ! κάμετε δίκια κρίσι.
(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

ΣΚΕΥΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μὲ χαρὰ ὅλη ἡ Μακεδονία, μὰ θὰ
μποροῦσα νὰ πῶ ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ἐ-
πανηγύρισε τὴν ἰδρυσι τοῦ Βασιλικοῦ
Θεάτρου στὴ Θεσσαλονίκη, ὅχι μόνο
γιατὶ ὁ Ἕλληνας ἀπὸ τὴν καταγωγὴ καὶ
τὸν πολιτισμὸ τοῦ ἔχει μιά ἰδιαίτερη
ἀγάπη πρὸς τὸ θέατρο. Ἡ Μακεδονία,
ὁ χθεσινὸς αὐτὸς ἀλύτρωτος Ἕλληνας
σμός, γνωρίζει πολὺ καλὰ ποῖο ρόλο
ἐθνικὸ ἔπαιξε τὸ θέατρο στὰ μέρη ποὺ
ἐκάλυπτε ἡ ξένη κυριαρχία, ποῖον
γαλθάνισμὸ ἀποτελοῦσε γιὰ τὰ πλῆ-
θη ἡ ἐμφάνισις τῆς φουστάνελλας, τὸ
ἄκουσμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τὰ
πατριωτικὰ ἔργα ποὺ κατάρθωναν νὰ
δίνουν οἱ διάφοροι Ἕλληνικοὶ θιάσοι
ποῦ διεσχίζαν τὴν Ἑλληνικὴν Χερσό-
νησο καὶ τὴν Ἀνατολή. Δὲν τὸ ξέρουν
πολλοί, μὰ θάταν ἡ περισσότερον ἐν-
διαφερόμενα ἱστορία, μιά ἱστορία γεμά-
τη δραματικότητά, αὐτὴ ποὺ θὰ μᾶς
ἔλεγε τὴ δρᾶσι καὶ τὴς περιπέτειες τῶν
ἐλληνικῶν θιάσων, ἀπὸ τὴς ὁποῖες ὁ-
μως κατάρθωναν πάντα νὰ βγαίνουν
καὶ πάντα νὰ συνεχίζουν μὲ ἐνθουσια-
σμό τὸ πατριωτικὸ τους ἔργο.

Εἶναι δύσκολο βέβαια σ' ἕναν ποὺ
γεννήθηκε ἐλεύθερος νὰ καταλάβῃ
ποῖα αἰσθήματα ἐνοίωσαν οἱ Ἕλληνες
ὅταν ἔδωσαν ὅτι συνιστοῦσε τὰ σύμ-
βολα τῆς φυλῆς καὶ ἄκουσαν καὶ ἐξη-
γοῦσαν στὴ διαίτησίν τους τὰ ὑπονο-
ούμενα τοῦ ἔργου, ἡ τὸ βαθύτερο πα-
τριωτικὸ νόημα τοῦ ἀκινδύνου, φαινο-
μενικά, ἔργου. Εἶναι δύσκολο νὰ νοιώ-
σῃ ὅ,τι ἐτρικύμιζε τὴν καρδιά τοῦ ὑ-
ποδούλου Ἕλληνας, ν' ἀντικρύσῃ τὰ ὁ-
ράματα ποὺ ἐφλόγιζαν τὸν ὀρίζοντά
του, ὅταν μάλιστα κατάρθωναν νὰ κά-
νῃ καὶ τοὺς ξένους κοινωνοὺς τῶν αἰ-
σθημάτων του.

Μιά τέτοια ἀφορμὴ ὑπερφηφάνειας
καὶ συγκινήσεως ἐδόθη στοὺς Ἕλλη-
νας τῆς Σμύρνης, ποὺ εἶχαν ἐπιβάλει
τὴ γλῶσσά τους σ' ὅλους τοὺς συνοί-
κους λαοὺς, σὰ τέτοιο σημεῖο ποῦ, στὰ
παλιότερα ἴδια χρόνια, νᾶχουν οἱ κα-
θολικοὶ Λεβαντίνοι τὰ θρησκευτικὰ
τοὺς βιβλία τυπωμένα στὴ λατινικὴ μὲν
γλῶσσα, μὲ ἐλληνικοὺς ὅμως χαρα-
κτήρας καὶ δυὸ ἐκπρόσωποι ξένων φυ-
λῶν νὰ μιλοῦν ἑλληνικά, γιὰ νὰ συνεν-
νοηθοῦν μεταξὺ τους.

Στὴ Σμύρνη λοιπὸν αὐτὴ ἐπαίχθη
κάποτε «Ὁ ἀγαπητικὸς τῆς βοσκοπού-
λας» ἀπὸ Ἑβραίου ἐρασιτέχνη, με-
ταφρασμένο στὴν ἐβραϊοισπανικὴ, μὲ
φουστάνελλες καὶ γκιλίτσες. Μόνον ποὺ
κατὰ τὴ διάρκειά τῆς παραστάσεως —
ἦταν κατὰ τὸν πόλεμο 1914-1918 — ἡ
λογοκρισία, ποὺ ἐπέτρεψε τὸ ἀνέβα-
σμα χωρὶς νάχη ὑπ' ὀφιν τῆς τὰ κο-
στούμα, μὲ ἕνα ἔμαθε ὅτι οἱ Ἑβραῖοι
ἐρασιτέχνες ἐφοροῦσαν φουστάνελλες,
διέταξε νὰ τὴς βγάλουν. Καὶ ἔτσι ὁ
μπάρμπα-Χρόνης, ποὺ ἐνεφανίσθη, κα-
νονικῶς, στὴν πρώτη πράξι μὲ φουστὰ-
νέλλα, ἐνεφανίσθη στὴς ἄλλες μὲ φρά-
κο, ὅπως ἄλλως τε καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι
ποὺ ἔπαιρναν μέρος στὸ ἔργο.

Ὅπωςδήποτε, αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ τε-
λευταῖο ἔργο ποὺ ἔδωσαν ὁ ἐβραϊκὸς
ἐρασιτεχνικὸς θιάσος. Οἱ περιπέτειες
θέλουν ψυχὴ καὶ πόνο παντὸς πίστει, ποὺ

εἶχε ὁ Ἕλληνας ἠθοποιὸς καὶ ὁ Ἕλληνας
ἀκροατής, ὅταν ὁ ἕνας ἔπαιζε καὶ ὁ
ἄλλος ἄκουγε τὸν «Ἀγαπητικὸ τῆς βο-
σκοπούλας».

Κάτι ἀνάλογο συνέβη καὶ στὴ Ζά-
κυνθο λίγον καιρὸ πρὸ τῆς ἐνώσεως.
Παίζονταν τότε ἀπὸ τὸν θιάσο Ταβου-
λάρη τὸ ἔργο τοῦ Δημητρίου Γουζέλη
«Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Φιντίου καὶ τοῦ
Δάμωνος» ἢ «Διόνυσος ὁ Τύραννος τῶν
Συρακουσῶν», δράμα πατριωτικόν, τὸ
ὁποῖον ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς του ἐχα-
ρακτήριζε ἔτσι σὲ δυὸ στίχους ὅταν τὸ
τύπωσε:

«Πιστὴ φιλία καὶ καλὴ ἄνδρας ἀ-
(θανατίζει,
τὸ δὲ φρονεῖν τυραννικῶς, κἀκί-
(στα ἀπανθρωπίζει».

Ὅπως συνηθίζονταν, ἡ ὀρχήστρα ἔ-
παιξε πρὶν ἀπὸ τὴν ἐναρξί τοῦ ἔργου
τὸν ἀγγλικὸ ἐθνικὸ ὕμνον, πρᾶγμα ποὺ
ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ συγκινητικὰς πατρι-
ωτικὰς ἐκδηλώσεις. Οἱ ἀκροαταὶ ἀρ-
χίζαν νὰ φωνάζουν: «Τὸ γραικό! Τὸ
γραικό!», δηλαδὴ «Τὸν ἑλληνικόν, τὸν
ἑλληνικόν» ὕμνον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ φωνὴ
λαοῦ εἶναι φωνὴ Κυρίου, ἡ ὀρχήστρα
ἔπαιξε τὸν ἑλληνικὸ ὕμνον, ἐνῶ τὰ πλῆ-
θη ὄρθια ἐξητωκραύαζαν ὑπὲρ τῆς ἐ-
νώσεως. Χρειάζεται νὰ προστεθῇ ὅτι
τὴν ἐπομένη διατάχθη τὸ κλείσιμο τοῦ
θεάτρου; Θὰ ἐπερίττεινε. Εἶναι αὐτο-
νόητο. Τὸ ἐπεισόδιο ὅμως αὐτὸ ἦταν
ἄρκετό γιὰ τὸ ρόλο τοῦ θεάτρου στὴν
ἀποκατάστασι τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἶναι
ἐξ ἄλλου χαρακτηριστικὸν ὅτι στὰ
πρῶτα βήματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν
18ον αἰῶνα πρὸς τὴν ὀργάνωσι τοῦ ἁ-
γῶνος γιὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἀνιχνεύουμε
καὶ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ νεοελληνι-
κοῦ θεάτρου, ποὺ ἔχει μαρφὴ στενὰ
πατριωτικὴ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀξιοση-
μείωτο, γιατί τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ πε-
ρισσότεροι λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς δὲν εἶ-
χαν ἀκόμη φυλετικὴ συνείδησι, ποὺ τοὺς
τὴν ἐνέπνευσε, ὅπως θ' ἀναγνωρίσῃ
μιά μέρη ἡ ἱστορία, ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρ-
θόδοξος Ἐκκλησία. Στὸ Βουκουρέστι,
στὸ Ἰάσιο, στὴν Ὀδησσὸ ἐξίδοντο ἐ-
ρασιτεχνικὰς ἑλληνικὰς παραστάσεις
μὲ ἔργα ποὺ ἔκαναν τὸ ἀκροατήριον νὰ
κλαίῃ ἀπὸ πατριωτικὸ ἐνθουσιασμό
καὶ ἀπὸ πόνο γιὰ τὸ κατάντημα τοῦ
Ἑλληνισμοῦ. Καὶ εἶναι πλεόν ἡ χαρα-
κτηριστικὸ τὸ γεγονός ὅτι στὸ Δρα-
γασάνι κι' ἄλλοι ἐπολέμησαν στὴν
πρώτη γραμμὴ οἱ νέοι ποὺ ἀποτελοῦ-
σαν τοὺς ἐρασιτεχνικοὺς θιάσους τῆς
Μολδοβλαχίας καὶ τῆς Ρωσσίας. Εἶ-
ναι ἀκόμη χαρακτηριστικὸν ὅτι στὰ μέ-
ρη ἀκριβῶς ποὺ ἔδρασαν ἡ Φιλικὴ Ἐ-
ταιρεία κι' ἔθεμελίωσε τὸ ἔργο τῆς
στὴν ἀρχή, ἐκεῖ καὶ παρουσιάζεται νὰ
δρᾷ καὶ νὰ κινῆται τὸ νεοελληνικὸ θέ-
ατρο στὴς πρώτες του προσπάθειες.

Θὰ μπορούσα ν' ἀναφέρω ἄπειρα
ἄλλα, ποὺ θ' ἀποδείκνυναν τὸ ρόλο τοῦ
θεάτρου στὴν ἀνάπλασι τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ. Τὰ Ἑλληνόπουλα ἄς ἀρκεσθοῦν
σ' αὐτὰ τὰ λίγα καὶ ἄς χαροῦν μὲ ὁ-
λους ὅτι τὸ θέατρο συνεχίζει τὸ δρό-
μο του, τὸ καθεστῶς ἑλληνικόν, φωτει-
νὸ καὶ ὠραῖον.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελολομάτης

22.

(Συνέχεια)

— Νά δώσουν οι θεοί, του είπε ο γέρο στρατηγός ο Παρμενίων, να εκτελέσης εσύ τους σκοπούς του πατέρα σου.

Ο 'Αλέξανδρος σήκωσε ψηλά το κεφάλι.

— Ο πατέρας μου, είπε, ήθελε μονάχα να λευτερώσει τους Έλληνες που ήταν κάτω από τον περσικό ζυγό· να κυριέψει την Μικράν 'Ασία. 'Εμένα ο σκοπός αυτός δε με φτάνει. Θέλω να μπάω ως τα βάθη της 'Ασίας και να λευτερώσω όχι μονάχα τους Έλληνες, παρά και τους ίδιους τους βαρβάρους. Κατάλαβες τώρα, στρατηγέ μου, ποιά η διαφορά 'Αλεξάνδρου και Φιλίππου;

Ο γέρο στρατηγός δέ μίλησε. Μά η γενναία καρδιά του τρόμαξε. «Μονάχα θεός μπορεί να εκτελέσει ένα τέτοιο μεγάλο σκοπό!» συλλογίστηκε.

Κι' ο 'Αντίπατρος, που ως τώρα δέ μιλούσε, κοίταξε τον 'Αλέξανδρο.

— Καί με τί στρατό; ρώτησε.
— Με όλους τους Έλληνες που θά μαζέψω, είπε ο 'Αλέξανδρος.

— Πόσους τους υπολογίζεις; Γιατί πρέπει νάχης στο νου σου πώς είσαι ανάγκασμένος ν' αφήσης και στη Μακεδονία στρατό για να προστατεύη το θρόνο σου.

— Τριάντα, σαράντα χιλιάδες, αποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος.

— Και πόσους ανθρώπους μπορεί να στρατολογήση ο Μεγάλος βασιλιάς της Περσίας, ξέρεις;

— Έκατομμύρια, αποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος.

— Λοιπόν;

Ο 'Αλέξανδρος γέλασε.

— Όλα αυτά, που λές, φρόνιμε, γενναίε στρατηγέ μου, είναι σωστά. 'Αν ρωτούσα μονάχα τη λογική, ποτέ δε θά έπιχειρούσα ένα τέτοιο πόλεμο. Μά δεν την ρωτώ.

— Τί ρωτάς λοιπόν;

— Την ψυχή μου, αποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος και πιά δέ μίλησε.

«Είναι τρέλλα, τρέλλα σωστή!» συλλογίστηκε ο 'Αντίπατρος.

«Είναι τρέλλα, τρέλλα σωστή!» συλλογίστηκε κι' ο Παρμενίων.

Μά ο 'Αλέξανδρος πίστευε κι' ήξερε πώς η πίστι κάνει θάματα.

«Θά νικήσω, συλλογίζονταν, θά νικήσω, γιατί έχω πίστι!».

Κ ε φ. 34.

Ετοιμασίες μεγάλες, κάθε μέρα ξεφάναν καινούργιοι νεοσύλλεκτοι απ' όλες τις επαρχίες. Οι βάρβαροι έτρεχαν κι' αυτοί να καταταχτούν.

Οι Θράκες είχαν αρχηγό τους το Σιτάλη, που τον είδαμε να πολεμά κι' αυτός να καθάλληση τον Βουκεφάλα. Μιά άλλη φυλή, οι 'Αγριάνες,

έστειλαν φοβερούς κονταρομάχους. Έστειλαν πολλές ελληνικές πόλεις στρατό, οι 'Αθηναίοι στόλο, η Θεσσαλονίκη τους καλύτερους της καθαλάρηδες, απ' την Κρήτη έφτασαν οι περίφημοι τοξότες της με αρχηγό τους έναν αληθινό γίγαντα με κατσαρά μαύρα γένεια, τον Κλέαρχο.

Στά χρυσωρυχεία του Παγγαίου οι εργάτες βαθιά στη γη έσκαβαν κι' έβγαζαν το πολύτιμο μέταλλο. Ο 'Αλέξανδρος έστειλε χιλιάδες κι' άλλους εργάτες.

— Μιά τέτοια έκστρατεία, έλεγε, θέλει πολύ χρυσάφι!

— Θες νάρθης και σύ μαζί μου; ρώτησε ο 'Αλέξανδρος μια μέρα το Στέφανο.

Τά μάτια του φίλου μας έλαμψαν. — Θέλω! αποκρίθηκε.

— Σκέψου τους κιντύνους· μπορεί να μη γυρίσουμε ποτέ πίσω στην πατρίδα.

— 'Ας μη γυρίσουμε, είπε ο Στέφανος.

— Μπορεί να μη δής ποτέ τους γονείς σου, έπείμεινε ο 'Αλέξανδρος, για να δοκιμάση το Στέφανο. Δεν άγαπάς εσύ τον πατέρα σου και τη μητέρα σου;

— Τους αγαπώ... τους αγαπώ... ψιθύρισε ο Στέφανος και τα μάτια του γέμισαν δάκρυα. Τους αγαπώ, μά πρέπει!

Ο 'Αλέξανδρος άπλωσε το χέρι και χάιδεψε τα μαλλιά του Στέφανου.

— Πόσον χρονών είσαι; τον ρώτησε.

— Κοντεύω πιά δεκαπέντε.

— 'Α, είσαι άντρας πιά! άνεφώνησε ο 'Αλέξανδρος γελώντας. Θά σε πάρω μαζί μου!

Η καρδιά του Στέφανου χόρεψε από τη χαρά της.

Πήγαινε στο καλό, του είπε ο Καλλισθένης.

— Εύχαριστώ, βασιλιά μου! είπε. — Την ερχόμενη άνοιξι φεύγουμε.

Ετοιμάσου! είπε και πρόσταξε να του φέρουν το Βουκεφάλα, να πάη να επιθεωρήση στα караδοστάσια το στόλο του.

Ο Στέφανος έτρεξε να βρῇ τους δυο αγαπημένους φίλους του: το Λεωνίδα και τον 'Ερμόλαο. Είχε πλακώσει πιά ο χειμώνας, έκανε κρύο. Ο Στέφανος πήγαινε γρήγορα, έφτασε στο σπίτι του Λεωνίδα, χτύπησε. Ο Λεωνίδας πρόβαλε. Μόλις είδε το Στέφανο φώναξε:

— Τι τρέχει; Λάμπει το πρόσωπό σου!

— Φεύγω!

— Φεύγεις; Για ποῦ;

— Με τον 'Αλέξανδρο.

— Πότε;

— Την άνοιξι. Την ερχόμενη άνοιξι.

Ο Λεωνίδας σώπασε. Πόσο θάθελε κι' αυτός να φύγη μαζί του! Να πάνε και τον 'Ερμόλαο, να μη χωρίσουν.

Επίασε το Στέφανο από το μπράτσο:

— Στέφανε, είπε, θέλω νάρθω κι' εγώ. Να πάρουμε και τον 'Ερμόλαο. Να μη χωρίσουμε.

Η φωνή του ήταν συγκινημένη. Το σιδερένιο αυτό άθλητικό σώμα είχε μια πολύ τρυφερή καρδιά.

Ο Στέφανος γέλασε:

— Μά ίσια-ίσια γι' αυτό ήρθα σε σέ δω. Να φύγουμε κι' οι τρεις μαζί. Εγώ θά μιλήσω στο βασιλιά.

Ο Λεωνίδας πήδηξε από τη χαρά του.

— Εύχαριστώ, Στέφανε, είπε, εύχαριστώ. Τρέχω άμέσως να βρω τον 'Ερμόλαο.

— Πήγαινε, είπε κουνώντας το κεφάλι του ο Στέφανος, μά φοβούμαι πώς δε θά βελήση νάρθῃ.

— Γιατί;

— Ποῦ ν' αφήση αυτός το δάσκαλό του. Μαθαίνω πώς έγινε μαθητής του Καλλισθένη και μέρα νύχτα βρίσκεται μαζί του. Θά τον μάθη φιλοσοφία και κρασοπότη. Η μύτη του κιάλας, μου λέν, άρχισε και κοκκινίζει.

Ο Λεωνίδας γέλασε.

— Καλά, είπε, δέ δοῦμε. Τώρα φεύγω· γειά σου!

— Γειά σου, Λεωνίδα.

Ο Στέφανος εξακολούθησε το δρόμο του εύχαριστημένος, γιατί μοιράστηκε με τους φίλους του τη χαρά του.

— Ε, έ, που πᾶς; άκούστηκε ξαφνικά πίσω του μια περιπαιχτική φωνή. Κατευόδιο κι' άγέρας στά πανιά σου!

Ο Στέφανος στράφηκε. 'Από μια ταβέρνα πρόβαινε ο παλιός του γνώριμος, ο παχύς κουρελιασμένος φιλόσοφος Καλλισθένης.

— Βιάζομαι, είπε ο Στέφανος κι'

έκαμε να εξακολουθήση το δρόμο του. Δεν του άρεσε καθόλου ο άνθρωπος αυτός, που διαρκώς φώναζε και περιγελοῦσε.

— Έχω να σου πῶ, στάσου! του φώναξε ο φιλόσοφος.

Τί να κάμη; Στάθηκε ο Στέφανος. — Ξέρεις τὰ νέα; Είπε ο Καλλισθένης ζυγώνοντας λαχανιασμένος. Ξέρεις τὰ νέα; Φεύγω με τον 'Αλέξανδρο!

Η άνάσα του μύριζε κρασί· ο Στέφανος τραθήχηκε ένα βήμα πίσω.

— Εσύ; Τί να κάμη;

— Τί να κάνω; φώναξε ο φιλόσοφος χτυπώντας το ραβδί του στις πέτρες.

Τί να κάνω; Μά αν λείψω εγώ του 'Αλεξάνδρου σου, χάθηκε!

Ο Στέφανος γέλασε.

— Τα παραλές, σεθαστέ μου φιλόσοφε, είπε. Χάθηκε;!

— Και βέβαια χάθηκε. Ποιός θά τον ξέρη ύστερα από ένα κατό, διακόσια χρόνια; Εγώ όμως θά τον σώσω!

— Πῶς;

— Νά, θά πηγαίνω μαζί του, θά βλέπω τί κάνει, πῶς πολεμάει, τί λέει, και θά τὰ γράφω όλα, όλα με τη σειρά τους. Θά γράψω την ιστορία του 'Αλεξάνδρου, κατάλαβες; 'Όταν πεθάνῃ ο 'Αλέξανδρος να μὲν το έργο μου και, χιλιάδες χρόνια να περάσουν, οι άνθρωποι να ξέρουν τί ήταν ο 'Αλέξανδρος.

Ο Στέφανος σώπαινε. Ο Καλλισθένης θριάμβευε.

— Βλέπεις τώρα, φώναζε, βλέπεις τώρα; Δεν πάω εγώ στην 'Ασία να δοξατώ; Πάω να δοξάσω!

Ελα στην ταβέρνα να σου προσφέρω ένα ποτηράκι κρασί. Κάνει κρύο. Είναι μαζί μου κι' ο 'Ερμόλαος.

— Δεν πίνω, είπε ο Στέφανος. Κι' έπειτα βιάζομαι.

— Αί, πηγαίνε στο καλό! είπε ο φιλόσοφος. Κι' άκουσε εδῶ· αν έρθης και σύ με τον 'Αλέξανδρο, κάτι θά γράψω και για σένα. Να σωθῇς και σύ, κακόμοιρο παιδί... Να σωθῇς...

Χτύπησε προστατευτικά την πλάτη του Στέφανου και κύλησε καταστρόγγυλος, λαχανιασμένος, μέρα στην ταβέρνα.

Κ ε φ. 35.

Ετσι πέρασε ο χειμώνας σ' έτοιμασίες μεγάλες. Οι πολίτες και τὰ χωριά έστειλαν στρατιώτες, οι πεδιάδες έστειλαν άλογα, τὰ δάση έδιναν τὰ δέντρα τους, να γίνουν καράβια, τὰ βουνά έδιναν το χρυσάφι τους και το σίδηρο.

Εφτασε ο 'Απρίλης. Φόρεσε πάλι η έξοχη το πράσινο φόρεμά της, κεντημένο με πολύχρωμα λουλούδια.

Ο 'Αλέξανδρος ήταν έτοιμος.

— Πρίν να κινήσουμε, είπε στους φίλους του, θά δώσω μεγάλες γιορτές, ν' αποχαιρετήσω τη Μακεδονία. Ποιός ξέρει αν θά την ξαναδῶ ποτέ...

Σώπασε λίγο κι' ύστερα πρόσθεσε:

— Σε ποιόν Θεό λένε ν' αφιερώσουμε τις γιορτές αυτές;

— Στον 'Αρη! αποκρίθηκε ο Κλεΐτος ο 'Αράρης. Αυτός θάνηι ο προστάτης θεός μας.

— Έχεις λάθος, Κλεΐτε, είπε ο 'Αλέξανδρος. Έχεις λάθος. Δεν πηγαί-

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Δ'. ΚΑΤΑΚΟΜΒΕΣ: ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ, ΓΛΥΠΤΙΚΗ.

Ανάκειν οι κατακόμβες ως τόποι ταφής ήταν και τόποι συγκεντρώσεως των πρώτων Χριστιανών. Αργότερα όμως, κατά τους χρόνους των διωγμών, χρησιμοποιήθηκαν, όπως είπαμε, και ως τόποι Ιεροτελεστίας. Αφού υπήρχε πλέον η συνήθεια να παίρνουν τη θεία μεταλλήσι κοντά στους τάφους των μαρτύρων, ήταν φυσικό κατά τους χρόνους τούτους, που δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν πουθενά άλλοι οι Χριστιανοί, να καταφεύγουν εδῶ, κοντά στους τάφους των μαρτύρων, για να τελέσουν τις Ιεροπραξίες τους. Τότε χρειάζετο να έξευρεθῇ ένας χώρος κατάλληλα διαρρυθμισμένος, έτσι δημιουργήθηκαν τα νεκρικά δωμάτια, — οι κρυπτες και τὰ παρεκκλήσια, — όπου γινόταν μὲν κατὰ, συγχρόνως όμως είχαν και βωμό εις το βάθος για την τέλεσι της Ιεροτελεστίας. Αυτές οι συγκεντρώσεις των Χριστιανών μέσα στις κατακόμβες προκάλεσαν συχνά τὰ φοβερά εκείνα δράματα, που περικέε επιγραφές φυλάγουν ακόμα την αιματηρή ανάμνησή τους. 'Επὶ αἰῶνας κατόπιν οι Χριστιανοί δείχναν ένα δωμάτιο, όπου είχαν αποθάνει από πείνα άδελφοί τους, που έντοιχιστήκανε μέσα από τον στρατό της πόρτας εκτελούσαν την Ιεροτελεστία τους. 'Ετσι μέσα στα υπόγεια αυτά χριστιανικά κοιμητήρια, τις κατακόμβες, βρέθηκαν κάθε λογής μικρά και άσημα αντίκείμενα βιοτεχνίας και οικιακής χρήσεως, από εκείνα που άπαντού με τόσο άφθονα και στους ειδωλολατρικούς τάφους, ψηφίδες, κτένια, βελόνες, καρφίτσες, καθώς και κοσμητικά άνδρών και γυναικών — πόρτες, δαχτυλίδια, έγκόλπια, φυλαχτά και άλλα μικροπράγματα, με ζωγραφισμένες ή σκαλισμένες παραστάσεις, σε έλεφαντοστόν. Σπουδαϊότατα από αυτά είναι τὰ λειτούργια κτένια, με τὰ οποία κτενίζονταν ο Ιερέυς πρίν άρχισῃ τη θεία λειτουργία. 'Επίσης βρέθηκαν σωροί συντριμμένα από δοχεία πήλινα και γυάλινα, σε διάφορα σχήματα, που τὰ μεταχειρίζονταν για τη θεία μετάληψη, για μύρα και άρώματα και πάμπολλοι μικροί πήλινοι λύχνοι από ψημένη γῆ, που σ' όλο τον χριστιανικό κόσμο, σε τάφους και κατακόμβες και διάφορα έρείπια άπαντα ήταν κατά μυριάδες, είτε παλαιοί λύχνοι, απ' αυτούς που μεταχειρίζονταν κι' οι έθνικοί, είτε κατασκευασμένοι από τεχνίτες Χριστιανούς. 'Επὶ αυτά τὰ συντριμμένα τὰ πιο πολύτιμα είναι τὰ κομμάτια από γυάλινες καρφές, που είχαν ζωγραφισμένες όχι μονάχα τις παρειές, μά και το βάθος εις το μέσο μέρος και που φαίνονταν σαν χρυσές, καθώς περιέχουν στη μέση από το γυαλί φύλλο χρυσού με χαραγμένες επιγραφές ή παραστάσεις μερικές φορές χρωματισμένες. Η βιοτεχνία αυτή των γυαλίων με χρυσό φόντο (verres à fond d'or) ήταν πάντως περιωρισμένη στη Ρώμη και δεν ήκμασε παρά για λίγο μόνο διάστημα, από τὰ μέσα του Γ' μ.ε.χρ. τοῦ Δ' αἰῶνα. Οι παραστάσεις που φέρουν δεν είναι μόνο χριστιανικές, — εικόνες αγίων ή σκηνές από την Παλαιά και Καινή Διαθήκη — μά και ειδωλολατρικές, παρμένες από την άρχαία μυθολογία, άθλοι του 'Ηρακλέους, έρωας και ψυχῇ κ.τ.λ. Το ίδιο και πάνω στην επιφάνεια των πλακών που χρησίμευαν για κάλυμμα, ή στις πλάγιες όψεις των τάφων και πάνω στους τοίχους γενικά, οι παλαιοί Χριστιανοί, ακολουθώντας τις παλαιές συνήθειες, χάραξαν διάφορες επιγραφές και παραστάσεις, σε μερικά μάλιστα μέρη στόκαραν τους τοίχους και τους στόλι-

νομε στην 'Ασία να σκοτώσουμε και να κάψουμε πηγαίνουμε να μεταδώσουμε τον ελληνικό πολιτισμό μας. Γι' αυτό τις μεγάλες τοῦτες γιορτές τοῦ αποχαιρετισμοῦ θά τις αφιερώσω στίς έννιὰ Μοῦσες.

— Στίς έννιὰ Μοῦσες! φώναξαν εξαφνιασμένοι όλοι. Πρώτη φορά ένας στρατηγός που φεύγει για τὸν πόλεμο κάνει θυσίες σε τέτοιες θεές.

— Ίσως, παρατήρησε ο 'Αλέξανδρος και χαμογέλασε, ίσως, γιατί πρώτη φορά ένας στρατηγός φεύγει να κατα-

ζαν, ακριβώς όπως και κατά την ελληνική εποχή, με ανάγλυφες διακοσμήσεις, που μερικές είναι τόσο χαριτωμένες όσο και οι σωζόμενες στην Πομπηία. 'Επίσης ο τύπος των γραμμάτων στις επιγραφές αυτές, ίδιός του Α' και Β' αἰῶνα, δεν διαφέρει καθόλου από την έθνική γραφή, εκτός από τις μεταγενέστερες που είναι πιο άτεχνες και με πολλά ορθογραφικά λάθη κι' ιδίως όταν είναι στη δύσκολη ελληνική γλώσσα, που κατά τους τρεις πρώτους αἰῶνες κυριαρχούσε και σ' αυτή τη Ρώμη. Κοντά σ' αυτές τις επιγραφές και μαζί με τὰ διάφορα σύμβολα και τις χαραγμένες παραστάσεις — ιχθείς, άγκυρες, περιστέρες κ.τ.λ. — που συχνά τὰ συνοδεύουν άπαντούμε πλέον και το μονόγραμμα τοῦ 'Ιησοῦ, που αποτελείται από το σύνπλεγμα των δύο άρχικών γραμμάτων (Χ και Ρ). Το έργο όμως της κυρίας γλυπτικής είναι άφάνταστα περιωρισμένο. Σ' αυτό βέβαια συντελούν έν πρώτοις καθαρά θρησκευτικοί λόγοι, μά και η παρακμή της γλυπτικής κι' οι περιστάσεις, που έμπόδιζον την ανάπτυξη της μέσα στις κατακόμβες. Ο γλύπτης έχει ανάγκη από φῶς, από χώρο και όλικό δυσμετακόμιστο, που ήταν δύσκολο να μεταφερθῇ και να δουλευθῇ μέσα στους σκοτεινούς και στενούς χώρους των κατακομβών, όπου ο ζωγράφος μπορούσε να έργασθῃ όπουδήποτε πῶς άνετα. Το παλαιότερο και άναμφισβήτητο ὠραιότερο γλυπτικό έργο των κατακομβών είναι ο «Καλός ποιήμν» που παριστάνει, — όπως και ο κριοφόρος 'Ερμής, από τὸν ὁποῖον φαίνεται επηρεασμένος, — έναν έφηβο που σηκώνει τὸ στήθος του πρόβατο. Ο καλύτερος τύπος, με μιά ιδεώδη και κομψότατη συνάμα στάση και λυκότητα στα χαρακτηριστικά του που φανερώνουν την τελειότητα έκφρασι της ευαγγελικής φιλανθρωπίας, φυλάσσεται στο μουσείο τοῦ Λατερανοῦ. 'Από τὰ άλλα γλυπτά των κατακομβών τὰ σημαντικότερα μάς τὰ δίδουν οι μαρμαρίνες λάρνακες κι' οι σαρκοφάγοι, όπου οι πλούσιοι Χριστιανοί έννοπιθόνταν πρώτα ὡς αν φέρετο και κατόπιν έντοιχίζονταν μέσα στις τετράπλευρες θέσεις (loculi). Οι καλύτερες απ' τις σαρκοφάγους, τοῦ Κοιμητηρίου τοῦ Πραιατέστου και τοῦ Βατικανῶ κοιμητηρίου, είναι 'Αλεξανδρινῆς και γενικά 'Ανατολικῆς προέλευσεως. Είτε γιατί δεν ήθελαν να φανερώνουν την πίστι τους οι πρώτοι Χριστιανοί, είτε και από έπιβίωσι των άρχαίων συνθηδών, μεταχειρίζονταν έτοιμες σαρκοφάγους, διακοσμημένες με τις γνωστές σε όλους άρχαίες παραστάσεις, τον 'Ερωτα, τὸν 'Ορφέα, τὸν 'Οδυσσεά, που προσπαθοῦν να παρασύρουν οἱ Σειρήνες, εις τις ὁποῖες δύναν δίδονταν χριστιανική έρμηνεία. Μά είτε γιατί δεν ήταν ὅλοι πλούσιοι για να κατασκευάσουν σαρκοφάγους — και σὸν κόσμο των νεκρῶν ὅλοι έπρεπε να είναι ἴσοι — είτε γιατί σὰ σκοτεινά αυτά ένδιαιτήματα δεν ήταν δυνατόν να εὐδοκιμήσῃ η συνήθεια των γλυπτῶν διακοσμήσαν, δεν βρέθηκαν παρά ελάχιστες σαρκοφάγοι μέσα στις κατακόμβες, μολοντι από την έπιδρασί τους προέρχονται οι τετράπλευρες και λαρνακοειδεις κόγχαι, και μάλιστα οι στερημένες με άψίδες — τὰ αρκοσάδια. Στὸ μουσείο τοῦ Λατερανοῦ φυλάγεται η πλουσιότερη και σπουδαϊότερη συλλογή από παλαιохριστιανικές σαρκοφάγους, όπου, μέσα σε κείνες που βρέθηκαν σε κατακόμβες, διακρίνεται, έπονομαζομένη από την επιγραφή της, της «Ιεδαίας Πρεμετίδας», και μιά άλλη μεγάλης έπίσης σημασίας για την ιστορία της τέχνης, τοῦ κοιμητηρίου της 'Αγίας 'Ελένης, επάνω στη Λαβιανή ὁδό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

κήση μιά χώρα με τέτοιους σκοπούς. Οι φίλοι δεν αποκρίθηκαν. Από πολὺν καιρό ήξεραν πῶς ο 'Αλέξανδρος τοῦτος δέ μοιάζει με κανένα από τους γνωστούς βασιλιάδες. Είχε σκοπούς παράδεινους, δύσκολες έντιμίες που ξεπερνοῦσαν τους σκοπούς και τις έντιμίες των ανθρώπων.

— Ότι πῆς είναι καλό και βλογημένο, φώναξε ο 'Ηφαιστίων κοιτάζοντας τὸν 'Αλέξανδρο με άνειπωτή αγάπη.

(Ακολουθεῖ)

ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΠΛΑΪ ΣΤΟΝ ΑΛΦΕΙΟ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ενός ποταμού δεν αφορά μόνο την οικονομική ζωή του τόπου, απ' όπου περνάει και ποτίζει με τα νερά του ή γονιμοποιεί με την ιλύ του. Είναι κι ένα αισθητικό φαινόμενο, που δίνει στον τόπο τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του, την εσωτερικότητά του, την έκφρασή του, αυτή του την ποίηση. Έτσι κι ο 'Αλφειός που πρόσφερε στην 'Ηλεία και στο μεγαλύτερο μέρος της 'Αρκαδίας τον γονιμοποιό πλούτο του. Δεν κατέστησε τα μέρη αυτά τα πλουσιώτερα, τα παραγωγικότερα και τα πολυανθρωπότερα του Μωρηά, μά χάρισε σ' αυτόν και την ομορφιά, το θρόλο, την ποίηση και τη λαϊκή παράδοση. Από τους πανάρχαιους χρόνους τα νερά του περνούσαν ιερά σαν ιαματικά της λέπρας. Κατά δε τους μεταγενεστέρους χρόνους διατήρησε την ιερότητά του. Ήταν ο «Δι' τα μάλιστα φίλος», «ο έρατεινότερος των ποταμών», όπως λέει ο Διονύσιος ο Περιηγητής. Είναι το ποτάμι, που ανυψώθηκε σε θεό και λατρεύθηκε μαζί με την 'Αρτεμις στις μυστικότερες κι ωραιότερες τοποθεσίες της 'Ελλάδας και παρακάθησε δίπλα στο Δία και τους άλλους ήρωες πάνω στ' άέτωμα του Ναού του Δία στην 'Ολυμπία. Δεν υπάρχει ποιητής, από τον Όμηρο μέχρι τον Όβιδιο, που να μην τραγούδησε «τά θεία ρείθρα» του 'Αλφειού, τον «ιερόν ρόον 'Αλφειό», που να μην ύμνησε, τα διάφανα κι όλοδροσα νερά του, τα ιερά άλση του, που δώδε και κείθε της ρεματιάς του στόλιζαν άλλοτε τη διαδρομή του από την 'Ασσία, που πηγάζει, μέχρι τη θάλασσα της 'Αγουλινίτσας, όπου χύνεται.

Για να χαρή κανείς όλη τη θεσπέσια διαδρομή του 'Αλφειού χρειάζεται πολλές μέρες για να περάσει όλη την 'Ηλεία, όλη την 'Αρκαδία και μέρος της Μεσσηνίας, για να καταλήξει στις πηγές του, που βγαίνουν στην κοιλάδα της όροσειρας Τσιμπαρού στην αρχαία 'Ασσία, που βρίσκεται πιο κάτω από τη Μεγαλόπολη και ψηλότερα από το Λεοντάρι. Κυρίως δεν πρόκειται για μία πηγή. Πολλές μικροπηγές σχηματίζουν το χείμαρρο του 'Αλφειού, που κατόπιν δέχεται τα νερά κι άλλων μικροποταμιών, όπως του Ξυρίλου, του Έλους, του Μώλου, του Θεού, του Γορυνίου κι άλλων για να γίνει τελευταία μαζί με τα νερά του Λάδωνα και του 'Ερύμανθου το πλούσιο και πλατύ πο-

τάμι, που αρδεύει την κοιλάδα του 'Αλφειού από την Καρύταινα μέχρι της 'Αγουλινίτσας. Τόσον οι πηγές του 'Αλφειού, όσο και του Εύρωτα είναι από τα παραδοξότερα φαινόμενα της Πελοποννήσου. Πηγάζουν κι οι δυο από τα ίδια σχεδόν μέρη, στην περιφέρεια της 'Ασίας, Γεωργιτσίου, Φραγκόδρυσης, που αποτελούσε τις άγριότερες και γραφικότερες τοποθεσίες του Μωρηά, ύστερα χάνονται και κατόπιν ξαναφάνονται σε μακράν απόσταση. Ο γεωγράφος Στράβων είχε παρατηρήσει το φαινόμενο κι έγραψε τα εξής: «Δύντες δ' υπό γης επί πολλούς σταδίους, ανατέλλουσι πάλιν, εἴθ' ο μὲν εἰς Λακωνικὴν, ὁ δὲ εἰς Πισατίδα κατὰγεται». Τα φαινόμενα αυτά παρατηρούνται και σήμερα. Δεν γνωρίζουμε από που πηγάζουν κι από ποιές ακριβώς πηγές. Ο 'Αλφειός τουλάχιστον σχηματίζεται σε ποτάμι μόλις κοντά στο Λεοντάρι, αφού πέσουν μέσα σ' αυτόν άπειροι μικροχείμαρροι. Κατά τη διαδρομή του παίρνει διάφορες ονομασίες, ανάλογα με τα μέρη που περνάει. Κοντά στο Λεοντάρι ονομάζεται Σαρραντόποταμο, στην περιφέρεια της Καρύταινας, Καρυτινό ποτάμι. Ψηλότερα λέγεται Ρουφιάς, στη συμβολή του Λάδωνα, που κι αυτός ονομάζεται Ρουφιάς. Κοντά στην 'Ολυμπία ξαναπαίρνει την αρχαία ονομασία του 'Αλφειός.

Σ' όλες τις εποχές ο 'Αλφειός υπήρξε ποτάμι πολυμήντο και θαυμαστό. Όπουδήποτε κι αν τὸν συναντήση κανείς πιο πάνω από το Λεοντάρι ή στο γεφύρι της Καρύταινας ή ψηλότερα, όπου δείχνεται θαυμάσιος με τις άπειρες καλαμιές και τα κυπαρίσσια στις όχτες του, με τα μεγαλόπρεπα πλατάνια στα ρείθρα του. 'Αλλά κυρίως από τη συμβολή του με το Λάδωνα και τὸν 'Ερύμανθο, τη σημερινή Ντουβένα, ο 'Αλφειός παίρνει την πραγματικά θεία μορφή του. Από κει γίνεται ποταμός μεγάλος κι αδιάσπαστος, μόνο με σχεδίες περαστός, πλατύς και μεγαλόπρεπος, χωρίς μεγάλους καταρράκτες. Κυλάει ήρεμα τα νερά του και σε πολλά σημεία φαίνεται σά λίμνη σχεδόν ακίνητη, τριγυρισμένη από την πλουσιώτερη, ποικιλότερη και την πιο εξαίσια βλάστηση. Η διαδρομή αυτή από την 'Ολυμπία μέχρι το Λάδωνα δεν είναι μεγαλύτερη από είκοσι πέντε χιλιόμετρα και όμως θεωρείται σά μία από τις ωραιότερες της Εύρωπης.

'Αλλ' όχι μόνο στην περιοχή αυτή, αλλά κι όπουδήποτε άλλο ο 'Αλφειός αιχμαλωτίζει τη σκέψι μας. Μά για να κατορθώσουμε να χαρούμε την ποίηση ενός ποταμού, πρέπει να το παρακολουθήσουμε από την αίγλη μέχρι την άνατολή του ήλιου κι ύστερα συνεχώς από την ώρα του βασιλέματος μέχρις ότου ή νύχτα αρχίζει να θολώνει τα νερά του. Αποφασισμένος να κάνω την διαδρομή του 'Αλφειού σηκώθηκα πολύ πρωί. Πήρα το μονοπάτι του Κλαδέου στην 'Ολυμπία κι έφθασα σε λίγο στην όχθη του 'Αλφειού. Η αίγλη μόλις χάραζε πάνω στις αρκαδικές κορφές και χαράδρες απ' όπου ο ποταμός κατακυλάει προς την κοιλάδα της 'Ολυμπίας. Γύρω τα βουνά στεφανωμένα από τα χρώματα της Περούτζε. Το Κρόνιο βαθύ και σκοτεινό. Η Δρούθα με τα πεύκα της κι αυτή σκοτεινή. Πιο πέρα μόλις διακρίνεται ή όροσειρά της Φολόης. Πήρα τ' άριστερο μονοπάτι, που πάει παράλληλα με την κοίτη του ποταμού, που πολλές φορές αγγίζει στην όχθη του κι άλλοτε απομακρύνει κάπως. Λίγο ψηλότερα από τη συμβολή του με τὸν Κλαδέο, ο 'Αλφειός δείχνει όλη την ήρεμη πλατωσιά του. Φθάνει τα εκατό μέτρα. 'Αν και ρέει κάπως γρήγορα, όμως δεν φαίνεται και νομίζει κανείς πως μόλις κυλάει. Από δω κι από κει χαλίκια λεπτά και λευκότερα ή άμμουδιές. Που και που πικροδάφνες, πιο πέρα σειρές από κυπαρίσσια. Μέσα στην σιωπή της αίγλης άκουσα τότε, έντεινοντας την άκοή μου, τὸ μυστικό κι άθόρυβο, τὸ μόλις αίσθητό σιγοψιθύρισμα του ποταμού. 'Ενοιωσα αυτή την πνοή του, αυτή την ανάσα, π' αφήνει γύρω ή πνοή του. Πρέπει μόνος του κανείς να μπη μέσα σ' αυτή την άνειπωτη μουσική του ποταμού, ν' αφεθῇ απόλυτα στους μυστικούς τόνους της, να μεθυσθῇ απ' αυτούς, για να αισθανθῇ μέσα στο τοπίο της 'Ολυμπίας την ίδια την ζωντανή ψυχή του 'Αλφειού.

Φάνης Μιχαλόπουλος

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Βρισκόμαστε στα 484. Πανίσχυρος άρχοντας και στρατηγός ο Θεμιστοκλής, κυβερνά τις 'Αθήνας. Οι προοδευτικές ιδέες του, οι μεταρρυθμιστικές τάσεις του, τὸ αὐταρχικό του χαρακτήρηός του και ή αντίληψις ότι οι 'Αθηναίοι πρέπει να στηρίξουν τη δύναμή τους πρόπαντός στο υγρό στοιχείο που τόσο προστατευτικά περιέβαλλε την 'Ελλάδα, τὸν φέρνουν σ' αντίθεσι με τὸ συντηρητικό κόμμα. Και πείσμων καθώς είναι ο Θεμιστοκλής, μόλις παίρνει στα χέρια του την 'Αρχή, ποσοπαθεί με κάθε τρόπο να εκμηδενίσῃ τὸν αντίπαλό του την αντίδρασι για να συμπληρώσῃ τὸ μεταρρυθμιστικό του πρόγραμμα και πρό πάντων για να ἐνισχύσῃ τὸν στόλον τὸν 'Αθινῶν, τὸ ὅπλον αὐτὸ που πάνω του στηρίζει όλες του τις ἐπιτυχίες.

Εκεῖ κάπου, σ' ένα εἰδικὸ χωρὸ της 'Αγορᾶς, ανάμεσα στα ἱερά και τις προτομές τὸν ἥρώων, κόσμος πολλὸς κυκλοφορεῖ ἐκείνη

την ἡμέρα. Οι πολῖτες συζητοῦν ἄλλοι ἥρεμα, οι πότεροι ζωηρά, κρατώντας στα χέρια τους κάτι εἰδικὰ δοτράκα, που κάτι χαράζουν πάνω σ' αὐτὰ και τὰ

ρίπτουν σε περίφρακτο χώρο. Φανερό πως κάτι σοβαρὸ συμβαίνει. Μέσα στους ἄλλους, στους τόσους ἄλλους, με τις πολυτελεῖς χλαμύδες και τοὺς φρουρούς με τὰ δόρατα, ἕνας χωρικός με τὸ ἀπλοϊκὸ βλέμμα του και τὴν ἀπλοϊκότερη φορεσιά του, κυκλοφορεῖ ἄγνωστος

ἀνάμεσα σ' ἄγνώστους. Πολίτης ἐλεύθερος και κείνος, ἦλθε να ἐκτελέσῃ τὰ πολιτικά του καθήκοντα. Κρατᾷ

στο χέρι του τὸ δοτράκο, κι ἄκούει, ψάχνει, παρακολουθεῖ, λές και ζητᾷ κάποιον στο θορυβώδη ὄχλο. Τέλος σταματᾷ μπροστὰ σε

κάποιον. Μόνος και τοῦτος είναι καθώς ο χωρικός. Τὸ πρόσωπό του δεν είναι ἐξημεμένο σάν τὸν ἄλλον, τὸ βλέμμα του ἥρεμο, δεν φλογίζεται οὔτε ἀπὸ πάθος οὔτε ἀπὸ ὀργή. Παρακολουθεῖ τὸ πλήθος με γλήνη τέτοια, ὡσάν θεὸς τὸν ὀλύμπου, που βέβαιος για τὴ δύναμή του κυκλοφορεῖ ἀνάμεσα στους θνητοὺς που καλά γνωρίζει τις ἀδυναμίες και τὰ πάθη των.

Ὁ χωρικός τὸν κυττᾷ και τοῦ προτείνει τὸ δοτράκο. Μ' ἄλλα λόγια τοῦ ἐξηγεῖ. Θέλει και κείνος να ψηφίσῃ τὸν ἐξοστρακισμό τοῦ 'Αριστείδη, γὰρ δεν μπορεῖ. Δεν ξέρει γραφή. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὸν ἄγνωστο να τὸν ἐξυπηρετήσῃ, γράφοντας ἀντ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ 'Αριστείδη.

Ἡρεμος, σιωπηλὸς ὁ ἄλλος, παίρνει στα χέρια του τὸ δοτράκο, χαράζει τὸ ὄνομα τοῦ 'Αριστείδη και τὸ δίδει στο χωρικό. Κι ὅταν ἐκείνος τὸ ρίχνῃ στὴν ψηφοδόχο, ὁ ἄλλος τὸν ἐρωτᾷ:

— Μά... τί σοῦ ἔκαμε ὁ 'Αριστείδης και ζητεῖς τὴν ἐξορία του;

— Τίποτε, ἀπαντᾷ ὁ χωρικός. Οὔτε τὸν ξέρω. Μά βαρέθηκα ν' ἀκούω να τὸν λέν πως εἶναι δίκαιος. Μ' ἀλήθεια ἐσὺ ποῖος εἶσαι;

Ὁ ἄλλος καρφώνει τὸ ἥρεμο βλέμμα του στοῦ χωρικοῦ τὰ μάτια και ἀπαντᾷ:

— Ἐκεῖνος που καταδικάζεις χωρὶς να γνωρίζῃς. Εἶμαι ὁ 'Αριστείδης.

Δεν κρατᾷ κακία ὁ 'Αριστείδης στο χωρικό. Γνωρίζει αὐτὸς καλά τὸν ἀνθρώπων τὴν ψυχὴ. Γνωρίζει ὅτι ή κρίσι τὸν ἀνθρώπων σκοτίζεται ἀπὸ τὴ λογικὴ, παρασυρομένη ἀπὸ τὸ ἄδάμαστο ρεῦμα τοῦ φθόνου.

Ἔτσι ἐξοστρακίζεται ὁ μεγαλύτερος ἀντίπαλος τοῦ Θεμιστοκλή, ὁ 'Αριστείδης τοῦ Λυσίμαχου, ἀπὸ τὸ Δῆμο τῆς 'Αλωπεκῆς και γό-

νος τῆς 'Αντιοχίδος φυλῆς. Ὁπαδὸς τοῦ Κλεισθένους, γίνεται ἀρχηγὸς τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ του. Ἐνας ἀπὸ τοὺς δέκα στρατηγούς, που ἐνίσχυσε τὸν Μιλιτιάδην στο τρόποιο τοῦ Μαραθῶνος, εἶναι ὁ ἰσχυρότερος ἀντίπαλος στὴν πολιτικὴ τοῦ Θεμιστοκλή.

Ἐξόριστος στὴν Αἴγινα, ὁ 'Αριστείδης, παρακολουθεῖ ἀνευ θλίψεως τὴν πρόοδο τοῦ ἀντιπάλου του. Ὁ κίνδυνος ὅμως εὐρίσκειται μπροστὰ στις πύλες τὸν 'Αθηνῶν. Οι Πέρσαι κατακλύζουν τὴν 'Αττικὴ. Αἱ 'Αθηναὶ πολιορκοῦνται και κυριεύονται. Καὶ ὁ Θεμιστοκλής με τὰ πλοῖά του στὴ Σαλαμίνα ἀγωνίζεται να πείσῃ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας να ναυμαχήσουν. Ὁ 'Αριστείδης, που εἶχε ἐν τῷ μεταξύ ἐλευθερωθῇ, δεν λησμονεῖ πὼς εἶναι Ἕλληνας. Σπεύδει να συνδράμῃ τὸν ἀντίπαλό του, λησμονώντας τὸ κακὸ τῆς ἐξορίας του. Αὐτὸς ἀναγγέλλει στοὺς Ἕλληνας πρῶτος ὅτι ὁ Περσικὸς στόλος ἔφθασε στὴν Σαλαμίνα. Μαζί με τὸν Θεμιστοκλή ἀγωνίζεται κρατερὰ για τὴν νίκη τὸν Ἕλληνας και ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀντιπάλου του κατατροπώνει τοὺς Πέρσας στὴν Ψυττάλεια. Ὁ Θεμιστοκλής πρόκειται να καρπωθῇ τις δάφνες. Τὸ ξέρει καλά αὐτὸς ὁ 'Αριστείδης. Μά μεγάλος ὅπως εἶναι δεν βλέπει παρὰ μόνο τὸ μεγαλεῖο τῆς Πατρίδας του και τῆς 'Ελλάδας.

Τὸ λαμπρότερο μεγαλεῖο, τὸ αἰσθάνεται καλά αὐτὸς ὁ 'Αριστείδης, βρίσκεται στὸν ἀνθρώπων, που κατορθώνει να ὑψώσῃ τὸν ἑαυτὸ του πάνω ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα. Τότε τὸ μεγαλεῖο του ἐγγίζει τὰς κορυφὰς ὅπου δεν συσσωρεύονται νέφη και ὅπου ἀπλώνεται ἄπλετο τὸ φῶς τῆς ψυχικῆς ἀνωτερότητας.

Ἡ συμπεριφορὰ αὐτῆ τοῦ 'Αριστείδου τὸν καθιστᾷ ἀ-

κόμη δημοτικώτερο. Τὸ 479 εἶναι στρατηγὸς τὸν 'Αθηναίων στὴς Πλαταιές και τὸν χειμῶνα τοῦ 479—478 ἐνισχύει τὸν Θεμιστοκλή και κατορθώνει να ἐπιτύχῃ τὸν τειχισμόν τῆς πόλεως τὸν 'Αθηνῶν. Τὸ 478 ἐπὶ κεφαλῇ τῆς στόλου τὸν 'Αθηνῶν ὁ 'Αριστείδης ἐκστρατεύει στὴν Κύπρο και τὸ Βυζάντιο και ἀρχοντας τὸν 'Αθηνῶν κατόπιν συνεχίζει τὸ ναυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Θεμιστοκλή.

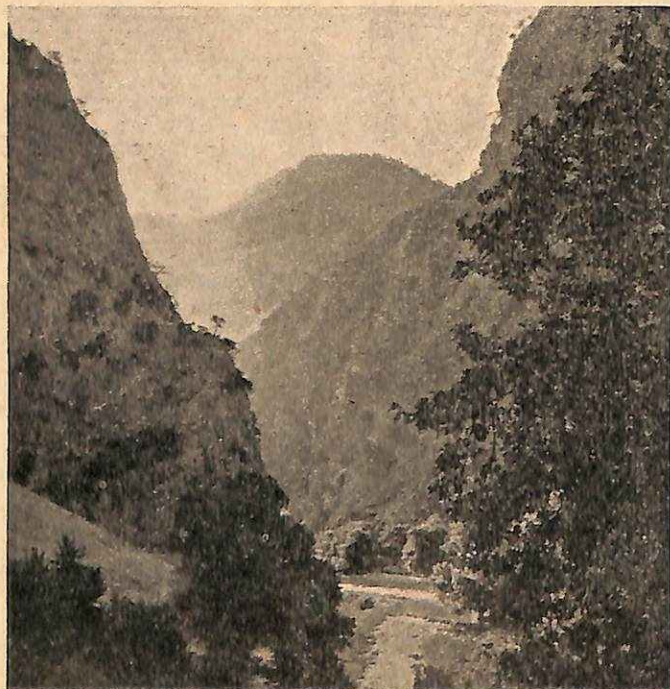
Τὸ 467 πεθαίνει σε μιὰ του ἀποστολῆ στὸν Εὐξείνιο και οι 'Αθηναῖοι τοῦ ἐγείρουν μεγαλοπρεπὴ τάφο στο Φάληρο.

Ὁ 'Αριστείδης υπήρξε μιὰ ἀπὸ τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες τῆς πλέον πολυταράχου περιόδου τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόμμου. Μεγάλος στρατηγός, δξυτερκῆς πολιτικός, ἐγνώριζε πρό παντός ἄλλου να ὑψώνῃ ἑαυτὸν ὑπεράνω τὸν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν. Ἡ δικαιοσύνη του παρέμεινε θρυλική, ὅπως και ή προσήλωσίς του πρὸς τὸ καθήκον.

I. N. B.

Ο δίκαιος 'Αριστείδης

Ένα ὄραίο τοπίο πηγαινόντας πρὸς τὸν Προυσσό.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

18. (Συνέχεια)

Ένας τότε πιά ζωηρός από τους άλλους πήδησε πάνω σ' ένα τραπέζι και κεί χοροπηδώντας, κουνώντας σαν τρελλός τα χέρια του δώδε κείθε, προσπαθούσε να συνεπάρη όλες τις φωνές μαζί συνταίριασμένες στο ρέμα του τραγουδιού, που κυλούσε σά βροντή πιά ανακατωμένο με γέλια και ξεφωνητά κάτω από τη χαμηλή στέγη.

Ο Μιχαήλ, που πρώτη φορά βρισκόταν σε παρόμοιο θέαμα, κοιτούσε γύρω του με περιέργεια.

Ξαφνικά ένοιωσε κείνο το παράξενο αίσθημα που έχουμε άμα κάποιος μάς κοιτάζει επίμονα.

Γύρισε το κεφάλι του γοργά προς την έξοδο της ταβέρνας.

Δυο μαύρα μάτια είχαν καρφωθεί επάνω του κι' είχε το βλέμμα τους τόση δύναμη που θάρρεις και σε τρυπούσε σαν άσπλι.

Αυτά τα μάτια, αυτά τα μάτια, αναρωτήθηκε ο Μιχαήλ. Κάπου τα είδα. Δεν είναι δυνατό... μά πού; Ο άνιψός της κυρά Σταύραινας. Βέβαια αυτός είναι.

Τούτον είχε να δη δυο χρόνια τώρα από τον καιρό που ο Γρηγόρης έφυγε από τη Θεσσαλονίκη. Διάφορα περιστατικά, όπως θυμάστε, του είχαν κινήσει την υποψία πως είναι κατάσκοπος ή κάτι τέτοιο ύποπτο τέλος πάντων.

Άλλοι παρουσιαζόταν σαν προσκυνητής που τραβούσε ποδαρόδρομο για τα Σέρβια, άλλοι σαν άνιψιός της κυρά Σταύραινας, που έρχόταν από τη Βασιλεύουσα για να βρή τους συγγενείς του, αν υπήρχαν ακόμη τέτοιοι στη Θεσσαλονίκη.

Η ομοιότητα που είχε με το Γρηγόρη και που τους είχε και τότε εξαφινάσει, δεν έκανε τώρα και τόση εντύπωση, γιατί είχε αφήσει μικρά γενάκια που στεφάνωναν ολόκληρο το κάτω μέρος του προσώπου του.

Ο Μιχαήλ με το Δημήτρη τότε είχαν σκοπό να ξετάσουν και να μάθουν με κάθε τρόπο τα καθέκαστα για το ύποκειμένο αυτό, μα πριν ακόμα κάμουν καμιά ενέργεια εξαφανίστηκε από τη Θεσσαλονίκη τοούτος ο περίεργος ξένος, λίγο καιρό μετά την αναχώρηση του Λέοντα, θάρρεις και τον είχε πάρει το κατόπι.

Η κυρά Σταύραινα έμεινε άπαρη-

γώρητη και δεν μπορούσε να εξηγήσει τούτο το αναπάντεχο φέριμο του άνιψιού της. Όσο για τους δυο φίλους ή εξαφάνιση τούτη δυνάμωσε τις υποψίες τους.

Τώρα δές τον που κάθεται εκεί, ντυμένος σαν παρακατιανός πραγματευτής, από κείνους που γυρίζουν στις απόμερες συνοικίες και πουλάνε μέσα σε πανέτρια μικροπραμάτιες.

Για κάμποση ώρα ο Μιχαήλ και ο ξένος κοιτάζονταν χωρίς να σηκώσουν τα μάτια ο ένας από τον άλλο. Ξαφνικά ο δεύτερος πετάχτηκε απότομα πάνω και τράβηξε με γοργά βήματα κατά την πόρτα. Δυο τρείς από το ίδιο τραπέζι σηκώθηκαν κι' αυτοί και τον άκολουθησαν.

Ο Μιχαήλ χωρίς να σκεφθί γιατί, έτσι σαν από ένστιχτο, χύθηκε πίσω τους, βάζοντας σύγκαιρα το χέρι στη λαβή του σπαθιού του.

Η ταβέρνα έγινε ανάστατη. Το τραγούδι κόπηκε στη μέση. Οι περισσότεροι λύχνοι αναποδογυρίστηκαν, καρέκλες έπεφταν έδω κι' εκεί και μέσα στο μισοσκοτάδο και την παραζάλη όλοι φώναζαν και κανείς δεν ήξερε την άφορμή.

Ο Μιχαήλ ανέθηκε με δυο πηδήματα τη σκάλα και βρέθηκε στο δρόμο. Ξεχώρισε τρείς σκιές που έστριψαν γοργά τη γωνιά του δρόμου. Τις άκολουθούσε τρέχοντας. Πίσω του άκουε το λαχάνιασμα του Βλαδίμηρου, που δεν μπορούσε να καταλάβη τί συμβαίνει, έκανε όμως ό,τι και τ' άφεν-

Ο Μιχαήλ στήριξε το γόνατό του στο στήθος του άγνωστου,

τικό του χωρίς να κάθεται να ξετάξη το «γιατί».

Από τους τρείς οι δυο όσο πήγαινε κέρδιζαν απόσταση, ο τρίτος που ήταν κοντός και χοντρός άρχισε να κουράζεται ώσπου μια στιγμή σκόνταψε και εξαπλώθηκε κατά γης. Με μιάς ο Μιχαήλ βρέθηκε άπάνω του και στήριξε το γόνατό του στο στήθος του άγνωστου.

Από πάνω άκριβώς ήταν το φανάρι του δρόμου και στο φως του φάνηκαν καθαρά τα χαρακτηριστικά ενός άνθρώπου ως σαράντα χρόνων, μελαχροινού, με ήλιοκαμένο πρόσωπο. Στο μέτωπό του είχε μιά έπουλωμένη παληά πληγή.

— Ποιός είσαι; τόν ρώτησε.

— Σταυρογιάννης λέγομαι άρχοντά μου. Άπάντησε αυτός με κλαψιάρικη ραγισμένη φωνή.

— Τι δουλειά κάνεις;

— Γεωργός ήμουν στην πατρίδα μου. Μά έφυγα από κεί, καιρό τώρα, και κάνω τόν πραγματευτή.

— Από πού είσαι;

— Από την Τραπεζούντα.

— Ψέματα λές, ή προφορά σου δέ μοιάζει νάσαι καθόλου από τα μέρη εκείνα.

— Από κεί είμαι άρχοντά μου.

— Και οι σύντροφοί σου;

— Κι' αυτοί Τραπεζούντιοι πραγματευτάδες σαν και μένα.

— Και κείνος ο ψηλός με τα μαύρα γενάκια.

— Κι' αυτός άρχοντά μου.

— Πώς λέγεσαι;

— Ιωαννίτης.

— Ψέματα λές... Τόν ξέρω. Έδω δέ μπορείς να με γελάσεις. Φώναζε ένα νυχτοφύλακα. Είπε ύστερα γυρίζοντας στο Βαράγγο που έστεκε πίσω έτοιμος να κάμη κατά τις προσταγές του.

Μά εϋτύς άλλαξε γνώμη.

— Πήγαινε τον καλλίτερα στο άρχοντικό μας, κράτησέ τον στη κάμαρά σου και περιμένε με. Βλαδίμηρε κοίταξε μη σου φύγη. Κατά τα φαινόμενα αξίζει όσο και ίσο βάρος χρυσάφι. Έγώ θα περάσω στο μεταξύ από την ταβέρνα για τη δουλειά που πήγαμε.

Ο Βαράγγος έφυγε και ο Μιχαήλ γύρισε πίσω στο καπηλειό, όπου όλα βρίσκονταν σε τάξη σαν να μην είχε συμβή τίποτα. Κάτι τέτοια έπεισοδία ήσαν πολύ συνηθισμένα εκεί κάτω κι' όφελος όλων ήταν να μη γίνεται μεγάλη φασαρία άπάνω σ' αυτά. Όλοι βλέπεις, ποιός λίγο, ποιός πολύ, είχαν και κάποιο άνοιχτο λογαριασμό με την έξοσσία και δεν τους έσύμφερε καθόλου ν' αναγκάσουν την νυχτερινή περίπολο να έπέμβη.

Ο κάπελας έτρεξε κοντά του.

— Άρχοντά μου, είπε, βρήκα έναν άνθρωπο που θα μάς προμηθέψη άμέσως τα κουρέλια τριών ζητιάνων. Σε λίγη ώρα μπορεί να τα φέρη όπου ή ευγενεία σας του όρίση. Είναι της έμπιστοσύνης μου, δέ θα μάς γελάσει.. φαίνεται μόνο, πρόσθεσε χαμογελώντας πονηρά, πως οι ζητιάνοι τούτο τόν καιρό κερδίζουν πολλά, γι' αυτό και τα σύνερ-

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

«Υστερα από την ήρωική ναυμαχία της Σαλαμίνας, όπου ο μικρός Έλληνικός στόλος νίκησε τον τεράστιο στόλο του Βασιλέως της Περσίας, ένα καινούργιο πνεύμα από υπερηφάνεια και δύναμη άρχισε να πλημμυρίζει την Έλληνική άτμόσφαιρα και να έπιδρά στην Έλληνική ζωή και στην τέχνη, να την έμψυχώνει με νέο ρυθμό και με νέες μορφές.

Η άρχαία παράδοση, ή όποια έλέγετο Ιωνική, γιατί εϊσήχθη από τους Ιώνες, που ήσαν οι δάσκαλοι της Έλληνικής φυλής από την περίοδο της Δωρικής έπικρατήσεως, άρχισε να χάνεται τότε σιγά-σιγά.

Ο Ιωνικός μυστικισμός, γεμάτος από σοφία και από νεανική έρσσία, σθηνει τώρα για πάντα και ένα άνδρικό πνεύμα σίγουρο και ισχυρό σαν την ψυχή τών Δωριέων τόν διαδέχεται.

Οι άνάγλυφες παραστάσεις του αετώματος του ναού της Αφαιάς της Αίγινης, που βρέθηκαν τυχερώς στα 1811 από έξονους ταξιδιώτες, έχουν μεγάλη σημασία για την εξέλιξη της Έλληνικής τέχνης, γιατί μαρτυρούν σαφέστατα την μεταβατική αυτή κατάσταση, από τόν άρχαίο προς τόν κλασσικό ρυθμό. Είναι πράγματι ή πρώτη ήρωική προσπάθεια της εισαγωγής του νέου ήρωικού στοιχείου στην τέχνη.

Πρέπει να ξέρετε τώρα ότι ή Αίγινα, το μαγεμένο νησί που άπέχει μόλις πέντε λεύγες από τόν Πειραιά, στάθηκε δοξασμένο και τρανό στα παλιά τα χρόνια και αντίηλο μάλιστα της Αθήνας τού Περικλέους.

Η μυθολογία λέει πως οι κάτοικοι του κατά τούς μυθικούς εκείνους χρόνους ήσαν πρώτα-πρώτα μυρμηγκία έργατικά και φιλόδοξα. Τόσο πολύ τα συμπήθησε ο Ζεύς, ο πατέρας τών Θεών, που τα μεταμόρφωσε σε άν-

θρώπους και για τούτο όνομα έστησαν Μυρμιδόνες.

Οι Δωριείς την κατοίκησαν άργότερα και τó νησί εξέλιχτηκε σιγά-σιγά σε άνηρότατο και πλούσιο έμπορικό κέντρο με άποικίες έπεκτεινόμενες από την Κρήτη ίσαμε την Όμβρία της Ιταλίας.

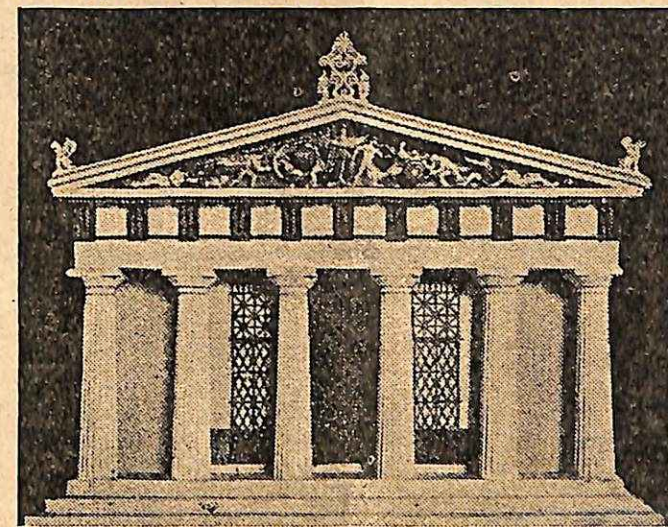
Το αέτωμα του ναού της Αίγινης λοιπόν παριστάνει τόν άγώνα για τήν άπόκτηση του νεκρού του Πατρόκλου, αλλά έχει στενή συνάφεια με την ιστορία τών ήρώων της Αίγινης και καθρεφτίζει μέλλοντάς έπεισοδία τών Περσικών πολέμων, γιατί πρέπει να ξέρετε ότι ή άρχαία ποίηση και τέχνη μεταχειρίστηκε πάντα μυθολογικές άλληγορικές παραστάσεις για να έκφράση τα διά-

φορα ιστορικά περιστατικά της κάθε έποχής.

Και στο άνατολικό και στο δυτικό αέτωμα είναι στη μέση ή Αθήνα σαν σύμβολο υπέρτατο της Σοφίας και της Παρθένιας, ή όποια βοηθάει τους πεσόντας όπλίτες.

Από τόνά πλευρό της είναι οι Έλληνες κι' από τó άλλο οι Τρῶες, αλλά οι φυσιογνωμίες τους δεν ανταποκρίνονται με τις μυθολογικές, έξδν από τη μορφή τού Ηρακλέους, ό οποίος διακρίνεται γονατιστός και άρματωμένος.

Είναι κάτι άξιοθαύμαστο να δη κανείς τη συμμετρική τάξη, με την όποια κατατάσσονται οι όλόγυνοι αυτοί πολεμιστάι και τόν άρμονικό ρυθμό τών κορμιών

Αναπαράσταση της άνατολικής προσόψεως του ναού της Αφαιάς της Αίγινης. Διακρίνεται τó αέτωμα με τας άνάγλυφες παραστάσεις.

για της δουλειάς του... καταλαβαίνεις άρχοντά μου... κοστίζουν πολύ άκριβά.

— Πόσο; ρώτησε άδιάφορα ο Μιχαήλ.

— Μά τί να σου πώ, άρχοντά μου, μη προς κακοφανισμό σου... Όσο και μιά άρχοντική φορεσιά.

Ο Μιχαήλ τούδωσε μιά χούφτα άργυρά νομίσματα και φαίνεται πως ήσαν πολύ περισσότερα από κείνα που ήλιπιζε ο κατεργάρας, γιατί βάλθηκε εϋτύς να προσκυνά με έξαιρετική προθυμία.

Ο Μιχαήλ τού είπε τη διεύθυνσή του κι' έφυγε.

Ήταν ένθουσιασμένος και σχεδόν έτρεχε να φτάση μιά ώρα άρχήτερα σε' άρχοντικό του, όπου, καθώς ξέρουσε, τόν περιμέναν οι δυο του φίλοι.

«Μ' ένα συμπάρο δυο τρυγόνια». Τό δεύτερο μάλιστα που ήταν όλότελα αναπάντεχο τού φαινόταν πολύ πιό πολύτιμο. Θά λυγόνανε τέλος πάντων τó μυστήριο του άνιψιού της κυρά Σταύραινας, που στη Θεσσαλονίκη παρουσιαζότανε Πέτρος Καλυβίτης κι' έδω Ιωαννίτης κι' άλλου Θεός ξέρει πώς.

Είχε μέσα του ριζωμένη την πεποίθηση πως ήσαν κατάσκοπος. Κι' όχι όποιος όποιος. Η άυστηρή όψη του, κείνο τó άτσαλένιο βλέμμα, ή κίνησή του κι' ό τρόπος που μιλούσε ακόμα, έδειχναν πως έσερνε από άρχοντική

σειρά. Όσο για τη φοβερή ομοιότητα που είχε με τó Γρηγόρη σαν νάταν άδερφός του, αυτό δά πιά τόν έσύγχιζε όλότελα και δεν μπορούσε άπάνω σ' αυτό να βγάλη κανένα συμπεράσμα. Ίσως—τό πιθανώτερο—να ήσαν κάτι τυχαίο. «Ο άνθρωπος τ' άνθρώπου μοιάζει και τó πρῶμα τού πρῆματου», λέει μιά παροιμία!...

Οι φίλοι του ξαφνιάστηκαν που τόν είδαν τόσο γρήγορα. Όλη αυτή ή ιστορία δέ βασήθηκε πάνω από μισή ώρα.

Ο Μιχαήλ έτριβε τα χέρια από χαρά.

— Κι' όταν άκούσετε τί κατάφερα! είπε και κάθισε άπέναντί τους.

Τους διηγήθηκε λεπτομερώς τὰ καθέκαστα.

— Τό ότι ο Πέτρος Καλυβίτης είναι κατάσκοπος ή κάτι τέτοιο και σημαντικός μάλιστα, δεν έχω καμιά άμφιβολία. Αυτό όμως θά τó μάθωμε τώρα άμέσως, γιατί κι' ο Σταυρογιάννης, αυτός που κρατάμε στα χέρια μας, μιά φορά που είναι σύντροφός του, θάβανι τó ίδιο πρῆμα.

Τό βήλο παραμέρισε και φάνηκε ή τεράστια κεφαλή του Βλαδίμηρου.

— Έφεραν ένα δέμα για τήν ευγενεία σου. Είπε στο άφεντικό του.

τους και τών στάσεών τους.

Τά γυναιά σώματα, τὰ ρούχα της Αθήνας και τ' άλλα, καθώς και ό όπλισμός τών άνδρών ήτανε σκεπασμένα με πλούσια πολύχρωμα, όπου έπικρατούσε τó μπλε και τó κόκκινο.

Μά άργότερα, σαν έπιλογος της τελειωτικής νίκης κατά τών Περσών, φώτισε στην Όλυμπία μιά νέα γλυπτική σχολή. Τά άετώματα του ναού τού Διός.

Η λατρεία τού Διός που συμβολίζει τήν έπιβολή τού νόμου διαδέχεται τώρα τήν παλιά μυστικιστική θρησκεία τού Διούσου και τού Απόλλωνος.

Η Όλυμπια, που στάθηκε έξ άρχής της Δωρικής έπικρατείας κέντρον θρησκευτικό και έθνικό όλων τών Έλληνικών φυλών, συγκέντρωσε κάθε σχολή και κάθε έποχή της Έλληνικής τέχνης και ως άρμονική σύνθεση όλων τών ίδιουσγκρασιών αυτών έδωλε μετά τη νίκη κατά τών Περσών νέο ρυθμό: Τά άνάγλυφα τού Ναού τού Διός.

Όπως ο ρυθμός της Αίγινης είναι εκδήλωση της ζωηρής ψυχής τού νησιού, όμοια και ό ρυθμός της Όλυμπίας είναι βαρύς, στάσιμος, κολοσσάιος σαν τó κλίμα και τήν άγρια φύση της Πελοποννήσου.

Ο σχηματισμός του γυναιού είναι πολύ διαφορετικός από τόν άρχαίο. Νέες άτομικές στάσεις ανακαλύπτονται, ποικιλότητες όπως ή σκέμης.

Ποιός είναι ό δημιουργός της νέας αυτής μεγάλης Σχολής της Όλυμπίας;

Η ιστορία ακόμη δεν τόγχε καθόρισει. Αλήθεια είναι ότι είναι δημιουργήματα μιάς νέας πλαστικής σχολής, που γεννήθηκε κατά τó τέλος τού 5ου αιώνα. Μία νέα κίνηση βλέπουμε να έμψυχώνει τα Έλληνικά άγάλματα. Τήν βλέπουμε στο Δισκοβόλο τού Μυρμιωνος, τή βλέπουμε επίσης και στη φτερωτή Νίκη τού Αρχαίου της Χίου.

I. K.

— Καλά. Είναι τὰ κουρέλια μας, έξήγησε ο Μιχαήλ.

— Και κείνο τó χαμένο τί να τόν κάνω; Ρώτησε πάλι ο Βλαδίμηρος.

— Τόν έφερες έδω;

— Όχι. Τόν έχω δεμένο κάτω. Και φαίνεται πως κατά λάθος τόν έφριξα πολύ, γιατί κλαίει και φωνάζει πως θά τὰ μαρτυρήση όλα, φτάνει να τού χαρίσετε τη ζωή.

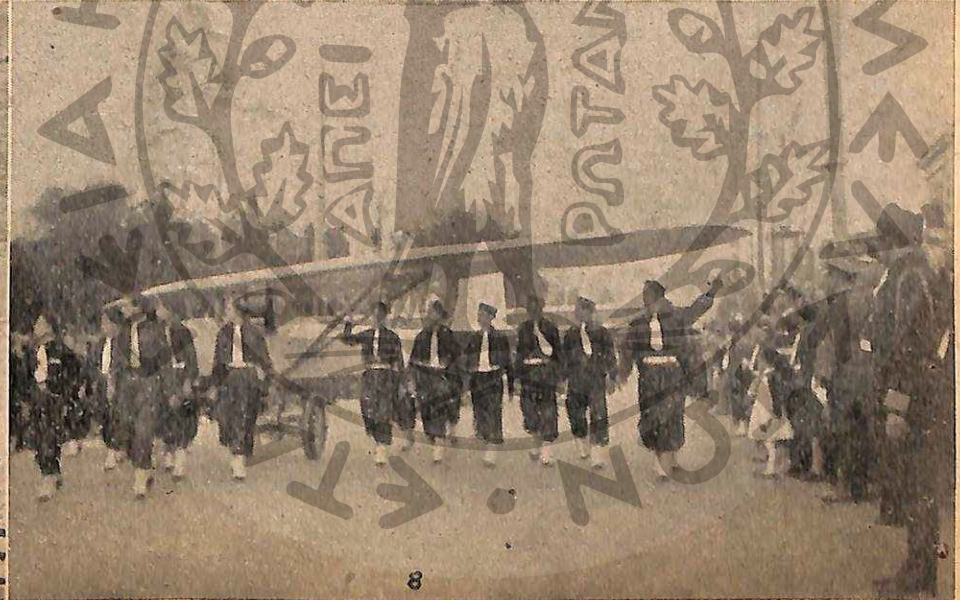
— Γειά σου, Βλαδίμηρε. Αυτό σημαίνει πως έχει να μάς πη πολύ ένδιαφέροντα πράγματα. Τί λέτε και σεις; — Χωρίς άλλο, παραδέχτηκε ο Γρηγόρης. Γιατί άλλοίωςκα δέ θά φοβότανε για τη ζωή του. Φέρε τον άπάνω.

— Τά συχαίρια μου, Μιχαήλ, είσαι σπουδαίος, είπε και ό Δημήτρης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Κάποτε ή τύχη βοηθά με τέτοιο τρόπο τόν άνθρωπο και τὰ καταφέρει όλα έτσι όμορφα και καλά, που είναι αλήθεια ν' άπορής. Λεπτομέρειες και έπεισοδία, που φαίνονται όλότελα άσχετα, παρουσιάζονται τó ένα πίσω από τ' άλλο κι' έχουν τόσο στενή σχέση ανάμεσά τους, σά νάναι τὰ κομμάτια από κανένα σπασμένο ψηφιδωτό, που τὰ μαζεύει, θάρρεις, ένα πητιδέιο χέρι.

(Άκολουθεί)

1) Ο Αρχηγός ανάμεσα εις τὰ παιδάκια κατά τὰ εγκαίνια τῶν Παιδικῶν Σταθμῶν τοῦ Πειραιῶς. 2) Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς Στελεχῶν Ὑπαίθρου τῆς XXIII Π. Δ. κατά τὴν ὥραν τοῦ γεύματος. 3) Φαλαγγίτισσαι Θεσσαλονίκης παρελαύνουσαι ἐπὶ ποδηλάτων. 4) Ἀπὸ τὴν ὀρκωμοσίαν τῆς Ε. Ο. Ν. Καλαμπάκας. Ἡ ὑπόδοχή τῶν ἐπισήμων. 5) Φαλαγγίται Πάρου. 6) Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Κρητῶν Κορινθίας. 7) Φαλαγγίτισσαι Οἰτύλου Λακωνίας ἀσκούμεναι εις τὴν μαγειρικὴν 8) Ἐκ τῶν ἀσκήσεων ἀεροπορίας τὰς ὁποίας ἐξετέλεσαν Φαλαγγίται.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΗΕCΤΟΡ ΜΑΙΟΤ

Χειρίς οἰκογένεια

(Συνέχεια)

ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ «Μεγάλη Βαλάντις», ὅπου εἶχαμε κοιμηθῇ καὶ τὴν περασμένη νύκτα, ἦταν σὲ ἀπόστασι μίας λεύγας ἀπὸ τὴν πόλιν, σὲ μιά ἀγρία ἐρημιά, καὶ τὴν εἶχε ἐν ἀντρώγυνον, πού τὰ μούτρα του δὲν ἦταν καμωμένα γιὰ νὰ γεννοῦν ἐμπίστοσύν. Τίποτα εὐκολώτερο παρὰ νὰ βρούμε τὴν νύκτα αὐτὴ τὸ ξενοδοχεῖο· γιὰτὶ ὁ δρόμος ἦταν ἴσιος· μόνο πού θὰ μᾶς ἦταν λίγο μακρὸς, ὅστερ' ἀπὸ μιά κουραστικὴ ἡμέρα ἐργασίας.

Δὲν ἐτόλμισα ὅμως νὰ τὸ πῶ τοῦ πατέρα μου, πού δὲ δεχόταν ἀντιλογίες. «Ἀμα ἔδινε αὐτὸς μιά διαταγή, ἔπρεπε νὰ γίνῃ χωρίς καμμία παρατήρησι.

Τὸ πρωί, ἀφοῦ κάναμε τοῦ Κάπη ἕνα περίπατο καὶ τοῦ δώσαμε νὰ φάῃ καὶ νὰ πῇ, γιὰ νὰ εἰμαστε βέβαιοι πὼς δὲν θὰ τοῦ εἴπαι τίποτα, τὸν ἔδωσα μόνος μου στὸ ζυγὸ τοῦ ἀμαξιοῦ πού ἐπρόκειτο νὰ φυλάξῃ. Καὶ ἐξεκίνησαμε, ὁ Μαρτίνας καὶ ἐγώ, γιὰ τὸ ἱπποδρόμιο.

Μόλις φθάσαμε, ἀρχίσαμε νὰ παίζουμε· καὶ αὐτὸ βάσταξε ἀδιάκοπα ὡς τὸ βράδυ. Οἱ ἄκρες τῶν δακτύλων μου πονοῦσαν σὰν νὰ τὰν τρυπημένες ἀπὸ χίλια ἀγκάθια· καὶ ἀπὸ τὸ πολὺ φύσημα στὸ κορνέττο τοῦ, ὁ Μαρτίνας δὲ μποροῦσε ν' ἀναπνεύσῃ. Κι' ὅμως ἔπρεπε νὰ παίζουμε. Ἀφοῦ ὁ Μπόμπ κι' οἱ σύντροφοί του δὲν κουράζονταν νὰ παρασταίουν, δὲν μποροῦσαμε νὰ κουρασθοῦμε οὔτε μεις. Ὅταν ἐξεράδνασε, ἐνόμισα πὼς θὰ σχο-λάσομαι. Ἀλλ' ἀπὸ τὴ σκηνὴ μὲς περᾶσαμε σὲ μιά μεγάλη ταβέρνα καὶ ἐκεῖ ἐξαναρχήσαμε τὰ γυμνάσματα καὶ τὴ μουσικὴ. Ἐτοί ὡς τὰ μεσάνυχτα. Ἐκῆνα ἀκόμα κάποιο θορύβου μὲ τὴν ἄρπα μου, ἀλλὰ δὲν ἤξερα πιά τί νὰ παίζω. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Μαρτίνας. Εἰκοσι φορές ὁ Μπόμπ εἶχε πῆ μὲς δάταν «ὦ τελευταία παρῶτασι», κι' εἰκοσι φορές ἐξαναρχήσαμε ἄλλω.

Ἀν ἐμεῖς ἤμαστε κουρασμένοι, οἱ σύντροφοί μας, πού ἔβαζαν πολλὴ περισσότερὴ δύναμι ἀπὸ μᾶς, ἦταν πιά τοκισμένοι. Γι' αὐτὸ πολλὰ παιχνίδια δὲν τὸς πετύχαναν.

Μιά στιγμὴ, ἕνα μεγάλο κονάρι, πού ἐχρησίμευε σὲ κάποιο τὸς γυμνάσμα, ἔπεσε καὶ κτύπησε τὸν Μαρτίνα στὴν ἄκρη τοῦ ποδιοῦ. Ἀπὸ τὸν πόνο, φώναξε δυνατὰ τόσο, πὺ νομίσουμε πὼς τὸ ξύλο ἐκείνο τοῦ ἔσπασε τὸ πόδι. Τρέξαμε ἀμέσως κοντὰ του, ὁ Μπόμπ καὶ ἐγώ. Εὐτυχῶς ἡ πληγὴ δὲν ἦταν τόσο βαρεῖα. Τὸ κρέας εἶχε σχισθῇ, ἀλλὰ τὰ κόκκαλα δὲν εἶχαν σπᾶσει. Ὅσοσο ὁ Μαρτίνας δὲν μποροῦσε νὰ περπατήσῃ.

Τὶ θὰ κάναμε;

Ἀποφασίσθηκε νὰ μείνῃ ὁ Μαρτίνας νὰ κοιμηθῇ στ' ἀμάξι τοῦ Μπόμπ καὶ ἐγὼ νὰ γυρίσω μόνος μου στὴ «Μεγάλη Βαλάντις». Δὲν ἔπρεπε νὰ μᾶς πού θὰ πῆγαμε αὐριο ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ.

Μὴν πᾶς, μοῦ ἔλεγε ὁ Μαρτίνας· αὐριο φεύγουμε μᾶζι.

Καὶ ἂν δὲν βρούμε κανένα στὸ ξενοδοχεῖο;

Τόσο τὸ καλὺτερο! Θάμαστε ἐλεύθεροι.

Ἄ, ὅχι! Δὲν θέλω ν' ἀφήσω μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν οἰκογένεια Δρίσκολλ. Ἐπειτα, πολὺ γρήγορα θὰ μᾶς ἐξανέδρισκε. Γιὰτὶ πού θὰ μποροῦσαμε νὰ πᾶμε μὲ τὸ πόδι σου;

Καλὰ λοιπόν, στάσου νὰ φύγουμε αὐριο. Μὴν πᾶς μόνος σου ἀπόμε. Φοβάμαι.

Τί;

Δὲν ξέρω. Φοβάμαι γιὰ σένα.

Ἀφῶς με νὰ φύγω. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ ἐξανάλω αὐριο.

Κι' ἂν σὲ κρατήσουν,

θὰ σοῦ ἀφήσω τὴν ἄρπα μου. Θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ γυρίσω νὰ τὴν πάρω.

Καὶ μ' ὅλο τὸ φόβο τοῦ Μαρτίνα, ἐκίνησα, χωρὶς ἐγὼ νὰ φοδοῦμαι καθόλου.

Μὰ καὶ τί νὰ φοβῆθω; Τί μποροῦσε κανεὶς νὰ γυρέψῃ ἀπὸ ἕνα φτωχόπαιδο σὰν καὶ ἐμεῖς;

Ὅσοσο, ἂν καὶ δὲν αἰσθανόμουν τὸν παραιμικρὸ φόβο, ἤμουν συγκινημένος βαθειά.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου περπατοῦσα ὁλομόναχος, χωρὶς Κάπη, χωρὶς Μαρτίνα, καὶ αὐτὴ ἡ μοναξιά μοῦ ἐβλῖθε τὴν ψυχὴ, ὅπως καὶ οἱ μυστηριώδεις φωνὲς τῆς νύκτας, ὅπως καὶ τὸ φεγγάρι, πού μ' ἐκόιταξε μὲ τὸ χλωμό του πρόσωπο.

Μ' ὅλη μου τὴν κούρασι, πῆγα ἄγρια γρήγορα καὶ ἔφθασα τέλος στὴ «Μεγάλη Βαλάντις». Ἀλλὰ τοῦ κάκου ἔφαδα νὰ βρῶ τ' ἀμάξι μας. Δὲν ἦταν ἐκεῖ παρὰ δυο-τρία ἐλεεινὰ κορρότια μὲ πάνινες τέντες, καὶ ἕνα μεγάλο κάρρο κλειστὸ, πού ἔβγαζαν ἀπὸ μέσα του φωνὲς ἀγρίων ζώων. Τὰ ὥραια ἀμάξια τῆς οἰκογενείας Δρίσκολλ, μὲ τὰ κτυπητὰ χρώματα, δὲν τὰ ἔβλεπα πούθεν.

Τριγυρίζοντας τὸ ξενοδοχεῖο ἀπέξω, εἶδα ἕνα φῶς πού ἔβγαίνει ἀπὸ τὸν γυάλινο φεγγίτη μίας πόρτας. Συμπέρασα πὼς δὲν θὰ εἶχαν κοιμηθῇ οἱ καὶ κτύπησα τὴν πόρτ' αὐτῇ. Ὁ κακομοῦτρης ξενοδόχος, πού εἶχε ἰδῇ χθὲς, μού ἀνοίξε ὁ ἴδιος καὶ ἔβριξε στὸ πρόσωπό μου τὸ φῶς τοῦ φανώριου του. Εἶδα πὼς μ' ἐγνώρισε. Ἀλλ' ἂντι νὰ μοῦ κάμῃ τόπο νὰ περάσω, ἔβαλε τὸ φανῶρι ἀπὸ πίσω του, κοίταξε γύρω του καὶ ἀφουγκράσθηκε λίγες στιγμὲς.

Τ' ἀμάξια σας φύγανε, μοῦ εἶπε ὅστερ' καὶ ὁ πατέρας σου παρᾶγγελε νὰ πᾶς ἀμέσως νὰ τὸν βρῆς στὸ Λοῦϊς, περπατώντας μακαρί ὅλη νύκτα. Καλὸ ταξίδι!

Καὶ μοῦ ἐκλείσε κατὰμουτρα τὴν πόρτα, χωρὶς νὰ μοῦ πῇ τίποτ' ἄλλο.

Τὰ λίγα ἐκείνα λόγια, ἂν καὶ μοῦ τὰ εἶπε ἀγγλικά, μπόρεσα νὰ καταλάβω, γιὰτὶ εἶχα συνηθίσαι κάπως τὴ γλῶσσα. Μιά λέξι ὅμως, ἡ σπουδαϊότερη, δὲν εἶχε νόημα γιὰ μένα: Λοῦϊς εἶχε προφέρει ὁ ξενοδόχος, πού δὲν σκόταζε αὐτὴ ἡ χώρα. Ἰδέα δὲν εἶχα, γιὰτὶ δὲν ἤξερα τότε πὼς Λοῦϊς ἦταν ἡ ἀγγλικὴ προφορά τοῦ Lewes, ἐνὸς χωριοῦ, πού τὸ εἶχα ἰδῇ γραμμένον στὸ χάρτη.

Μὰ καὶ νᾶξερα πού ἦταν τὸ Λοῦϊς, πάλιν δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πᾶω ἀμέσως, ἀφίνοντας τὸ Μαρτίνα μάρμαρο! Ἐπρεπε νὰ γυρίσω στὸ ἱπποδρόμιο, ὅσο κουρασμένος κι' ἂν ἤμουν. Ἐκίνησα λοιπὸν πάλιν καὶ, ὅστερ' ἀπὸ μιά ἀμυση ὥρα, κοιμώμιον βαθεῖα σ' ἕνα καλὸ ἀχυροστρώμα, πλάι στὸ Μαρτίνα, στὸ ἀμάξι τοῦ Μπόμπ, ἀφοῦ πρωτίτερα πού ἐξιστόρησα μὲ λίγα λόγια τὶ μοῦ εἶχε συμβῇ.

Λίγες ὥρες ὕπνου μ' ἐξεκούρασαν τέλεια καὶ τὸ πρωί σηκώθηκα, ἐτοίμος νὰ φύγω γιὰ τὸ Λοῦϊς, ἂν, ἐννοεῖται, ὁ Μαρτίνας, πού κοιμώταν ἀκόμα, μποροῦσε νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ.

Μοῦ ἀνοίξε ὁ κακομοῦτρης ξενοδόχος.

Βγήκα ἀπ' τ' ἀμάξι καὶ πῆγα ἄγρια πρὸς τὸ φίλο μας τὸν Μπόμπ, πού εἶχε σηκωθῇ πρὶν ἀπὸ μένα καὶ τώρα ἄναθε φωτιά. Τὸν κοιτάζα πεσμένο γάμω μὲ τὰ τέσσερα νὰ φουστ' μ' ὅλη του τὴ δύναμι τὰ ξύλα πού εἶχε κάτω ἀπ' τὸ καζάνι του, ὅταν ἀέσφα μού φά-νηκε πὼς εἶδα ἀπὸ μακριὰ τὸν Κάπη, νὰ τὸν ὀδηγῇ δεμένον ἕνασ ἀστυφύλακας.

Ἐμμεῖνα ἐξηγήσῃς αὐτὸ τὸ ἀπρόοπτο. Μό-τας πὼς νὰ ἐξηγῶμαι ὁ Κάπης, τινάχθηκε μὲ λῆξι μὲ εἶδε ὅμως ὁ Κάπης, τινάχθηκε μὲ τόση ὀρμή, ὥστε τὸ σχοινί ἐφέυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἀστυφύλακα καὶ, ἐλεύθερος πιά, ἐ-τρέξε καὶ ἐπῆλθε στὴν ἀγκαλιά μου.

Ὁ ἀστυφύλακας μ' ἐπλησίασε.

Τὸ σκυλὶ αὐτὸ εἶναι δικό σου; μὲ ρώ-τησε.

Μάλιστα.

Τότε σὲ συλλαμβάνω!

Καὶ τὸ χέρι του ἔπεσε στὸ μπράτσο μου καὶ μού τῶσφιζε δυνατὰ.

Ὁ Μπόμπ εἶδε αὐτὴ τὴ σκηνή, σηκώθηκε ἀπὸ χῆμω καὶ προχώρησε.

Καὶ γιὰτὶ συλλαμβάνετε αὐτὸ τὸ παιδί; ρώτησε.

Ἐἵσαι ἀδελφός του;

Ὁχι, φίλος του.

Ἐνὰς ἀντρας καὶ ἕνα παιδί μῆταν ἀπὸ-ψὲ στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἀπὸ ἕνα ψηλὸ παράθυρο, μὲ σκάλα. Εἶχαν μᾶζι αὐτὸ τὸ σκυλὶ γιὰ νὰ φυλάξῃ, μὴν πῆ-τους κανεὶς νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ. Αὐτὸ ὅμως ἔ-γαίνει παραξάλῃ τους, δὲν πρόφθασαν νὰ πάρουν μᾶζι τοὺς καὶ τὸ σκυλὶ, πού δὲν πάλιν ἀπὸ τὸ παράθυρο, βρέθηκε μέσα στὴν ἐκκλησίᾳ. Εἶπα πὼς μὲ τὸ σκυλὶ αὐτὸ θὰ εὕρισκα σίγουρα τοὺς κλέφτες. Καὶ νὰ ὁ ἕνας. Πού εἶναι τώρα ὁ πατέρας;

Δὲν κατάλαβα ἂν ἡ ἐρώτησί μου γινώταν σὲ μένα ἢ στὸν Μπόμπ. Καὶ δὲν ἀποκρίθηκα.

Ἡμουν σὲ κακὴ κατάσταση.

Ὅσοσο ἐννοοῦσα, ἐμάνενα χωρὶς νὰ θέ-λω, τί εἶχε συμβῇ. Δὲν μοῦ εἶχαν ζητήσει τὸν Κάπη γιὰ νὰ φυλάξῃ τ' ἀμάξια, ἀλλὰ ἐκεῖ-νους πού θὰ πῆγα ἄγρια νὰ κλέψουν στὴν ἐ-κκλησίᾳ. Γι' αὐτὸ καὶ τ' ἀμάξια εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν πόλιν μολὶς ἐξεράδνασε. Ἡ κλεψιά εἶχε ἀνακαλυφθῇ καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ σκάσουν τὸ γρηγορώτερο.

Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε τώρα νὰ συλλογιέμαι τοὺς κλέφτες, παρὰ ἐμένα. Ὅσοι καὶ ἂν ἦταν, μπόροῦσα νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτοῦ μου καὶ, χωρὶς νὰ κατηγορήσω κανένα, ν' ἀποδείξω τὴν ἀθωότητά μου. Δὲν εἶχα παρὰ νὰ πῶ πού ἤμουν καὶ τί ἔκαμνα ὅλη ἐκείνη τὴ νύκτα.

Ἐνῶ συλλογιζόμουν αὐτὰ, ὁ Μαρτίνας, πού εἶχε ἀκούσει τὸν ἀστυφύλακα, βγήκε ἀπὸ τ' ἀμάξι καὶ κουτσαίνοντας ἦλθε κοντὰ μου.

Ἐξηγήσε' του πὼς δὲν εἰμαι ἔνοχος, εἶπα στὸν Μπόμπ, ἀφοῦ ἤμουν μᾶζι σου ὡς τὴ μιά τὸ πρωί. Ἐπειτα πῆγα στὴν «Μεγάλη Βελα-νιδία», ὅπου μίλησα μὲ τὸν ξενοδόχο, κι' ἀ-μέσως γύρισα πίσω.

Ὁ Μπόμπ ἐξηγήσε' τὰ λόγια μου στὸν ἀ-στυφύλακα· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐφάνηκε νὰ ἐπεί-σθηκε σ' αὐτὰ ἀπεναντίας.

Στὴ μιά καὶ τέταρτο, εἶπε, μῆταν οἱ κλέφτες στὴν ἐκκλησίᾳ. Τὸ παιδί αὐτὸ ἐφυγε ἀπὸ δῶ στὴ μιά ἢ στὴ μιά παρὰ λίγα λε-πτά, καθὼς λέει καὶ μόνο του. Ἐξείρεται λοι-πὸν μπορεῖ νὰ βρεθῇ στὴν ἐκκλησίᾳ στὴ μιά καὶ τέταρτο, μᾶζι μ' ἐκείνους πού ἐκλέσαν ἐκεῖ.

Χρειάζεται περισσότερο ἀπὸ ἕνα τέταρτο γιὰ νὰ πᾶ κανεὶς ἀπὸ ἐδῶ στὴν πόλιν, εἶπε ὁ Μπόμπ.

Ἄ, ὅμα τρέχῃ κανεὶς. Ἐπειτα, ποῖος μοῦ λέει πὼς ἐφυγε ἀπὸ ἐδῶ στὴ μιά;

Ἐσὺ, ἔκαμε ὁ ἀστυφύλακας; μὰ δὲν ξέρω πόσο ἀξίζει ἡ μαρτυρία σου.

Ὁ Μπόμπ ἐθύμωσε.

Συλλογισθε' πὼς μιλάτε σ' ἕνα ἄν-γλο πολίτη! Εἰπέ μὲ ἀξιοπρέπεια.

Ὁ ἀστυφύλακας σηκώσε τοὺς δώμους.

Μὲ προσέβαλε, φώναξε ὁ Μπόμπ. Θὰ γράψω στοὺς «Ταίμας».

Ὅσοσο παίρνω μᾶζι μου αὐτὸ τὸ παιδί, Κι' ἄς τὰ πῇ στὴν ἀνάκρισι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ

Προτὸ ἀκόμῃ ἐπεκταθῇ ἡ λατρεία τοῦ Διὸς σ' ὅλες τῖς Ἑλληνικὰς χώ-ρες, ὥστε νὰ γίνῃ ἡ σεπτὴ καὶ ὑπέρ-τατη θεότης ὅλων τῶν ἀρχαίων Ἑλ-λήνων, προτὸ ἀποδοθῇ σ' αὐτόν, ἀπὸ τὴν φιλοσοφία, τὴν ποίησι καὶ τὴν φαντασία, ἡ ἰδιότης τοῦ Θεοῦ Σω-τήρος τοῦ ἀνθρώπινου γένους, καθὼς καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀναρίθμητες ἰδιό-τητες, μὲ τῖς ὁποῖες ἐμφανίζεται σὰν εὐεργετικὸς καὶ δίκαιος τῆς ἀνθρω-πότητος «Πατήρ», ἡ Ἑλληνικὴ Μυθο-λογία μᾶς παρουσίασε στὸ πρόσωπο τοῦ Τιτάνα Προμηθέα τὸν ἐξοχο προ-στάτη, τὸν πρωτο εὐεργέτη τῆς ἀν-θρωπότητος.

Σοφός, μεγαλοφάνταστος καὶ «ποι-κιλόβουλος», ὁ Προμηθέας ἦτανε γυῖος, κατὰ τὸν Ἡσίοδο, τοῦ Τιτάνα Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Τιτανίδας Κλειμέ-νης, εἶχε ἀδελφούς τὸν Μενότιο καὶ τὸν Ἀτλαντα, πού κράταγε στοὺς ὠ-μούς του τὸν θόλο τ' οὐρανοῦ καὶ τὸν ἀστόχαστο καὶ ἀδέξιο Ἐπιμηθέα, αὐ-τὸν πού παγιδεύθηκε ἀπὸ τὴν ἀσύ-κριτη ὠμορφίᾳ τῆς Πανδώρας καὶ στάθηκε ἀφορμὴ κακοῦ μεγάλου στοὺς ἀνθρώπους. Ἦτανε σύμμαχος τῶν Ὀ-λυμπιῶν ὁ Προμηθέας καὶ κατοικοῦσε στὰ ἱερὰ παλάτια, παίρνοντας μέρος στὰ λαμπρὰ συμπόσια τῶν ἀθανάτων. Ὅμως ὁ νοῦς του ὁ βαθυστόχαστος ὑπηρετοῦσε ἀπρόθυμα τὸν Δία, ἐνῶ ἡ μεγαλόφρων καὶ θαρραλέα καρδιά του τὸν ἐμάκραινε ἀπὸ τῖς φαίδρες καὶ ἐξένοιαστες διασκεδάσεις, ἀπ' τὴ γαλήνῃ καὶ τὴ μακαριότητα τῶν Ὀ-λυμπιῶν.

Εἶδε μὲ τὸ βαθύ του βλέμμα ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο τὴν γύμνια τῶν θνητῶν πλάσμάτων καὶ ἡ καρδιά του γέμισε ἀπὸ στοργικὴ φροντίδα. Γυμνός, ἀσ-πλος καὶ φοβισμένος ὁ πρῶτος ἀνθρω-πὸς, ἀπειλοῦμενος σὲ κάθε δειλὸ βῆμα του, ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὰ ἀγρία θηρία, ἐκτεθειμένος στοὺς πολυαριθ-μούς κινδύνους καὶ καταπληκτοῦς μέσα στὸ ἄπλετο φῶς τῆς δημιουργίας, προσπαθοῦσε ἐν τούτοις μὲ κόπους καὶ θυσιεὶς τεράστιες νὰ ὑψώσῃ τὸ μη-δαμινὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀντίκρου στὴν ἀ-μεϊκτικὴ ἀνάγκη καὶ στοὺς ἀδυσώπη-τους φυσικοὺς νόμους. Τὸ οἶκτρό αὐ-τὸ θέαμα τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου, πού ἀγωνιζόταν νὰ σώσῃ μέσα στῖς σπηλιὰς καὶ τὰ δάση τὸ καταπληγω-μένο κορμὶ του, ἔκανε τὸν μεγαλόψυχο Τιτάνα Προμηθέα νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀλόγηστη τρυφὴ τῶν ἀθανάτων καὶ νάρθη ἐπίκουρος τῆς γῆς καὶ τῶν γυ-μνῶν πλάσμάτων τῆς.

Ἦτανε τότε πού κανόνιζαν στὴ Μυ-κῶνι τῖς σχέσεις τοὺς οἱ θεοὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Μαζεύθηκαν ἐκεῖ σὲ κά-ποιο δροσερὸ λειβάδι οἱ ἀθάνατοι Κρονίωνες, τὰ τέκνα δηλαδὴ τοῦ Κρό-νου, ὁ Ζεὺς, ὁ Ποσειδῶνας καὶ ὁ Πλούτωνας ἀπὸ τὴ μιά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλληλ οἱ δολεροὶ Ἰαπετίδαι, τὰ τέσ-σερα παιδιά τοῦ Ἰαπετοῦ, ὁ Ἀτλαν-τας, ὁ Μενότιος, ὁ Ἐπιμηθέας καὶ ὁ Προμηθέας γιὰ νὰ παρασταθοῦν στὴ μοιρασίᾳ τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου ἁ-

νάμεσα στοὺς θεοὺς καὶ στοὺς ἀνθρώ-πους. Ἐκεῖ λοιπὸν πού ἐτοιμαζόντανε οἱ θεοὶ νὰ πάρουν τὴν τρανὴ τῶν ἀ-γαθῶν μερίδα καὶ νὰ μοιράσουν στοὺς ἀνθρώπους τὰ ἀποκόμματα καὶ τὰ φτωχὰ ἀπομεινάρια, παρουσιάσθηκε μὲ τόλμῃ ὁ Προμηθέας καὶ παίρνον-τας τὸ μέρος τῶν ἀνθρώπων ζήτησε νὰ θεωρηθῇ στὴ μοιρασίᾳ τῶν ἀγα-θῶν σὰν ἀντιπρόσωπος τοῦ γένους τῶν θνητῶν. Ἐσφαξε τότε ἕνα μεγάλο στρφοκέρατο βῶδι ὁ Προμηθέας, καὶ φιλοδοξώντας μὲ τὸν πολυμήχανο νοῦ του νὰ μεταιώσῃ τὴν πλεονεξία τῶν θεῶν, τὸ χάρισε μὲ τέχνη ἔτσι, ὥστε νὰ ξεγελάσῃ καὶ αὐτὸν ἀκόμα τὸν ἀ-νοιχοματὴ Δία· γιὰτὶ ἔβαλε ξεχωρι-

Ὁ Προμηθεὺς μὲ τὸ κλεμμένο φῶς.
(Ἀπὸ ἀρχαῖο ἀνάγλυφο)

στὰ τὰ κρέατα καὶ τὰ παχιά ἐντόσθια, καὶ ἀφοῦ τὰ σκέπασε μὲ τὴν προβαία τοῦ ζώου, ἔκανε πέρα πέρα μίαν ἄλλη στίβα ἀπὸ τὰ κόκκαλα πού τ' ἄλειψε καλὰ-καλὰ μὲ μυρωδιὰ καὶ λίπος, ὥστε νὰ μὴ διακρίνονται καὶ νᾶναι ἑλκυστικά καὶ ποθητὰ σὲ κάθε λαί-μαργο μάτι. Κι' ἀφοῦ ἐτακτοποίησε ὅλα ἐτοῦτα προκάλεσε τὸν γυῖο τοῦ Κρόνου, λέγοντας του μ' ἀλαφρὸ χα-μόγελο: «Δία Παντοδύναμε καὶ ἀπ' ὀ-λούς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς πῶς δοξα-σμένε, διάλεξε ἀπὸ τοῦτες τῖς μερί-δες αὐτὴν πού ποθεῖ καὶ ὀρέγεται ἡ ψυχὴ σου».

Κι' ὁ Δίας ὑποψιάσθηκε τὸ δόλο καὶ ἔβαλε ἀμέσως τὸ κακὸ σὸν νοῦ του, ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κἀνῃ τὴ σωτὴ τὴν κρίσι, γιὰτὶ παρασύρμένος ἀπὸ τὸ παχὺ στρώμα τοῦ λίπους καὶ ἀπὸ τὴ μεθυστικὴ του μυρωδιὰ διάλεξε γιὰ λογαριασμὸ του τὰ ἀδεια κόκκαλα, ἀφίνοντας ἄθλα στοὺς ἀνθρώπους τὴν πλοῦσια μερίδα τῶν κρεάτων.

Αὐτὸς ὁ δόλος ἐγίνε ἀφορμὴ νὰ ὀρ-γιθῇ ὁ Δίας καὶ νὰ στερῇ τοὺς ἀν-θρώπους ἀπὸ τὴ φωτιά, ἀπὸ τὴν ἀκά-ματη τὴ φλόγα πού εἶναι ἀπαραίτητη στὴν πρόδο τοῦ. Ἀλλὰ ὁ τολμηρὸς προστάτης τῶν ἀνθρώπων δὲν σκιά-χτηκε ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Δία. Ἀνέ-θηκε στοὺς οὐρανούς, ἐκεῖ πού ἡ θεὰ Φλόγα ἐλάμπαζε καὶ ἐφώτιζε τὴν Οἰ-κουμένη, πήρε ἕνα μικρὸ σπινθῆρα ἀπὸ τὴν ὀγία του τὴ φλόγα, τὴν ἔ-κρυψε σ' ἕνα καλάμι κούφιο καὶ τὴν ἔφερε στοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπους, ἀ-νοίγοντάς τοὺς διὰπλητὴ τὴ θύρα τῆς

προόδου. Μόλις εἶδε φωτιὲς πάνω στὴ γῇ καὶ ἐνοιώσε πάλιν τὰ δολερὰ τεχνά-σματα τοῦ Προμηθέα πῆρε τὴν ἀπό-φασιν ἀμέσως νὰ ἐκδικηθῇ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, κλεπταποδόχους τῆς Θεῖ-ας Φλόγας, καὶ τὸν αὐτόκλητο προ-στάτη τοὺς. Φώναξε λοιπὸν χωρὶς ἀρ-γοπορία τὸν Ἡφαιστο καὶ τὸν ἐπρό-σταξε νὰ τοῦ πλάσῃ ἀπὸ χαλκὸ μιά κόρη, πού ἡ ὀμορφία τῆς νὰ ξεπερνᾷ καὶ τὴ φεγγαβολὴ τοῦ ἡλίου καὶ κά-λεσε ὅλους τοὺς θεοὺς καὶ τῖς θεές νὰ δώσουν καὶ ἀπὸ ἕνα χάρισμα σ' αὐ-τὴν τὴν κόρη. Εἶπε στῖς Χάριτες νὰ τὴν προικίσουν μὲ τὰ θέλητρά τους, στὴν Ἀφροδίτῃ νὰ τὴν ντύσῃ μὲ τὸ κάλλος της, στὴν Ἀρτεμὶ νὰ τὴν ὀ-πλίσῃ μὲ τὸ θάρρος της καὶ τὴν εὐλο-γισίᾳ της, στὴν Ἥρα εἶπε νὰ τῆς δώ-σῃ τὴν ἀρχοντίαν, στὸν Ἐρμὴ τὴν πα-νουργίαν καὶ τέλος παρακάλεσε τὴν Ἀθηνᾶ νὰ τῆς χαρίσῃ τὴ συνέσι καὶ τὴ φρονιμάδα. Ὅταν τὸ ἀταίριαστο αὐτὸ πλάσμα παρουσιάσθηκε μπρο-στὰ στὸν Δία, αὐτὸς τῆς ἔδωκε τὸ πῶ ἀκριβὸς στολίδι, τὴν Ζωή, καὶ τὴν ὀ-νόμασε Πανδώρα. Κι' ὅλοι ο

«Δι' αὐτὸ καὶ σὰς ἐθεώρησα, ἀγαπητοὶ ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἕνα ἐκ τῶν δύο στυλῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται τὸ ἀστικὸν οἰκοδόμημα τῆς Ἑλλάδος».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

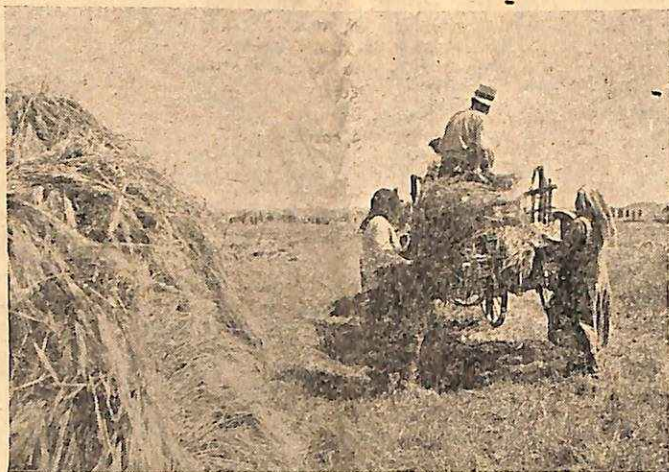
Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ φαλαγγίτισσα,

Μέσα μας ἔχομε ὅλοι ἑμεῖς οἱ Ἕλληνες, σ' ὅποιο κοινωνικὸ σκαλοπάτι κι' ἂν βρισκόμαστε, τὸν ἀγρότη. Ἡ ψυχὴ μας φυλάγει σὲ μιά ἄκρη βαθεῖα καὶ κρυφὴ τὰ συναίσθηματά της ψυχῆς του. Οὐτὲ ἡ ἀπότομη ὑπερμεγέθυνσι τῆς ὁμορφῆς πρωτευούσης μας καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων τῆς Ἑλλάδος πόλεων, οὐτὲ οἱ σπουδὲς μας στὴν Εὐρώπη, οὐτὲ τὰ τυχόν ἀποκτηθέντα ἑκατομμύρια, οὐτὲ ἡ πρόδοσι τῆς τεχνικῆς καὶ ὁ κοσμοπολιτισμὸς μποροῦν νὰ ξεριζώνουν ἀπὸ μέσα μας αὐτὴ τὴ συγγένεια. Ἴσως πρὶν νὰ μ' ἔβλεπε κανεὶς μὲ οἶκτο διαβάζοντας αὐτὲς τὶς γραμμές. Οἱ ἄνθρωποι τότε, οἱ Νεοέλληνες, ἂν ὄχι ὅλοι, φοροῦσαν μαῦρα γυαλιά καὶ δὲν ἔβλεπαν τὰ πράγματα σ' ὅλη τους τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀναμφισβήτητη γνησιότητα. Δὲν καταλάβαιναν γιατί ὅταν βρεθοῦν ἀπὸ σύμπτωσι σ' ἕνα βοσκοτόπι μέσα σὲ μιὰ σάνη γεμάτη μυρωδιὰ πουργαριῶν ποὺ καίγεται στὸ τζάκι καὶ πιοῦν μιὰ γαβάθα γάλα ἀντικρύζοντας ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ χαμηλόπορτα τὴν κορφή τοῦ ἀπέναντι βουνοῦ, ποὺ ροδίζει στὸν ἥλιο, δὲν ξεχνοῦν ποτὲ στὴ ζωὴ τους αὐτὴ τὴν ἐντύπωσι. Μπορεῖ νὰ καθεθῶν τὸ μονοπάτι, νὰ καθίσουν πάλι στοῦ ἀκριβοῦ ἀυτοκινήτου των τὸ βολάν, ὅμως ἡ ἀνάμνησι ἐκείνῃ τὸ συναίσθημά της τὸ ἀγνὸ καὶ πρωτόγονο ἔχει βαθεῖα στὴν ψυχὴ τους ἀράξει σάν σ' ἕνα λιμάνι γνωστὸ καὶ γνώριμο. Ὁ πάππος ἢ ὁ πρόπαππος τοῦ κομποῦ καὶ ἔξυπνου κυρίου, ποὺ ἔγινε διευθυντὴς ἢ μέτοχος τῆς τάδε μεγαλάνυμης ἑταιρείας, ἦταν ἀγρότης, ἐργάτης τῆς ἐλληνικῆς γῆς. Γι' αὐτὸ μέσα του σαλεύουν καὶ

ζωντανεύουν τὰ συναίσθηματά ἐκεῖνα ποὺ ἀποτελοῦν τὴν μακρὰν σύνδεσι καὶ τὴ βαθεῖα ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴ φύσι. Πόσο χάρηκα ὅταν προχτές ἄκουσα ἕναν τέτοιο κύκλο νὰ μιλᾷ μὲ ἐνθουσιασμὸ, γιὰ τὴν ἀγροτικὴ καταγωγή του!

Κι' ὄχι μονάχα αὐτὸ, παρὰ καὶ ὅλος ὁ σημερινὸς ἐργατικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἔχει σχεδὸν τὶς ρίζες του ἀπὸ τὸν ἀγρότη. Ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ὑπαιθρο, γιὰ νάρρη στὴ φάμπρικα, ὅταν ἡ χώρα μας ἀπόκτησε μιὰ ὁπωσδήποτε βιομηχανία. Αὐτὲς οἱ συγγένειες δὲν μποροῦν νὰ ξεχασθοῦν, ὅσο κι' ἂν μιὰ στραθὴ κοινωνικὴ κατεῦθυνσι τὰ πε-

ρασμένα χρόνια θέλησε νὰ τὶς ἀγνοήσει.

Τώρα ἔρχεται Ἐκεῖνος, ὁ καλὸς μας Προστάτης καὶ Πατέρας, μᾶς βγάζει τὰ μαῦρα γυαλιά ἀπὸ τὰ μάτια καὶ μᾶς παρουσιάζει τὸ ζήτημα αὐτὸ μέσα ἀπὸ τὸ πρίσμα τὸ λαμπερὸ τῆς ἀνόθευτης ἀλήθειας. Καθαρίζει πρῶτα τὸν ἐργάτη τῆς γῆς σάν ἕνα ἀγαλμα κλασικὸ ποὺ βρέθηκε παραχωμένο, καὶ μᾶς δίνει ὅπως τῆς πρέπει καὶ ὅπως τῆς ἀξίζει τὴν ἔννοια ἀγρότης. Γιατὶ γιὰ κάθε λαὸ ὁ ἀγρότης δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνο τὸ άτομο ποὺ δουλεύει καὶ μαλαρίζει τὰ χῶμα, μὰ ἡ συμπεριλαμβανὴ ἐκείνῃ ἔννοια τῆς ἰδίας ὑποστάσεως τοῦ λαοῦ. Γιατὶ καμμιά πυραμίδα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ χωρὶς βάσι καὶ κανένας λα-

ὸς χωρὶς συνειδητὸ καὶ σεβαστὸ ἀγροτισμὸ. Τὸν τελευταῖον αἰῶνα τὸ παρετήρησαν πολλοὶ λαοί, ποὺ νόμισαν πὼς μποροῦσαν νὰ δημιουργήσουν μὲ τὴν ἐκτίμησιν τοὺς μόνον στὸν τεχνικὸ πολιτισμὸ! Σὲ κάθε λαὸ χρειάζεται ἡ φυσικὴ σύνδεσι μὲ τὸ χῶμα του, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπορρέει τὸ μεταφυσικὸ συναίσθημα τῆς βαθεῖας ἀγάπης πρὸς τὴν γῆρα του, πρὸς τὴν πατρίδα του.

Χωρὶς αὐτὴ τὴ διπλὴ σύνδεσι δὲν μπορεῖ νὰ υπάρξῃ ἡ μεγάλη ἀρετὴ «φιλοπατρία». Ὁ ἄνθρωπος τότε εἶναι σάν νὰ κρέμεται στὸ κεγόν. Καταντᾷ ἀνθρώπινο ἑξάμελωμα, χωρὶς ρίζες ψυ-

τέτοιον φορεῖς μονάχα ἀξίζουν, εἴτε στὴν κορφή τῆς λαϊκῆς πυραμίδας κυβεροῦν, εἴτε στὴ βάσι τῆς δημιουργοῦν. Κι' ἀκόμα ξέρουμε ὅτι τῆς λαϊκῆς μας αὐτῆς πυραμίδας τὸ ἀνέβασμα εἶναι θεμελιωμένο πάνω σὲ γερά βάθρα, ποὺ σηκώνουν μὲ ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσι σάν ἀκατάλυτα τόξα ἀπὸ ἀτσάλι τὸν ἀγροτικὸ καὶ τὸν ἐργατικὸ μας κόσμον. Αὐτὴ τὴ βαθεῖα ἐννοια εἶχανε τὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ποὺ μίλησε τὶς προάλλες στὴν ἐναρξὶ τῆς Β' Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἑθνικῆς Συννομοσπονδίας τῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ γιὰ μᾶς, τὶς σημερινὲς γυναῖκες καὶ τὰ σημερινὰ κορίτσια, κανένας του λόγος καὶ καμμιά του πράξι δὲν περνοῦν χωρὶς ἀνάλυσιν καὶ χωρὶς παρατήρησι. Γιατὶ γιὰ μᾶς τὰ λόγια του εἶναι εὐαγγέλια καὶ οἱ πράξεις του σωστὲς κοσμικὲς δημιουργίες. Μᾶς ἀνοίγουν ἕναν ὁρίζοντα, μᾶς δείχνουν ἕνα δρόμο, ἀγωνιστο γιὰ μᾶς ὡς τὰ σήμερα. Τὸν ὁρίζοντα γιὰ τολμηρὲς ψυχικὲς πτήσεις καὶ τὸ δρόμο πρὸς τὸν ἀνόθευτο ἐλληνικὸ πολιτισμὸ!

Ἡ νεανικὴ μας ψυχὴ ξέρει ὅτι σήμερα ἕνα χτύπημα τῆς τσάπας τοῦ ἀγρότη, ἕνα αὐλάκι τοῦ ὄνιου εἶναι κι' ἕνα βῆμα πρὸς τὸ φῶς. Ξέρει πὼς ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ μας χῶμα θὰ φθάσουμε στὸν ἐλληνικὸ μας Παρθενῶνα, στὸ ἐλληνικὸ ἰδανικὸ τῆς ἐποχῆς μας.

Σ. Καρ.

Οἱ ἐργατὲς τῆς ἐλληνικῆς γῆς

Τὴν ζωὴν

* ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ; *

Ἡ «Νεολαία», καθὼς βλέπετε, σ' ὅλη τῆς ζωῆς ἔχει τὴ φιλοδοξίαν καὶ καταβάλλει κάθε προσπάθεια νὰ σᾶς βοηθήσῃ καὶ νὰ σᾶς μορφώσῃ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. Γι' αὐτὸ θέλει μὲ τὸ σημερινὸ της φύλλον ν' ἀρχίσῃ διωντὰς σὰς κάποιες συμβουλὲς γιὰ τὴν αἰσθητικὴν ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων, πράγμα ποὺ εἶναι σὲ κάθε ἄνθρωπο, καὶ στὴ γυναῖκα, τόσο ἀπαραίτητο γιὰ ἐπαγγελματικούς σκοπούς, γιὰ ἕνα κέντημα, γιὰ τὸ ντύσιμό της κ.λ.π.

Ἐδῶ σὰς παραθέτουμε τὸ πρῶτο κομμάτι ἀπὸ μιὰ μελέτη ποὺ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς στειλῇ ὁ κ. Βασιάνος, Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὁργανισμοῦ. Σὰς συνιστοῦμε νὰ τὴν παρακολουθεῖτε μὲ προσοχή. Ἐκεῖ ἀξία καὶ θὰ σᾶς φέρῃ σημαντικὴν ὠφέλειαν.

Ι

Ἡ πρακτικὴ ἐπιστήμη ποὺ μελετᾷ τὰ χρώματα ἀπὸ ἀπόψεως ἐντυπώσεως στὴν ὁρασί μας, εἴτε τὸ καθένα χωριστὰ, εἴτε ἐπηρασμένα ἀπὸ ὠρισμένο περιβάλλον, εἴτε συνδυασμένα δύο καὶ περισσότερα μαζί, λέγεται χρωματικὴ.

Αὐτὴ ἀσχολεῖται μὲ τὰ χρώματα, ὅπως ἡ μουσικὴ ἀσχολεῖται μὲ τοὺς ἤχους.

Πολὺ ὀλίγοι εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ καλλιτέχναι ποὺ ἔχουν τὸ φυσικὸ χάρισμα νὰ παίζουν τέλεια ἕνα μουσικὸ ὄργανο, ἢ νὰ συνθέτουν

μουσικὰ κομμάτια ποὺ ν' ἀρέσουν καὶ νὰ συγκινοῦν.

Ἡ μουσικὴ ὁμως ἔχει συστηματοποιηθῇ τόσο πολὺ, ὥστε αὐτὴ ἀποτελεῖ μέρος τῶν μαθημάτων στὰ σχολεῖα καὶ τὰ παιδιὰ ἀπὸ μικρὰ ἡλικία διδάσκονται νὰ τραγουδοῦν κανονικὰ καὶ ἀρμονικὰ.

Ὅτι γίνεται γιὰ τὴ μουσικὴ (καὶ τὴ χειροτεχνία) στὰ σχολεῖα, δὲν γίνεται δυστυχῶς γιὰ τὴ χρωματικὴ, δηλαδὴ τὰ παιδιὰ δὲν διδάσκονται συστηματικὰ νὰ διακρίνουν ὀρθὰ τὰ χρώματα καὶ δὲν ἐξασκοῦνται στὴν ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων καὶ στὶς χρωματικὲς συνθέσεις. Καὶ ὁμως ὅλοι μᾶς αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκη νὰ διακρίνουμε τὰ χρώματα καὶ τοὺς ἀρμονικούς τῶν συνδυασμούς ὄχι μόνο γιὰ νὰ ἐννοήσουμε καὶ ἀπολαύσουμε τὰ ἔργα τῶν ἐκλεκτῶν καλλιτεχνῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ πρέπει νὰ ξέρουμε νὰ λύσουμε μόνοι μᾶς τὰ χρωματικὰ προβλήματα ποὺ παρουσιάζονται κάθε τόσο στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μέλλων ζωγράφος, ἀρχιτέκτων, διακοσμητὴς, σχεδιαστὴς, βαφεὺς, μοδίστας ἢ ὕφαντὴς, ὅλοι καὶ ὅλες ἐν γένει ποὺ στὴν καθημερινὴ τους ἀσχολήσῃ ὅσον νὰ κάμουν μὲ χρωματισμούς, θὰ εὐδοκιμήσουν εὐκολώτερα καὶ καλλίτερα ὅταν ἀπὸ μικρὴ ἡλικία ἐξοικειωθοῦν μὲ τὴ χρῆσιν τῶν χρωμάτων καὶ ὅταν καλλιεργηθῇ σ' αὐτοὺς ἡ αἰσθησις τῆς ὁράσεως ἀπὸ χρωματικῆς ἀπόψεως. (Θὰ συνεχισθῇ)

Παρκέ σὲ καινούργιο πάτωμα

Τὸ πάτωμα γιὰ νὰ κερωθῇ πρέπει πρῶτα-πρῶτα νὰ εἶναι λεῖο καὶ ἀπολύτως καθαρὸ. Τὸ πλύνουμε λοιπὸν καλὰ καὶ ἀφοῦ στεγνώσῃ τελείως τὸ ἀλείφουμε μὲ ἕνα πινέλλο πολὺ κανονικὰ καὶ ἄνευ διακοπῆς σ' ὅλη τὴν ἐπιφάνειά του μ' ἕνα στρώμα λιγὸλαδὸ ζεστό, τὸ ὁποῖον εἰσδύει στὸ ξύλο καὶ διευκολύνει τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἀνκοστικῆς. Ἀφίνομε νὰ στεγνώσῃ μερικὲς μέρες.

Ἐάν δὲν θέλουμε νὰ ἀλείψουμε τὸ παρκέ μὲ λάδι, χρησιμοποιοῦμε ἀνκοστικὸ οἰκονομικώτερο, διότι τὸ πάτωμα ποὺ δὲν ἔχει ἀκόμη κερωθῇ ἀπορροφᾷ μεγάλην ποσότητα ἀνκοστικῆς. Διαλύουμε 250 γρ. carbonate de potasse σὲ 4 λίτρος νερὸ βραστὸ καὶ χύνουμε ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ μίγμα αὐτὸ σ' ἕνα κιλό κίτρινον κεριὸν, κομμένου μὲ μαχαίρι σὲ μικρὰ κομματάκια. Ἀφίνομε νὰ βράσῃ σιγά-σιγά. Ἀπλῶνουμε ἀκολουθῶς τὸ ζεστὸ αὐτὸ ἀνκοστικὸν ἐπὶ τὸ πάτωμα, ἀφίνομε νὰ ξεραθῇ ἐντελῶς καὶ τελειώνουμε ὅπως σ' ἕνα συνήθισμένο παρκέ. Τὸ ἀνκοστικὸν τὸ φυλάττομε σὲ δοχεῖα, ποὺ κλείνουν καλὰ, γιὰ νὰ μὴ ξεραθῇ. Ἐάν ξεραθῇ, τὸ μαλακώνομε μὲ λίγη τереβενθίνη.

Ἄλλῃ μιὰ συνταγὴ ἀνκοστικὴ γιὰ καινούργιο παρκέ. Κίτρινο κερὶ λεπτοκομμένο 500 γρ., σαποῦνι 125 γρ., πολὺ καθαρὴ ποτάσσα 60 γρ., νερὸ 3 λίτρος. Θέτομε τὸ νερὸ σὲ δοχεῖο ποὺ πηγαίνει στὴ φωτιά, προσθέτομε τὰ ἄλλα συστατικά. Ζεσταίνομε χωρὶς νὰ

βράσῃ, ἀνακινοῦμε ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ γιὰ νὰ ἀναμιχθῇ καλὰ τὸ κερὶ, ἀφίνομε νὰ κρυσθῇ. Θέτομε τὸ ἀνκοστικὸν σ' ἕνα μπουκάκι καὶ τὸ φυλάττομε σὲ ξερὸ μέρος, ἕως ὅτου τὸ χρειασθοῦμε. Αἱ ἀνωτέρω ποσότητες ἀρκοῦν γιὰ τὸ κέρωμα 50 τετρ. μέτρων παρκέ. Ὅταν πρόκειται νὰ τὸ χρησιμοποιοῦμε, νὰ ἐξαεθώμε στὴ φωτιά, τὸ ἀπλῶνουμε ζεστὸ σὲ λεπτὸ στρώμα μὲ χονδρὸ πινέλλο ἢ μὲ σκληρὴ βούρτσα κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν σανίδων. Ἀφίνομε νὰ στεγνώσῃ καὶ ἔπειτα τελειώνουμε ὅπως ἀνωτέρω εἰς τὰ κερωμένα πατώματα.

Βρίσκομε στὸ ἐμπόριο ἀνκοστικὸν ἔτοιμο γιὰ παρκέ σὲ καινούργιο πάτωμα.

Βούλα Γ. Βασιλειάδου

Ἐπεξηγήσεις τοῦ κεντήματος

Τὸ σχέδιον τοῦ κεντήματος εἶναι ἡπειρωτικόν. Τὰ κεντήματα τῆς Ἡπείρου εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα τῆς Ἑλλάδος, διαφέροντα δὲ εἰς διαφόρους κατηγορίας ἀναλόγως τῆς τεχνικῆς καὶ τῶν θεμάτων των.

Τὰ τῆς παρούσης κατηγορίας ἀναγνωρίζονται εὐκόλως ἀπὸ τὰ μεγάλα φύλλα, τὰ ὁποῖα στρέφονται κυμασσοειδῶς ἐπὶ τῆς παρυφῆς (τοῦ ἐνὸς δηλ. ἢ κορυφῆς στρέφεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ τοῦ ἄλλου πρὸς τὰ κάτω), τὴν δὲ ἐπιφανείαν των κομποῦν μικροὶ ἀνθεμῶτες κλαδίσκοι. Ἐνα μεγάλον κυκλι-

κὸν ἄνθος παρεμβάλλεται εἰς τὰ σχηματιζόμενα κενὰ ἐκ τῆς στροφῆς τῶν φύλλων.

Βελονία: ψαροκόκκαλον. Οἱ μικροὶ κύκλοι ποὺ εἶναι εἰς τὴν στεφάνην τῶν μεγάλων φύλλων, μένουν κενοὶ καὶ φαίνεται τὸ ἀσπρὸν βάθος τοῦ ὑφάσματος.

Χρώματα: Τὸ διὰ κοκκίδων σημειούμενον μέρος βαθύ κυανόν, τὸ διὰ παραλλήλων γραμμῶν κόκκινον, τὸ διὰ διασταυρουμένων γραμμῶν πράσινον, τὸ διὰ μικρῶν γωνιῶν κίτρινον, τὸ διὰ τεθλασμένης γραμμῆς ἄσπρον.

Ἐστὴν ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Α. Ἀποστολάκη, διευθυντρίας Μουσείου Κοσμητικῶν Τεχνῶν.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Πρό δόλγων έτών σε μία αίθουσα πλειστηριασμών στο Λονδίνο πουλήθηκε το περιεργότερο αντικείμενο. Ήταν ένα υπόλειμμα ασπουνιού, επάνω στο οποίο ήταν χαραγμένη όλη η προευχή του «Πάτερ ημών»!

«Αλλ' υπάρχουν γραμμένα και άλλου τέτοιου είδους μικροσκοπικά κείμενα. Στην βιβλιοθήκη π. χ. της 'Οξφόρδης υπάρχει φυλαγμένο ένα μικροσκοπικό βιβλίο, που έχει πλάτος 1/10 της ίντσας και ύψος 1/4. Το βιβλίο αυτό αποτελείται από 34 σελίδες, το βάρος του είναι όσο το βάρος ενός κόκκου σκαριού και το δέσιμό του από κόκκινο μαροκινό δέρμα.

Μικροσκοπικό επίσης είναι και ένα άλλο γερμανικό βιβλίο, που τυπώθηκε τώ 1674, υπό τον τίτλον «Το Δικαστήριο των λουλουδιών». Το μέγεδός του είναι σαν το 1/4 ενός γραμματισμού.

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΕΧΟΥΝ ΚΑΙ ΜΙΑΝ ΕΚΤΗ ΑΙΣΘΗΣΙ

Πως ένα χελιδόνι, αφιόνοντας το χωριό ή το δάσος που έκτισε τη φωλιά του, κατορθώνει να πετάξει πολλές φορές χιλιάδες χιλιόμετρα για να βρή εσκρατα κλίματα να διαχειμάση εκεί και να επιστρέψη έπειτα στο ίδιο μέρος, από το οποίο εξεκίνησε το επόμενο καλοκαίρι; Ποιό δρόμο ακολουθεί;

Μερικοί απέδωσαν σε μία έκρη αίσθησι, που έχουν τα πουλιά, τη κατάρωμα αυτό. Στην αίσθησι του «προσανατολισμού». Άλλοι πάλι έχουν την γνώμη, ότι πρόκειται περί ένστικτου και μαγνητισμού, τίποτε όμως δεν εξηκρίθωσ ός τάρα.

Για να μελετήσουν πιο θετικά ακριβώς αυτά τα φαινόμενα Ιδρύθησαν στην Εύρώπη σταθμοί, οι οποίοι παρακολουθούν την πτήσι των αποδημητικών πουλιών. Δηλαδή συλλαμβάνουν πουλιά και αφού τους περάσουν στο πόδι ένα μικρό δακτυλίδι από αλουμίνιο με διακριτικά γράμματα, τα αφήνουν κατόπιν ελεύθερα. Παραλλήλως έδοιοποιούνται ύλοι οι πτηνολογικοί σταθμοί της Εύρώπης και καταγράφονται στα

κατάστιχα του «Μουσείου των πτηνών» των Παρισίων όλες οι σχετικές λεπτομέρειες. Στο τέλος έκαστου χρόνου οι σταθμοί αναγγέλλουν στο Μουσείο όλες τις συλλήψεις πουλιών που έσημείωσαν με τα διακριτικά γράμματα και τους αριθμούς έκαστου, καθώς και την ημερομηνία της συλλήψεως.

Έτσι ελέγχεται η κατεύθυνσις της πτήσεως και ο χρόνος που απαιτείται.

ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Είναι χιλιάδες οι τρόποι με τους οποίους οι διάφορες ανθρώπινες φυλές εκφράζουν τα συναισθήματά τους. Έμεις π. χ. όταν απορούμε ή παραξενευόμαστε για κάτι, σηκώνουμε γενικά τα φρύδια μας και ανοίγουμε το στόμα μας.

Μερικοί λαοί όμως, όπως οι Έσκιμώοι και οι Ίνδοι της Βραζιλίας, εκτός από την κινήσι αυτή των φρυδιών, χτυπάνε και τα πλευρά τους με τις παλάμες τους, όταν ακούσουν κάτι που τους εκπλήσσει.

Οι Άινος χτυπούν σε μία τέτοια περίπτωσι έλαφρά την μύτη ή το στόμα τους, ενώ οι κάτοικοι του Θιβέτ τοιμπάνε τα μάγουλά τους.

Οι Αυστραλοί και οι μαύροι της Δυτικής Αφρικής σουφλάρουν τα χείλη τους σαν να ετοιμάζονται να σφυρίξουν.

Οι κάτοικοι του Θιβέτ επίσης χαιρετούν έναν ξένο, βγάζοντας...

...τη γλώσσά τους (!). Έμεις άλλοτε εσφυρίζαμε έναν ήσποιδό όταν θέλαμε να τον αποδοκιμάσουμε. Όπως αντίθετα οι Αμερικανοί σφυρίζουν στο θέατρο, εις ένδειξις έπιδοκιμασίας.

Το φιλι είναι άγνωστο σε πολλοί λαοί της Εύρώπης, στην Ασία και στους Έσκιμώους. Οι μητέρες των φυλών αυτών, αντί να φιλήσουν τα παιδιά τους, τα μωρίζουν ή τριβούν τη μύτη τους πάνω στο πρόσωπό τους.

Για ν' αναπαυθούμε, καθόμαστε ή εσπλωνόμαστε.

Οι Ανατολίτες όμως, οι Νέγροι και οι Ίνδοι της Αμερικής κάθονται σταυροπόδι. Μερικές δ-

μως φυλές της Ωκεανίας συνήθίζουν, όταν θέλουν ν' αναπαυθούν, να στέκονται πάνω στο ένα πόδι, σαν τα λελέκια, και ν' ακουμπάνε το πέλμα του άριστερου ποδιού των πάνω στο γόνατο του δεξιού που πατάει στη γη.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Άθε λαός μεταχειρίζεται μιά εχχωριστή θρασι χαιρετισμού.

Οι Γερμανοί λένε: «Πώς βρίσκεστε;»

Οι Ολλανδοί: «Πώς πηγαίνετε;»

Οι Άγγλοι: «Πώς κάνετε;»

Οι Γάλλοι: «Πώς φέρεστε;»

Οι Τσιγγάνοι: «Πώς έχετε;»

Οι Κινέζοι: «Θάγαμε το ρύζι σας;»

Οι Αιγύπτιοι: «Πώς αναπνέετε;»

Οι Ιθαγενείς της Άζιρέ...

...φυσούν ο ένας μέσα στο αυτί του άλλου.

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

Οι Τάταροι συνηθίζουν να τραβούν τ' αυτί ο ένας του άλλου!

σθηκαν οι Άγγλοι στάς Ίνδιες, ένας συνταγματάρχης και τρεις λοχαγοί έσκατώθηκαν από τους Ίνδους με χρυσά βλήματα που είχαν το σχήμα κονδυλοφόρου. Είς το προαύλιον έξ' άλλου του ανακτόρου του μαχαραζιά υπάρχουν δύο μικρά όλογρυσσά κωνία.

Χρυσές σφαίρες μεταχειρίσθηκαν, εις μικρήν αναλογίαν όμως, και οι Μπόερς κατά τον πόλεμον του Τράνσβαλ.

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΛΘΕ Η ΛΕΞΙΣ «ΓΡΑΒΑΤΑ»

Λίγοι βεβαίως θα γνωρίζουν γιατί και πως τή συμπλήρωμα αυτό της ανδρικής ένδυμασίας, που φέρει στη γλώσσά μας τή λέξι «λαϊμοδέτης», είναι κοινώς γνωστό με τή λέξι «γραβάτα».

Επί της βασιλείας του Λουδοβίκου 14ου, ο οποίος έθασίλευσε στη Γαλλία από το 1643 μέχρι το 1715 και εκηδεμενεύθη άρχικώς από την μητέρα του, την Άννα την Αυστριακή, έτυχε ή βασιλίτσα αυτή να φέρη στο Παρίσι από την Κροατία, που αποτελούσε μέρος της Αυστριακής Αυτοκρατορίας, ένα σύνταγμα Κροατών. Οι ξένοι αυτοί στρατιώται παρήλασαν εις τους δρόμους της γαλλικής πρωτεύουσής με τους άξιωματικούς και τις σημαίες των και όλοι οι Παριανοί παρετήρησαν ότι τόσο οι άνδρες όσον και οι άξιωματικοί είχαν δεμένη γύρω στο λαιμό μία μαύρη έλαφρή σάρπα, που οι άκρες της έπεσαν μπροστά στο στήθος. Τό Κροατικόν σύνταγμα ανέλαβε μαζί με άλλα γαλλικά στρατεύματα, τη φρουρά των Άνακτόρων και έπειτα οι κομψές της Αλής, στους οποίους έφτασε, άρχισαν να φορούν κι αυτοί, παρρημοίς. Η συνήθεια δεν άργησε να διαδοθή και το συμπλήρωμα αυτό της ένδυμασίας έγινε γναιστό με τή λέξι «κροάτα», από τους Κροάτας που πρώτοι την έφεραν στο Παρίσι.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

Η λέξις «γραβάτα» δεν είναι παρά η παραφθορά του αρχικού αυτού ονόματος.

ΠΟΙΑ Η ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΔΥΝΑΜΙΑΣ

Β'.

Συνεχίζομεν το προηγούμενον άρθρον μας. Ενώ λοιπόν τα αγόρια ύψιστανται όλιγωτέρας φθοράς, και έπομένως γύνανται και δι' όλιγοτέρας άκόμη τροφής ν' αναπληρώσουν τα άπολεσθέντα, τα κορίτσια έχουν τεραστίως ανάγκης τόσο δια τάς καθημερινάς φθοράς, όσον και δια τάς ανάγκας της λειτουργίας της ήβης. Έπειτα, όπως είπαμε και προηχώς, τα κορίτσια πρόκειται να υποστούν μελλοντικές μεγάλας φθοράς και σοδούρους κλονισμούς του οργανισμού των και έπομένως πρέπει να έχουν τελείαν ύγειαν δια να άντεπεξέλθουν εις τάς τυχόν αντίξοους περιστάσεις.

Δέν μπορεί ένας οργανισμός άδύνατος, λεπτεπίλετος ή άρρωστος, να κυοφορήσ η να γαλουχήσ κατόπιν ή να φροντίσ δια την περιποίησιν των τέκνων και της οικογενείας του. Οικογένεια, της οποίας η νοικοκυρία ή άρρωστη από τα παιδικά της χρόνια ή άδύνατη και έπομένως άνίκανη να κοιτάξ η στο σπίτι της και τα παιδιά της, είναι προωρισμένη για διάλυσι. Έπειτα, και ίσως και το σοβαδιότερο, η ύγεια της μητέρας ένδιαφέρει κυρίως το Έθνος μας όλόκληρον, διότι άρρωστές ή καχεκτικές και μίζερες μη-

τέρες δέν μπορούν ποτέ να βγάλουν γερά παιδιά και έπομένως χρήσιμα στην κοινωνία. Ποσα τέτοια παιδιά δέν μας φέρουν καθημερινώς στο γραφείο μας για να τα δυναμώσωμεν και πόσες δυσκολίες δέν συναντούμε δια να επιτύχωμε, διότι δέν υπάρχει δυσκολώτερο πράγμα από την καταπολέμησι της κληρονομικότητας.

Και τώρα ως εισέλθωμεν εις το κύριον θέμα μας, δια να μη κουράσωμεν περισσότερον τους αναγνώστες μας. Τί πρέπει να κάνωμε για να παχύνωμε και να γίνη γερό ένα αδύνατο κορίτσι ή αγόρι;

Πρώτον πρέπει να εξετάσωμε που όφειλεται η άδυναμία του, είναι δηλ. άρρωστο ή προέρχεται από μίζερια, ιδιοτροπία παιδική, κακή διαιτητική άγωγή ή έλλειψι φροντίδος εκ μέρους των γονέων του. Εάν όφειλεται η άδυναμία σε άρρώστια, πρέπει να θεραπευθή τελείως και ύστερα να άρχίσωμε τροφή και φάρμακα, διότι δέν θα κάνουν τίποτε εάν δέν χτυπήσωμε την αιτία. Εάν π. χ. έγωμε μιά έλνοσσία και προσπαθώμε να γιατρέψωμε την άδυναμία με τροφή μόνον χωρίς κινήσιν, θα είναι σαν να χτίζωμε σε άμμο.

Άλλες άρρώστειες, που φέρουν άδυναμίες, είναι οι άμυγδαλές, για τις οποίες μιλήσαμε άρκετά άλλοτε, οι έκδοσάσεις (κρεατικά της μύτης), η άδενοςάβεια γρηπιδώτης ή φυματιώδης και τόσα άλλα παιδικά νοσήματα, που θα διαγνώσ η και θα θεραπεύσ η προσεκτικώς παιδίατρος. Κατόπιν θα εξετάσωμε την άδυναμία που προέρχεται από ίδιοσσυγκρασία, ιδιοτροπίες παιδικές, από την άδυναμία των γονέων να επιβληθούν στα παι-

διά των για να μη τα στενοχωρήσουν η από άδιαφορία η διότι νομίζουν ότι το παιδί πρέπει να τρώη όσο και όποτε θέλει, όπως τουτο το πιστεύουν κακώς και πολλοί γονεοί.

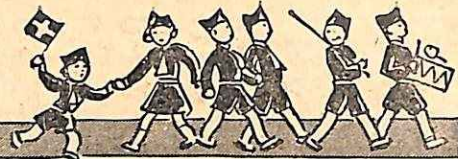
Θα προσπαθώμε πρώτον να πείσωμε το παιδί, έφ' όσον βεβαία έχει μυαλό, ότι πρέπει να φάγη άρκετά και ανάλογα φυσικά με την οικονομικήν κατástασιν της οικογενείας. Θα του δώσωμε να καταλάβη την άξισιν της τροφής και τα αποτελέσματα της πείνας, θα του εκθέσωμε τους κινδύνους που διατρέχει εκ της μίζεριας του και τί μπορεί να προσφέρη στην οικογενεία του και την κοινωνία όταν είναι υγιής.

Κατόπιν θα πείσωμε τους γονείς να ένδιαφερθούν πραγματικά για την τροφή των παιδιών των, να μετέλθουν όλα τα μέσα, άκόμη και το ξύλο, που βγήκε από τον Παράδεισον, για να κατορθώσουν επί μιά έβδομάδα να φάνε κανονικά και ανάλογα με τάς ανάγκας των. Τότε θα ίδούν ότι θα τρώγουν με όρεξι και τουτο διότι θα συνήθισ η οργανισμός του παιδιού να δέχεται μιά ώρισμένη ποσότητα τροφής. Εάν φοβόνται ότι θα στενοχωρησ η μικρός ή έαν νομίζουν ότι η τροφή που δίδεται δια της βίας δέν όφελει, τότε θα μετανοιώσουν πικρά, διότι δέν θα γίνη ποτέ γερός.

Εις το έπόμενον θα μιλήσωμε για τάς άνάγκας του παιδιού σε θρεπτικές ουσίες και τί πρέπει να τρώη καθημερινώς δια να είναι υγιής ο παιδικός οργανισμός.

Ο Κήρυξ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Καλοκαίρι! 'Η ζέστη άρχισε! 'Η 'Ελληνική Θάλασσα μάς προσκαλεί! Είναι σαν να μάς λέη: «'Ελάτε στην άγκαλιά μου να σας δρώσω τις δικές μου τις χαρές, τις δικές μου διασκεδάσεις! 'Εδω, οι γαλανές ακρογιαλιές που σαν δαντέλλες απλώνουν τις άμμουδιές των και σας περιμένουν για παιγνίδι και γυμναστική και άσκησι! 'Εκεί το παιγνιδάριο κύμα άνυπόμονα περιμένει να σας χαϊδέψη και να σας άγκαλιάση...».

Μά έμείς δέν άγαπούμε τη Θάλασσα μονάχα γιατί θα παίξουμε μαζί της. Για μάς ή Θάλασσα ή 'Ελληνική είναι ή άλλη μητέρα μας, που κοντά στην 'Ελληνική Γη μάς δίδει κι' αὐτή τὰ δικά της πλούτη και μάς άνοίγει τούς πλατείς κάμπους της θαλασσινής δουλειάς.

Από την ιστορία μας μαθαίνουμε πως οι "Ελληνες από τούς αρχαιοτάτους χρόνους ήσαν θαλασσοπόροι και ή θάλασσα τούς ήταν πάντοτε ένας μεγάλος κάμπος εργασίας και πλούτου. Μά και σήμερα τὸ ἐμπορικό μας ναυτικό είναι ένας από τούς μεγάλους ἐμπορικούς στόλους που πλέει σέ όλες τις θάλασσες και τούς ωκεανούς και φέρνει την εὐτυχία στον τόπο. Νά γιατί πρέπει όλοι να άγαπούμε τη Θάλασσα, που είναι τόσο καλή φίλη μας. 'Ο 'Αρχηγός, θυμάστε, μαζί με τις άλλες έντολές που μάς έδωκε, μάς είπε πως όλα τὰ παιδιά της 'Οργανώσεως πρέπει να μάθουν κολύμπι — και τὸ κολύμπι είναι τὸ πρῶτο βήμα να πλησιάσουμε τη Θάλασσα και να την άγαπήσουμε.

'Εγώ άρχισα από τώρα τὰ μπάνια μου. 'Εσείς τί κάνετε;

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

*Αλέξανδρος Κ. Θεοδωρόπουλος

4. (Συνέχεια)

Σέ λίγο τὸ Καπανδρίτι χανόταν πίσω τους και ὁ γαϊδαρος γκαρίζοντας κι' ὄλας, ποῖος ξέρει γιατί, έπαίρνε τὸν κατήφορο ἀπ' τὸ πίσω μέρος ἑνὸς λόφου...

Ποὺ πήγαινε λοιπόν, με τὰ παιδιά στην πλάτη του ὁ εξαγριωμένος γαϊδαρος;

Κανένας δέν μπορούσε νά ξέρη... 'Ετρεχε μ' ἕνα γκαλόπ τραντάζοντας στην πλάτη του τὸν Ζαχαρία και τὸν Προκόπη που ή καρδούλα τους χτυποῦσε σαν χαλασμένο ρολόγι ἀπ' την τρομάρα...

— Κουράγιο Ζαχαρία, ψιθύριζε κάθε τόσο ὁ Προκόπης.

'Ο Ζαχαρίας ὅμως δέν ἔδινε καμιά προσοχή στίς... παρηγορίες του Προκόπη.

Κρατοῦσε σφιχτά τὰ πρόχειρα χάμουρα τοῦ γαϊδάρου και ή μόνη του σκέψις ήταν νά μὴν γκρεμιστῇ κάτω, κάθε φορά που ὁ παράξενος γαϊδαρος σήκωνε τὰ πισινά του πόδια, σαν νά χόρευε... τσάρλεστον!

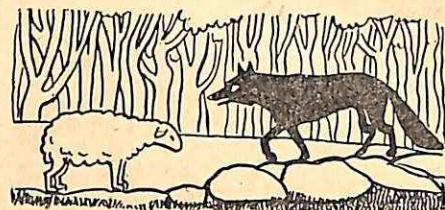
Και ή κατάσταση αὐτή εξακολούθησε αρκετά ακόμη...

Πέρασαν χωράφια, λαγκαδιές και κήπους... 'Ο γαϊδαρος έτρεχε σαν σίφουνας και πηδούσε κάθε ἐμπόδιο

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΟ ΠΡΟΒΑΤΟ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μιά φορά ζούσε σ' ἕνα δάσος ἕνας λύκος πολὺ δυνατός που είχε φάει ὅλα τὰ ζῶα τοῦ δάσους. Εἶχε μείνει μόνο ἕνα πρόβατο που κρυβόταν γιά νά τὴν γλυτώση. Μιά μέρα, που τὸ πρόβατο βγήκε νά βοσκήσῃ σὸ δάσος συνάντησε τὸ λύκο, που ἔπεσε ἀπάνω του γιά νά τὸ φάῃ. Στάσου, τοῦ λέει τότε

τὸ πρόβατο, κοντά σέ μιά λίμνη είναι ἕνας λύκος, ἔλα νά τὸν φᾶς. Τότε ὁ λύκος ἐπλησίασε στην λίμνη και κύτταξε μέσα. 'Εκεί εἶδε τὸ πρόσωπό του και νομίζοντας πως είναι ἄλλος λύκος, χύμηξε μέσ' στην λίμνη και ἐπνίγηκε. Κι' ἔτσι ἐσώθηκε τὸ πρόβατο.

Μαίρη Γιαννουλοπούλου

Σκαπάνισσα 4ου 'Υπ)μέως Θηλέων 'Αθηνών

που εὔρισκε, είτε ρυάκι ήταν αὐτό, είτε χαμηλὸς φράχτης. Καί κάποτε, ὅταν πιά τὰ παιδιά είχαν ξελιγωθῇ ἀπ' τὸ τράνταγμα, φάνηκε ἐκεῖ κοντά μιά μεγάλη άγροικία μ' ἕναν άνεμόμυλο στην μιάν άκρη, που τοὺς ἐκλείνε τὸ δρόμο...

— Ένας ψηλὸς φράχτης περιτριγύριζε ἀπὸ παντοῦ την άγροικία κι' ἄφηνε μόνο μιά χαμηλή «μπασιά» φραγμένη ἀπὸ άγριόχορτα...

«Δόξα τῷ Θεῷ, σκέφθηκαν τὰ δυὸ παιδιά, ἐπὶ τέλους θά πατήσῃ φρένο αὐτὸς ἐδῶ ὁ διαβόλογαϊδαρος, που καταραμένη νάταν ή ὥρα που τὸν καθάλλικεύαμε».

Και πράγματι ὁ γαϊδαρος χωρίς καθόλου ν' ἀλλάξῃ πορεία ὤρμησε μ' ἕνα πήδημα πάνω ἀπ' την μπασιά κι' ἀφοῦ προχώρησε πρὸς την άγροικία... ξεφόρτωσε μ' ἕνα τρελλὸ πῆδημα τὸν Ζαχαρία και τὸν Προκόπη σέ κακά χάλια και μισοζαλισμένους, τρία μέτρα μακριά πάνω σέ κάτι σανά...

Τὴν ἴδια στιγμή και πρὶν ακόμη τὰ παιδιά καλοσυνέλθουν φάνηκε στην πόρτα τῆς άγροικίας ἕνας κοντὸς ἀνθρωπάκος...

— Ω, ὦ! ἐπισκέμεις πάλι μοῦ ξεφόρτωσε ὁ Ψαρρῆς μου... γιά νά δοῦμε...

Τὰ δυὸ παιδιά εἶχαν ἀνακαθίσει κι' ἔτριβαν τὰ κότσια τους γιά νά ξεπενέσουν ἀπ' τὸ πέσιμο...

'Ο κοντὸς ἀνθρωπάκος προχώρησε πρὸς τὸν γαϊδαρο και τὸν χαϊδεψε: — Βρὲ Ψαρρῆ πῶς μοῦ τῶσκάσε

τῶν σκαπανέων

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΚΑΙ ΚΙΣΣΟΣ

Τοῦ περιβολιοῦ τὰ δέντρα δέρνει μιά ψιλή βροχή. Κάπου μιά τριανταφυλλίτσα στέκει μοναχή.

Τὸ μικρὸ τὸ ἀναστημά της ἀπ' τοῦ τοίχου τὰ ψηλά πράσιнос κισσὸς κοιτάζει και περιγελά.

Κι' ή τριανταφυλλία γυρίζει μουσκεμένη και μιλεῖ: — Νά εἶχα στῆριγμα τὸν τοίχο, θάμουν πιὸ ψηλή.

Σὺ ὅμως, φίλε μου, ἀν δέν εἶχες τέτοιοι τοίχο ν' ἀνεβῆς, δίχως ἄλλο θά σερόνσουσιν τώρα κατὰ γῆς.

Στέλιος Σπεράντσας

ἀπ' τὸ κτήμα; Γιά νά δοῦμε τί λένε και οι φίλοι σου...

Οἱ... φίλοι ὅμως δέν ἐβγαζαν μιλιὰ...

— Λοιπὸν πιτσιρίκια... ταξιδέψατε ὠραία; Καλῶς μοῦ ὠρίσατε, περάστε νά σας φιλέψω με γλυκό... Γεωργίτσα... φέρε δυὸ διπλές κουταλιές γλυκό!

Και στ' ἀλήθεια δέν πέρασε οὔτε ἕνα λεπτό και φάνηκε στην πόρτα ή Γεωργίτσα, ή κόρη τοῦ ἀνθρωπάκου, με τὸν δίσκο και τὰ γλυκά...

Τὰ παιδιά ἐβλεπαν με την κόρη τοῦ ματιοῦ τὸ λαχταριστὸ γλυκό... και τ' ἄρπαξαν χωρίς δεύτερη κουβέντα. 'Ο Ζαχαρίας μάλιστα σαν 'Αθηναῖος πρωτευουσιάνος που ήταν εἶπε και τὸ «εἰς ὕγειαν σας» και τὸ «μερσί» κι' ἔπειτα διηγῆθηκε με λίγα λόγια τί ήταν, ἀπὸ που ήταν και τί ἐπαθε με τὸν Ψαρρῆ...

— 'Εγώ, ἀπάντησε ὁ κοντὸς ἀνθρωπάκος, εἰμαι ὁ κύρ Στάθης ὁ μυλωνάς και κάθομαι ἐδῶ με την γυναίκα μου και την κόρη μου... Τί θα γίνῃ ὅμως με σας; 'Εχουμε ἀμπέλι, σπαρτά, ἀλώνια και τὸ μύλο που ἀλέθει σιτάρι. Θέλετε νά σας κάνω παιδιά μου και νά μοῦ δουλεύετε ἐδῶ;

— Πρέπει νά ρωτήσουμε τὸν πατέρα, εἶπε ὁ Ζαχαρίας.

— Καλά, ἀπάντησε ὁ μυλωνάς. "Ὡς ὅτου ὅμως νά βάλω τὸν ντελάλη νά βρῇ τὸν πατέρα σας θά μείνετε ἐδῶ και θά βοηθάτε στίς δουλειές την Γεωργίτσα... Πῶς τότε τὸ χωρίο

ἔξυπνα κουτὰ

Μπαμπᾶς: "Ας ὑποθέσωμε, Νίκο, ὅτι σὸ δρόμο βρῆκες ἕνα ἑκατοστάριο. Θά τὸ κρατήσης;

Νίκος: "Ὁχι!

Μπαμπᾶς: Μπράβο, παιδί μου.

Και τί θά τὸ κάνης;

Νίκος: Θά τὸ ξεδέσω!

Μαμά: Δέ μοῦ λές, Τάκη, πήρες τὸ φάρμακο που σοῦ ἔφερα;

Τάκης: "Ὁχι.

Μαμά: Γιατί;

Τάκης: Μά μαμά, δέν βλέπεις πῶς ἀπάνω σὸ μπουκάλι εἶναι γραμμένο: «ή φιάλη νά διατηρῆται πάντοτε κλειστή»;

Μπαμπᾶς: Παληόπαιδο. Δέν κα-

σας; "Α, Καπανδρίτι και τὸνομά σου ἔσένα; Μαρουλῆς ἔ;... Μα-ρου-λῆς...

— Σαν τὰ χιόνια βρὲ παιδί κύρ Στάθη, πῶς ἀπὸ δῶ;

Και νά μὴν τὰ πολυλογοῦμε ή τύχη που τῆς ἀρέσει νά σκαρώνῃ κωμωδιές τὰ κατὰφερε πάλι μιά χαρά κι' ἐβγαλε γνωστὸς και φίλους τὸν κύρ Στάθη και τὸν κύριο Μαρουλῆ...

Και ἔτσι μετὰ την πρώτη ἐκπληξί της συναντήσεως ὁ κύριος Μαρουλῆς ἀκούε με μεγάλη χαρά τὸ ὅτι ὁ τρελλογυῖος του βρισκόταν σὸν μύλο τοῦ φίλου του τοῦ κύρ Στάθη...

— Και πῶς και τί κύρ Στάθη μου;

— 'Ετσι κι' ἔτσι... Και ὁ καλὸς κύρ Στάθης διηγῆθηκε σκασμένος στὰ γέλια την ιστορία τοῦ γαϊδάρου και τὸ πάθημα τοῦ Ζαχαρία...

— Και πότε νά σὸν φέρω κυρία Πολυξένη τὸν... λεβέντη σου; ρώτησε σέ λίγο ὁ γερομυλωνάς την μητέρα τοῦ Ζαχαρία.

'Αλλά ἐδῶ μίλησε ὁ κύριος Μαρουλῆς...

— Μοῦ τὸν κρατᾶς οἰκότροφο, νά σοῦ κάνῃ και τὸν... δοῦλο; ρώτησε.

— Δοῦλος ὁ Ζαχαρίας σου;

'Ο κύριος Μαρουλῆς ἐκλείσε τὸ μάτι στην γυναίκα του την κυρία Πολυξένη κι' ἔπειτα παίρνοντας ἀπ' τὸ μπράτσο τὸν κύρ Στάθη τοῦ μίλησε ἰδιαίτερως...

'Επειτα κάθισαν σὸ τραπέζι γιά φαί κι' ἀμέσως μετὰ ὁ κύρ Στάθης ἀφινε ὕγειαν στοὺς γονεῖς τοῦ Ζαχαρία κι' ἔφευγε...

(Ἀκολουθεῖ)

— 'Εγὼ άρχισα από τώρα τὰ μπάνια μου. 'Εσείς τί κάνετε;

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΟ ΠΡΟΒΑΤΟ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ

Μιά φορά ζούσε σ' ἕνα δάσος ἕνας λύκος πολὺ δυνατός που είχε φάει ὅλα τὰ ζῶα τοῦ δάσους. Εἶχε μείνει μόνο ἕνα πρόβατο που κρυβόταν γιά νά τὴν γλυτώση. Μιά μέρα, που τὸ πρόβατο βγήκε νά βοσκήσῃ σὸ δάσος συνάντησε τὸ λύκο, που ἔπεσε ἀπάνω του γιά νά τὸ φάῃ. Στάσου, τοῦ λέει τότε

τὸ πρόβατο, κοντά σέ μιά λίμνη είναι ἕνας λύκος, ἔλα νά τὸν φᾶς. Τότε ὁ λύκος ἐπλησίασε στην λίμνη και κύτταξε μέσα. 'Εκεί εἶδε τὸ πρόσωπό του και νομίζοντας πως είναι ἄλλος λύκος, χύμηξε μέσ' στην λίμνη και ἐπνίγηκε. Κι' ἔτσι ἐσώθηκε τὸ πρόβατο.

Μαίρη Γιαννουλοπούλου

Σκαπάνισσα 4ου 'Υπ)μέως Θηλέων 'Αθηνών

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

4. (Συνέχεια)

Σέ λίγο τὸ Καπανδρίτι χανόταν πίσω τους και ὁ γαϊδαρος γκαρίζοντας κι' ὄλας, ποῖος ξέρει γιατί, έπαίρνε τὸν κατήφορο ἀπ' τὸ πίσω μέρος ἑνὸς λόφου...

Ποὺ πήγαινε λοιπόν, με τὰ παιδιά στην πλάτη του ὁ εξαγριωμένος γαϊδαρος;

Κανένας δέν μπορούσε νά ξέρη... 'Ετρεχε μ' ἕνα γκαλόπ τραντάζοντας στην πλάτη του τὸν Ζαχαρία και τὸν Προκόπη που ή καρδούλα τους χτυποῦσε σαν χαλασμένο ρολόγι ἀπ' την τρομάρα...

— Κουράγιο Ζαχαρία, ψιθύριζε κάθε τόσο ὁ Προκόπης.

'Ο Ζαχαρίας ὅμως δέν ἔδινε καμιά προσοχή στίς... παρηγορίες του Προκόπη.

Κρατοῦσε σφιχτά τὰ πρόχειρα χάμουρα τοῦ γαϊδάρου και ή μόνη του σκέψις ήταν νά μὴν γκρεμιστῇ κάτω, κάθε φορά που ὁ παράξενος γαϊδαρος σήκωνε τὰ πισινά του πόδια, σαν νά χόρευε... τσάρλεστον!

Και ή κατάσταση αὐτή εξακολούθησε αρκετά ακόμη...

Πέρασαν χωράφια, λαγκαδιές και κήπους... 'Ο γαϊδαρος έτρεχε σαν σίφουνας και πηδούσε κάθε ἐμπόδιο

που εὔρισκε, είτε ρυάκι ήταν αὐτό, είτε χαμηλὸς φράχτης. Καί κάποτε, ὅταν πιά τὰ παιδιά είχαν ξελιγωθῇ ἀπ' τὸ τράνταγμα, φάνηκε ἐκεῖ κοντά μιά μεγάλη άγροικία μ' ἕναν άνεμόμυλο στην μιάν άκρη, που τοὺς ἐκλείνε τὸ δρόμο...

— Ένας ψηλὸς φράχτης περιτριγύριζε ἀπὸ παντοῦ την άγροικία κι' ἄφηνε μόνο μιά χαμηλή «μπασιά» φραγμένη ἀπὸ άγριόχορτα...

«Δόξα τῷ Θεῷ, σκέφθηκαν τὰ δυὸ παιδιά, ἐπὶ τέλους θά πατήσῃ φρένο αὐτὸς ἐδῶ ὁ διαβόλογαϊδαρος, που καταραμένη νάταν ή ὥρα που τὸν καθάλλικεύαμε».

Και πράγματι ὁ γαϊδαρος χωρίς καθόλου ν' ἀλλάξῃ πορεία ὤρμησε μ' ἕνα πήδημα πάνω ἀπ' την μπασιά κι' ἀφοῦ προχώρησε πρὸς την άγροικία... ξεφόρτωσε μ' ἕνα τρελλὸ πῆδημα τὸν Ζαχαρία και τὸν Προκόπη σέ κακά χάλια και μισοζαλισμένους, τρία μέτρα μακριά πάνω σέ κάτι σανά...

Τὴν ἴδια στιγμή και πρὶν ακόμη τὰ παιδιά καλοσυνέλθουν φάνηκε στην πόρτα τῆς άγροικίας ἕνας κοντὸς ἀνθρωπάκος...

— Ω, ὦ! ἐπισκέμεις πάλι μοῦ ξεφόρτωσε ὁ Ψαρρῆς μου... γιά νά δοῦμε...

Τὰ δυὸ παιδιά εἶχαν ἀνακαθίσει κι' ἔτριβαν τὰ κότσια τους γιά νά ξεπενέσουν ἀπ' τὸ πέσιμο...

'Ο κοντὸς ἀνθρωπάκος προχώρησε πρὸς τὸν γαϊδαρο και τὸν χαϊδεψε: — Βρὲ Ψαρρῆ πῶς μοῦ τῶσκάσε

ἀπ' τὸ κτήμα; Γιά νά δοῦμε τί λένε και οι φίλοι σου...

Οἱ... φίλοι ὅμως δέν ἐβγαζαν μιλιὰ...

— Λοιπὸν πιτσιρίκια... ταξιδέψατε ὠραία; Καλῶς μοῦ ὠρίσατε, περάστε νά σας φιλέψω με γλυκό... Γεωργίτσα... φέρε δυὸ διπλές κουταλιές γλυκό!

Και στ' ἀλήθεια δέν πέρασε οὔτε ἕνα λεπτό και φάνηκε στην πόρτα ή Γεωργίτσα, ή κόρη τοῦ ἀνθρωπάκου, με τὸν δίσκο και τὰ γλυκά...

Τὰ παιδιά ἐβλεπαν με την κόρη τοῦ ματιοῦ τὸ λαχταριστὸ γλυκό... και τ' ἄρπαξαν χωρίς δεύτερη κουβέντα. 'Ο Ζαχαρίας μάλιστα σαν 'Αθηναῖος πρωτευουσιάνος που ήταν εἶπε και τὸ «εἰς ὕγειαν σας» και τὸ «μερσί» κι' ἔπειτα διηγῆθηκε με λίγα λόγια τί ήταν, ἀπὸ που ήταν και τί ἐπαθε με τὸν Ψαρρῆ...

— 'Εγώ, ἀπάντησε ὁ κοντὸς ἀνθρωπάκος, εἰμαι ὁ κύρ Στάθης ὁ μυλωνάς και κάθομαι ἐδῶ με την γυναίκα μου και την κόρη μου... Τί θα γίνῃ ὅμως με σας; 'Εχουμε ἀμπέλι, σπαρτά, ἀλώνια και τὸ μύλο που ἀλέθει σιτάρι. Θέλετε νά σας κάνω παιδιά μου και νά μοῦ δουλεύετε ἐδῶ;

— Πρέπει νά ρωτήσουμε τὸν πατέρα, εἶπε ὁ Ζαχαρίας.

— Καλά, ἀπάντησε ὁ μυλωνάς. "Ὡς ὅτου ὅμως νά βάλω τὸν ντελάλη νά βρῇ τὸν πατέρα σας θά μείνετε ἐδῶ και θά βοηθάτε στίς δουλειές την Γεωργίτσα... Πῶς τότε τὸ χωρίο

ταλαβαίνει πῶς οἱ μελέτες σου στοιχίζουν ἕνα σωρὸ λεπτά;

Κωστάκης: "Ἰσα-Ἰσα, Μπαμπᾶ, που τὸ καταλαβαίνω. Γι' αὐτὸ φροντίζω νά μελετῶ ὅσο τὸ δυνατόν λιγώτερο.

Μαμά: Γιατί κλαῖς, Γιαννάκη;

Γιαννάκης: Γιατί ή Μαριγῶ ἔπεσε μέσα στή στέρνα...

Μαμά: Μά αὐτὸ ἔπρεπε νά σέ κάνῃ νά γελάσης...

Γιαννάκης: 'Ακριβῶς. Γέλασα κι' ἐγὼ κι' ή Μαριγῶ με χαστούκισε.

'Απορία τοῦ μικροῦ Ντίνου:

— 'Απὸ τί νά πέθανε ή νεκρά Θάλασσα;...

[Ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Σκαπανίσσης "Ελλης Οἰκονομοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης].

Μπαμπᾶς: Παληόπαιδο. Δέν κα-

σας; "Α, Καπανδρίτι και τὸνομά σου ἔσένα; Μαρουλῆς ἔ;... Μα-ρου-λῆς...

— Σαν τὰ χιόνια βρὲ παιδί κύρ Στάθη, πῶς ἀπὸ δῶ;

Και νά μὴν τὰ πολυλογοῦμε ή τύχη που τῆς ἀρέσει νά σκαρώνῃ κωμωδιές τὰ κατὰφερε πάλι μιά χαρά κι' ἐβγαλε γνωστὸς και φίλους τὸν κύρ Στάθη και τὸν κύριο Μαρουλῆ...

Και ἔτσι μετὰ την πρώτη ἐκπληξί της συναντήσεως ὁ κύριος Μαρουλῆς ἀκούε με μεγάλη χαρά τὸ ὅτι ὁ τρελλογυῖος του βρισκόταν σὸν μύλο τοῦ φίλου του τοῦ κύρ Στάθη...

— Και πῶς και τί κύρ Στάθη μου;

— 'Ετσι κι' ἔτσι... Και ὁ καλὸς κύρ Στάθης διηγῆθηκε σκασμένος στὰ γέλια την ιστορία τοῦ γαϊδάρου και τὸ πάθημα τοῦ Ζαχαρία...

— Και πότε νά σὸν φέρω κυρία Πολυξένη τὸν... λεβέντη σου; ρώτησε σέ λίγο ὁ γερομυλωνάς την μητέρα τοῦ Ζαχαρία.

'Αλλά ἐδῶ μίλησε ὁ κύριος Μαρουλῆς...

— Μοῦ τὸν κρατᾶς οἰκότροφο, νά σοῦ κάνῃ και τὸν... δοῦλο; ρώτησε.

— Δοῦλος ὁ Ζαχαρίας σου;

'Ο κύριος Μαρουλῆς ἐκλείσε τὸ μάτι στην γυναίκα του την κυρία Πολυξένη κι' ἔπειτα παίρνοντας ἀπ' τὸ μπράτσο τὸν κύρ Στάθη τοῦ μίλησε ἰδιαίτερως...

'Επειτα κάθισαν σὸ τραπέζι γιά φαί κι' ἀμέσως μετὰ ὁ κύρ Στάθης ἀφινε ὕγειαν στοὺς γονεῖς τοῦ Ζαχαρία κι' ἔφευγε...

(Ἀκολουθεῖ)

'Ο γαϊδουράκος ἐκάπαζε ἐλεύθερος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Η Λιλή έσώπασε...

Η μικρή Λιλή μπαίνει λαχανιασμένη στην τραπέζια, όπου βρίσκεται ο μπαμπάς και η μαμά της.

Λιλή: Μαμά!... μαμά!...

Μητέρα: 'Ησυχία! 'Ο μπαμπάς σου διαβάζει τώρα την εφημερίδα του και δεν κάνει να τον ανησυχήσης. 'Όταν τελειώσει λές δ,τι θέλεις.

Η Λιλή σωπαίνει.

Ο πατέρας άφινει επί τέλους την εφημερίδα του και ρωτά:

— Λέγε τώρα, Λιλή, τί ήθελες να πής;

— 'Ηθελα να πω ότι έσπασε ο σωλήνας του νερού στο άπάνω πάτωμα και δλο το νερό χύνεται στο σαλόνι μας.

Η διαφορά

— Τί διαφορά υπάρχει μεταξύ ενός σκύλου και ενός ψάλτου τεύρο;

— 'Ότι ο μόν σκύλος δταν του σφυρίζουν πλησιάζει, ενώ ο τεύρος δταν του σφυρίζουν εξαφανίζεται.

Η ηλικία της κόττας

— 'Α! εγώ μπορώ ν' αναγνωρίσω από τα δόντια την ηλικία μιας κόττας.

— Μά ή κόττα αγαπητέ μου δεν έχει δόντια.

— Ναι, αλλά έχω εγώ!...

Παράδειγμα

Ο δάσκαλος: Τί είναι ένας ανθρωποφάγος Πέτρο;

Ο Πέτρος: Δεν ξέρω, κύριε.

Ο δάσκαλος: Καλά, δς υποθέσω ότι έφαγες τον μπαμπά σου και την μαμά σου, τί θα είσαι τότε;

Ο Πέτρος: 'Ορφανός, κύρ δάσκαλε.

Την έπαθε...

Ο κύριος: Γιάννη, σερβίρίσε μας το γλυκό που περίσσεψε από χθές.

Ο νέος υπηρέτης: Τό έφαγε η γάτα κύριε.

Ο κύριος: Ποιά γάτα;

Ο υπηρέτης: Πώς, δεν έχετε γάτα σ' αυτό το σπίτι;

Η ΜΠΑΛΛΑ ΤΡΕΧΕΙ...

Το σημερινό μας παιχνίδι — κατάλληλο για υπαιθρο και μάλιστα για άκρογιαλιές — χρειάζεται μια μεγάλη μπάλλα του φούτ μπάλ. Οί παίκται — αγόρια ή κορίτσια — χωρίζονται σε δύο ομάδες, ίσες σε αριθμό μελών, και έπειτα χαράσσονται στο έδαφος δύο κύκλοι, ο ένας στο έσωτερικό του άλλου.

Στόν έσωτερικό κύκλο (Α), σε ίσες αποστάσεις ο ένας από τόν άλλον, τοποθετούνται οί παίκται της μιας ομάδος. Πίσω απ' αυτούς ακριβώς, στη γραμμή του έξωτερικού κύκλου, παίρνουν θέσεις οί παίκται της άλλης ομάδος.

Έσωτερικός κύκλος: Ένας από τούς παίκτας της Α ομάδος (έσωτερικός κύκλος) κρατά τη μπάλλα και με το σύνθημα που θα δώση ο διαιτητής, την πετά στον γείτονά του προς τα δεξιά, ο όποιος την πετά με τη σειρά του στον διπλανό του (πάντοτε προς τα δεξιά) κ.ο.κ. Έτσι ή μπάλλα, από χέρι σε χέρι, γυρνά δλόκληρο τόν έσωτερικό κύκλο.

Έξωτερικός κύκλος: Ο παίκτης της Β' ομάδος, (που βρίσκεται ακριβώς πίσω από τόν παίκτην εκείνον της Α' ομάδος, ο όποιος κρατά την μπάλλα) με το σύνθημα που θα δώση ο διαιτητής, αρχίζει να τρέχη πίσω από τις πλάτες τών συναδέλφων του και κάνει τόν κύκλο όσο μπορεί πιο γρήγορα. Συμπληρώνει έτσι ένα πλήρη κύκλο και μάλιστα κάτι περισσότερο, γιατί δταν φθάση στη θέση απ' την όποια ξεκίνησε πρέπει να κτυπήση με το χέρι του τόν προς τα δεξιά του γείτονα. Ο τελευταίος αρχίζει με τη σειρά του να τρέχη πίσω από τις πλάτες τών συναδέλφων του και έρχεται στη θέση του, για να δώση το σημείο εκκίνησης (με ένα έλαφρό κτύπημα) σε άλλον παίκτην.

Κατ' αυτόν τόν τρόπον δλοι οί παίκται της Β' ομάδος τρέχουν γύρω από τόν κύκλο τούς, ενώ ταυτόχρονα οί παίκται της ομάδος Α' εξακολουθούν να πετούν την μπάλλα. 'Όταν ο τελευταίος παίκτης έπανέλθη στη θέση του, θα φωνάξη: ΑΛΤΙ! Και τότε ο παίκτης της ομάδος Α', ο όποιος σ' αυτήν ακριβώς τη στιγμή έχει τη μπάλλα, πρέπει να την κρατήσει στα χέρια του.

Τότε ο διαιτητής υπολογίζει πόσους πλήρεις κύκλους διέγραψε η μπάλλα από χέρι σε χέρι στόν έσωτερικό κύκλο, κατά το διάστημα που έχρειάσθη για να τρέξουν τόν έξωτερικό κύκλο οί παίκται της ομάδος Β'. Βρίσκει λ.χ. 8 πλήρεις κύκλους και 3 παίκτας (δηλ. ή μπάλλα άφοδ έκαμε 8 κύκλους, σταμάτησε στόν 3ο παίκτη του 9ου κύκλου).

Έπειτα οί ομάδες αλλάζουν κύκλο και ρόλο. Η δμάς Α θα τρέχη τόν κύκλο και ή δμάς Β, που θα είναι τώρα στόν έσωτερικό κύκλο, θα πετά την μπάλλα.

Νικήτρια αναδεικνύεται ή δμάς που έσημείωσε περισσότερους κύκλους με τη μπάλλα.

Και ένας απαραίτητος όρος: Η μπάλλα θα πετιέται με τα δύο χέρια. 'Αν ένας παίκτης από άδεξιότητα πετάξη τη μπάλλα μακριά, πρέπει ο ίδιος να πάη να την πάρη, να γυρίση στη θέση του και να την ξαναρρίξη.

Μεταγραμματισμός

Ένδοξος έκκλησία είμαι
Και τρανή κι Ιστορική.
Μου αλλάξεις ένα γράμμα
Και θα δής πως έν τω άμα
Θέ να γίνω έρπετό
που την κεφαλή του κόβεις
και άέρα φανερώνεις
της θαλάσσης δροσερό.

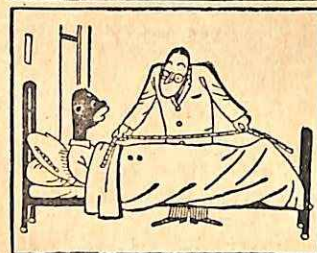
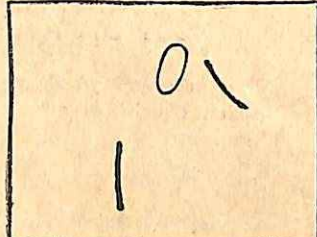
Έλλιποσύμφωνον

ΟΥ — ΟΥΟΥ — Η — ΟΑ —
ΟΟ — ΕΕΙ — ΟΑ

Μεταξύ τών ανωτέρω φωνέντων να τοποθετηθούν τα κατάλληλα σύμφωνα, ώστε να αναγινώσκει γνωστή λαϊκή παροιμία.

Ζωγραφική

Ποιά κοινά σημεία έχουν μεταξύ τούς το σχέδιον που είναι επάνω και ή εικόνα

που σχηματίζεται κάτω; 'Απλούστατα: Έχουν κοινές τις γραμμές που είναι χαραγμένες στο πρωτο παραλληλόγραμμο, οί όποιες σχηματίζουν στην εικόνα το γύρισμα του παπλώματος, το κεφάλι του όρθιου ανθρώπου και το έσωτερικό περιγύρισμα του άριστερου του χεριού.

Με βάσι τις γραμμές αυτές μπορείτε, αν έχετε κάποια μικρή ζωγραφική δεξιότητα, να σχεδιάσετε πολλές άλλες παραστάσεις, το θέμα τών όποιων εισθε έλεύθεροι να διαλέξετε.

Ο περιορισμός είναι ένας: Το σχέδιό σας πρέπει να γίνη μέσα στις τέσσαρες γραμμές του παραλληλογράμμου και να περιλάβη — όπως είπαμε — ως βασικές τις γραμμές που υπάρχουν μέσα στο παραλληλόγραμμο.

Μεσοστιχίς

Τα μεσαία γράμματα τών κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν πρωτεύουσας μεσογειικού κράτους.

1) Πόλις της Βορείου Ελλάδος. 2) Η χρησιμοποίηση του μάς ανακουφίζει τώρα το καλοκαίρι. 3) Καταστρεπτική ασθένεια της έλλης. 4) Στρατιωτικόν παράγγελμα. 5) Νήσος του Σαρωνικού. 6) Έπιτυχία κατά την σκοποβολήν εις το κέντρον του στόχου.

Δυσκολοζόνισμα

Κρυπτογραφικόν

123456789 = Αυτοκράτωρ.
123 = Γυν. όνομα.
15739 = Προφήτης.
9353 = Δωμάτιον.
3539 = Νοστιμίζει...
65539 = Κράτος.
3973 = 'Ηπειρος.
3219 = Θεός.
532793 = Έλλ. πόλις.
475479 = Έλλ. πόλις.
789 = Νήσος.
463 = Νήσος.
743273 = Νήσος.
56289 = Νήσος.

Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

Άκροστιχίς

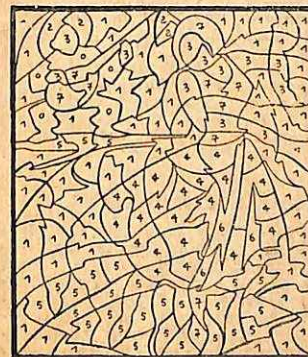
Τα αρχικά τών κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν ποταμόν της δυτικής Ευρώπης.

1) Πόλις της Β. Ελλάδος. 2) Αρχαία θεά. 3) Νήσος της Ελλάδος. 4) Ημερον. ζών. 5) Άγριον ζών. 6) Έλληνικόν πέλαγος. 7) Τόπος προσευχής. 8) Ποταμός της Μακεδονίας. 9) Αρχαίος νομοθέτης.

Χρωματίσατε

Στερεώσατε ένα διαφανές χαρτί επάνω στο σχέδιο και οδηγούμενοι από τούς αριθμούς που θα φαίνονται από κάτω, χρωματίσατε προσεκτικά, αναλόγως, τα μέρη της εικόνας ως έξης:

Όπου υπάρχει:
1 με κόκκινο άνοικτό.
2 με κίτρινο.
3 με καφετί.
4 με κόκκινο.
5 με μπλέ.
6 με πράσινο σκούρο.
7 με μαύρο.
Τα μέρη που έχουν 0 θα μείνουν λευκά.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Όριζοντίως:

1) Ένας από τούς δύο Πέρσας στρατηγούς που ώδηγησαν τα Περσικά στρατεύματα στη μάχη του Μαραθώνος.. 3) Αυτοκράτωρ του Βυζαντίου, περίφημος διά τα κατορθώματά του και μάλιστα για τούς πολέμους του εναντίον τών Περσών. 5) Αίχμη, βελόνη — Δύναμις, ρώμη. 7) Φόδος (άρχ.) — 'Ο κοινός πρόγονος όλων τών ανθρώπων. 9) Έχει μεγάλην αξίαν (έπιθετον χαρακτήριζον διαφόρους λίθους άξίας). 11) Δέχεται τα πλοία, ως άφετηρία και τέρμα του ταξιδίου των.

Καθ'έταως:

2) Νησιωτική πόλις της Ελλάδος και προάστειον τών Αθηνών. 4) Στην Ελλάδα χρησιμοποιείται για τη φύλαξη ώρισμένου είδους τυρού, άλλου για βάσις μουσικού όργάνου και στην αρχαιότητα ως άποθήκη εις την όποιαν κάποιος θεός φύλαγε τας δυνάμεις που κυβερνούσε — 'Ηρωϊκό εις την Ιστορίαν της Ελλάδος χωριό. 6) Αρχαία πόλις της Σικελίας — Γυναικείον όνομα. 8) Αρχαίος Έλλην συγγραφέας, του όποιου ώρισμένα έργα διδάσκονται εις τα σχολεία.

Άριθμητικόν

1 2 3 4 5 + — Χ = 1
Μεταξύ τών ανωτέρω πέντε αριθμών, τών όποιων ή σειρά μπορεί ν' αλλάξη, να τοποθετηθούν καθ' όσονδήποτε τάξιν τα σημεία τών τεσσάρων αριθμητικών πράξεων, ώστε να προκύψη (άποτέλεσμα τών πράξεων) ο αριθμός 1.

Λεξιγίριφος

Της Μικρασίας χώρα
Μ' αντανούμια ενώθηκε
Και μαρμαρένια κόρη
Αρχαία φανερώθηκε.
Ι. Κ. ΚΑΝΕΛΛΟΥ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 4000 ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον. Όριζοντίως: 1 Μυτιλήνη — ζώ, 2 οί — άπορία, 3 σέρ — Ρά — άμα, 4 'Ιφ — μοίρα — πάν. 5 Μάρς — Ια, 6 ΑΠ — Καμπάνα, 7 νερό — άντίο, 8 Άσος — κεραία, 9 Ιω — ΩΟ — ΔΡ, 10 ρόδες — στόπ, 11 Κανάρης — Ισα. Καθ'έταως: 1 Ιω — αίς, 2 μισό — πνέο, 3 ΕΤ — Ρά, 4 τέρμα — ρόδον, 5 όρκος — ΔΑ, 6 Λάρισα — σέρ, 7 ήπαρ — Μάκ — ση, 8 νό — πνέο, 9 'Ηρα — Ιατρός, 10 'Ισπανία — τί, 11 τάμα — αιδός, 12 άνω — άρπα. Δικτυωτόν: 1 έθνος, 2 κρέμα, 3 κρασί, 4 άσιος, 5 Σίνας, 6 μαλλί, 7 Σόλων, 8 Νέρον, 9 Αίνος, 10 Άρκας, 11 μάχη. Καθ'έταως: Θεσσαλονίκη.

Πυραμίδς

+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Όριζοντίως:

1η σειρά: Σύμφωνον.
2α σειρά: Έσώθη από τόν κατακλυσμόν.
3η σειρά: Έλληνική πόλις.
4η σειρά: Ευρωπαϊκόν κράτος.
5η σειρά: 'Ηρως του 1821.
Καθ'έταως, οί σταυροί:
Πωλεί ένα από τα είδη πρώτης ανάγκης.
Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 4000 ΦΥΛΛΟΥ

Οί συλλαβές: 1η σειρά, Α — Β Ρέα, Β — Γ άστα, Α — Γ ρέα, 2α σειρά, Α — Β άμα, Β — Γ Μελας, Α — Γ άλας. 3η σειρά, Α — Β κερ, Β — Γ ρινός, Α — Γ κενός, 4η σειρά, Α — Β σκη, Β — Γ κηρός, Α — Γ Σύρος. Μεσοστιχίς: Αίγυπτος (στ'Ανη, Γάιος, Λαίος, πΥρ, κήρος, νότος, σ'Ομα, θά'Σος). Άριθμητικόν: 9 Χ 5 = 3:6 — 7. Τρίγωνον: Όμπρος, μήνες, ήνια, Ρέα, δς, Σ. Τονόγριφος: Λαμία — Λαμία. Κρυπτογραφικόν: Άγγελός, σέλας, σάλος, λόχος, σέλας, έλος, άχ. Έλλιποσύμφωνον: Έμπρός για μία Έλλάδα νέα.

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Το καπέλλο

Ένα παιδάκι πλησιάζει ένα άστυφύλακα και δείχνοντάς του ένα καπέλλο στη θάλασσα του λέει με κλάματα:

— Άχ, κύριε, ξέρετε, ο άδελφός μου...

Προτού τελειώση, ο άστυφύλας ρίχτηκε στη θάλασσα, αλλά μη βρίσκοντας τόν άδελφό του παιδιού, άνέσυρε μόνο το καπέλλο.

— Μά κύριε άστυφύλακα, δεν μ' άφήσατε να τελειώσω. 'Ο άδελφός μου είχε πετάξει στο καπέλλο μου στη θάλασσα.

Τί τόν ενδιέφερε...

Ο πελάτης: — Γκαρσόν έλα δώ. Στη σούπα βρήκα 4 μυίγες, στο κρέας δύο και στη σαλάτα άλλες δύο...

Το γκαρσόν: — Δηλαδή έν δλω όκτώ... Περίεργο πράμα! και ήταν 9... Πού να πήγε ή άλλη... Μήπως την φάγετε;

Αποδείξεις!

Ο δάσκαλος: Πές μου, Τάκη, τρεις αποδείξεις της καμπυλότητας της γης.

Ο Τάκης: Πρώτον, το γράφει ή γεωγραφία μας, δεύτερον το είπατε σεις και τρίτον μου το είπε ο μπαμπάς μου.

Απ' έξω...

Ο δάσκαλος λέγει στο μαθητή:

— Κώστα, έλα να πής το ποίημα.

Ο μαθητής παίρνει το βιβλίο, διαβάζει το ποίημα, αλλά ο δάσκαλος τόν διακόπτει:

— Απ' έξω παιδί μου να το πής.

Και ο μαθητής έβγηκε έξω από την αίθουσα και άρχισε να διαβάζη!

Την βοηθάει!

Η Κυρία: (στην υπηρέτρια που πλένει τα πιάτα): Μαρία, ή γάτα γλύφει ένα πιάτο.

Η Μαρία: Με βοηθάει κυρία, γιατί είμαι κουρασμένη.

Ο Κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ
ΤΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗΝ
ΑΧΡΗΣΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

“Ὡς πρὸς τὴν συλλογὴν χαμομηλίου: Λόγῳ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐτους ἡ συλλογὴ αὕτη δύναται νὰ γίνῃ μόνον εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους (Μακεδονία — Θράκη). Θὰ ὀργανωθοῦν ἐκκρίσιμα διὰ τὴν περὶ συλλογῆς ταύτης, καὶ ἢν ἀπαγορεύεται ἡ ἐκρίψις, θὰ ληφθῇ δὲ μέριμνα ὥστε τὸ συλλεγόμενον χαμομήλι νὰ εἶναι καθαρὸν, ἀνεῷ χρόνων καὶ χωρίων. Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀποθήρανσιν καὶ εἰς μεγάλων ποσοτήτων νὰ ἀπικτιθῇ ἐκ τῆς τῆς καὶ προσωπικῶν, θὰ ἐξαφοσιωθῇ τὰ αὐτὰ διὰ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. “Ἐκαστος Φαλαγγίτης ἡ Φαλαγγίτισσα δὲ φροντίξῃ νὰ ἀποθήρῃ τὸ χαμομήλι καὶ νὰ τὸ παραδῶσιν εἰς τὴν Τμήμα του. Τὸ συλλεγόμενον χαμομήλι θὰ ἀποσταλῇ ἐντός καθάρων σάκκων εἰς τὴν Κ. Δ. τῆς Ε.Ο.Ν.

‘Ο Κ.Ε.Ν. κ. Κανελλόπουλος άφίχθη εις
Βόλον επί ευκαιρία των άγιώνων και δια να
επιθεωρήσῃ τὸ Πανελλήνιον Ἀνεμοποικίδιον
Κέντρον τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τὰ ἐς στρατόπεδον
Κέντρα ἐκπαιδευσεως Ἀρρένων καὶ Θηλέων
τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀριστῆς τῆς
9ην νυκτερινῇ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου.
‘Ο Κ.Ε.Ν. παρῆσθι ἐς συγκέντρωσιν βα-
θμοφόρων πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ὠμίλησε.
Μεθ’ οὗ παρεκάθισεν ἐς γέμνη τὸ ὅποιον πα-
ρέβησε πρὸς τιμὴν τοῦ ἡ. Ε. Ο. Ν. Βόλου.
Τὴν πρωτὰν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς
ἐπιθεωρήσῃ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τοὺς Σχη-
ματισμοὺς τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀρρένων Βο-
λου καὶ τὰς Ἀσκήσεις τῶν Ναυτοφαλαγγι-
ων.

Εἰς τὴν Στέγην Φαλαγγίτου Ἀθηνῶν (Σολωμοῦ 51) ἤρχισαν ἀπὸ τῆς 1ης Ὑουλίου μαζωχὰς στενογραφίας διὰ Φαλαγγίτας, ἀλλὰ καὶ διὰ μεγάλους, οἱ ὁποῖοι θέλουν τὰ διδάχθαι στενογραφίαν. Ὁ ἐνδιαφερόμενος δύναται νὰ ζητήσῃ περισσότερας πληροφορίας ἀπὸ τὴν Στέγην Φαλαγγίτου, ἀριθ. τηλεφώνου 71-321 καὶ ἀπὸ τὸ Ἀ' Γυμνάσιον Ἀρρέων Ἀθηνῶν καθ' ἑκάστην 7-8 μ. μ.

Εἰς τὴν Κ
Ὁργανώσεως
φθάνουν καθ
τῶν ὁποίων ὁ
νεχῶς καὶ νέ
εἰς ὅλας τὰς
φύσας τῆς

Βόλον οι εκπαιδευτάι άνε-
χ.Ν.Ν., οι οποίοι καί άνεχορ-
ήλινιόν Κέντρον έκπαίδευ-
ση, εφισκομένον παρά τόν 16ον
αίολόμειτρον, όπου ό Κ.Ε.Ν. κ.
έκέρχυσε την έναρξιν της λει-
τελεία τουτο θά έκπαίδευθεν έ-
πισκόποι έξ όλων των μερών
ήλ οι οποίοι θά χρησιμεύσουν είς
επέλεχθ των άνεμοπορικόν κέν-
τρων.

ἔκπεσαν ἐπὶ ἐνα μῆλα ἀνα
 ἔκπεσαν. "Ἢβη, ἔκλυσε τοῦ
 ἰωάντου καὶ Γενεῶν Ἀρχηγοῦ
 ἰωάντου Μεταξά, θά κατε-
 ἔκπεσαν ἑλληνας "Ἐκθεοὺς εἰς το
 ἔκπεσαν τοὺς ὑπόδικους τῆς ἐπεί-
 ρης. Ἐβόηθ' δὲ διαταγὴ ὅπως
 ἐπὶ προσπάθεια, οὕτως ὥστε ἡ
 οὐσία να παρουσιάσῃ βελτιω-
 ἔκπεσαν δὲ πάντας τοὺς κλάδους τῆς
 ἔκπεσαν ὁργάνωσης.
 ἔκπεσαν προσηγνῆ. "Ἐκθεοὺς θά πε-
 ἔκπεσαν τῶν κλάδων τῆς λαϊκῆς πέ-
 ἔκπεσαν ὑποκειμένων καταλλήλως ὅλων

καπνιστών Φαλαγγίτισταις που άποτεινόν
πρώτον τήμῃ τῆς κατασκήνωσας. Τὴν κα-
τασκήνωσιν τὴν ἐπεσχεύθη προχθὴς τὴν πο-
ταὶν ἡ Α.Ε. ὁ Ἐθνικός Κυβερνήτης καὶ Γεν. κα-
τ' Ἐπιβουλή τῆς Ε.Ο.Ν., κ. Ι. Μεταξάς, ε-
πὶ τὸν ὅποιον αἱ Φαλαγγίτισται ἐπεφυλάξαν
θουσιδὴν ὑποδοχὴν. Ὁ κ. Μεταξάς παρέμει-
νεν ἐπ' ἄρκετον εἰς τὴν κατασκήνωσιν, συν-
μίλησε μὲν Φαλαγγίτας αἱ ὁποῖαι τοῦ ἐξ-
έφρασαν τὸν ἐνδοχρὴν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἐχά-
σαν ἡ Ε.Ο.Ν., περιήλθεν ὅλας τὰς προχ-
ρους ἐγκαταστάσεις τῆς κατασκήνωσας καὶ
μὲ ἱκανοποίησιν διεπίστωσεν εἰς διὰ τὰ πα-
τα φροντίζουν μόνον αἱ αἰ καλαί Φαλαγγί-
τισσαι.

Κεντρική Διοίκησης

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΣΠΑΡΤΗ.—Τα μέλη της Ε.Ο.Ν. Μαγούλας ησχολήθησαν με τον θερισμό του σίτου εις τον άγρον τον οποίον αυτά ταύτα είχαν καλλιεργήσει κατά το παρελθόν φθινόπωρον. Από πρώτας ενδεδειγμένες με τάς στολάς των αι Σκαπάνισσαι και Φαλαγγίτισσαι με εξαίρετικόν κέφι επεδόθησαν εις την ιεράν ταύτην εργασίαν, η οποία έλαβε πανηγυρικήν μορφήν.

Τα αποτελέσματα της συγκομιδής ησαν λίαν ικανοποιητικά και απεδείχθη ούτω ακόμη μίαν φοράν πόσον επωφελέως δύναται να έλθη άρωγος η Νεολαία εις έργα ύψιστης σημασίας. Κατά την έορτην του θερισμού έληφθησαν και πολλά φωτογραφία.

Εις την Σχολήν Κοπτικής—Ραπτικής κεντημάτων η Φαλαγγάρχης ώμλησε περί Βασιλέως και Έθνους. Επίσης η ερίτιμος κυρία Νομάρχου επεσκέφη την Σχολήν και άπηθύθυε παραινέτικούς λόγους προς τάς μαθήτριάς, ανεχώρησε δε άποκομίσασα άρίστως έντυπώσεις διά την τελουμένην εργασίαν. Αι Σκαπάνισσαι του δου Λόχου εξέδραμον εις Τεγείαν και Τρίπολιν, έπισκεφθείσαι όλας τάς άρχαιοτάτας και τά αξιολάβει μέρη.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ.—Ο Άρχηγός του Σχηματισμού Μαυροβουνίου μετά το πέρας του έκκλησιασμού της Κυριακής ώμλησε προς τά μέλη με θέμα: «Τό έναντι της Πατρίδος χρέος της Έλληνίδος».

ΛΑΧΙΟΝ.—Αι Σκαπάνισσαι του Σχηματισμού τούτου εξέδραμον εις θέσιν Καλένια. Έκει παρέσκευσθη κοινόν συσσίτιον εκ γεωμύλων. Η Άρχηγός του Σχηματισμού ώμλησε προς τάς Σκαπανίσσας περί οικογενείας.

ΓΚΟΡΙΤΣΑ.—Ο Νομάρχης Γενικός Έπόπτης της Ε.Ο.Ν. έπισκέφη τον Σχηματισμόν Γκοριτσάς. Πάντα τά μέλη, άρρενα και θήλεα, καθώς και άπαντες οι κάτοικοι υπεδέχθησαν αυτόν εις όρισθέν εκ των προτέρων μέρος με ζήτωκραυγάς. Τόν κ. Έπόπτην προσεφώνησεν ο Πρόεδρος της Κοινότητος, ο Διοικητής της Ε.Ο.Ν. Άρρένων και ο Διευθυντής του Σχολείου. Κάποιον ένγεντο παρέλασις. Ο κ. Έπόπτης ανεχώρησεν ικανοποιημένος, άφού έδωκε διάφορους οδηγίους προς τους βαθμοφόρους.

ΣΕΛΛΑΣΙΑ.—Η κίνησις του Σχηματισμού Ε.Ο.Ν. Θηλέων υπήρξε ζωηροτάτη. Το τελευταίον δεκαπενθήμερον ανεπτυχθησαν θέματα περί συγκοινωνίας και άθλητικής.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ.—Εις την αίθουσαν του «Μαντζουναίου» ετελέσθη με μεγάλην έπιτυχίαν η λαχειοφόρος αγορά της 78ης Φάλαγγος Θηλέων υπέρ της στολής της Φαλαγγίτισσης.

Ο λαός της Ιστορικής Τριπολιτσάς με τον μεγάλο και άγνο ένθουσιασμό του υπεστήριξε δι' όλων του τών δυνάμεων την άγοράν αυτήν, ήτις απέδωσε λίαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Την έορτην έτίμησαν διά της παρουσίας των ο κ. Νομάρχης και Γενικός Έπόπτης της Ε.Ο.Ν. Άρκαδίας, ο κ. Διοικητής του 11ου πεζικού Συντάγματος και άπασαι αι πολιτικά Άρχαι.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.—Ζωηρά κινήσις έσημειώθη κατά το τελευταίον διάστημα εις τους Σχη-

Σχολή κοπτικής και ραπτικής της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λακωνίας.

ματισμούς της Ε.Ο.Ν. Θηλέων Άργολιδοκορινθίας. Η κίνησις εις τάς διάφορους έδρας έχει ούτω:

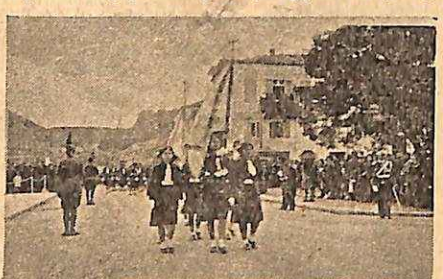
Μέρμπακα.—Κατά τάς συγκεντρώσεις έδιδόθησαν τά άσματα: «Προσευχή της Φαλαγγίτισσης» και «Η Δύσις». Επίσης αι παιδια «Τό κλειδί της πόρτας του κήπου», «Η μάλλα στον κύκλο», άπαγγελία του ποιήματος «Ο Φαεινός», ως και χειροτεχνία, γυμναστική και χορός.

Ανεγνώσθησαν τά διηγήματα: «Τα κακα-βούλια», «Τό μόνον της ζωής μου ταξίδιον» και ανεπτυχθη το θέμα «Ο φυσικός φωτισμός». Έγένετο ανάστας εις τον λόφον Πουλακίδας, όπου παρηκολούθησαν τήν δύνιν του ήλιου, και έκδρομή εις Σταυροδρόμι.

Πουλακίδα.—Αι Φαλαγγίτισσαι και Σκαπάνισσαι ησχολήθησαν με διάφορα μαθήματα έρχοχέρων—εις την πλεκτικήν, λευκόν κέντημα και μετρίτην—ως και με διάφορους παιδιάς, άθλοπαιδιάς και χορούς. Ανεγνώσθησαν δε διάφορα μορφωτικά διηγήματα γύρω από τον σκοπόν της Ε.Ο.Ν.

Μάνεσι.—Έγένετο μαθήματα χειροτεχνίας, οικοκυρικής, ύγιεινής, παιδιών, άθλοπαιδιών, χορών και σουηδικών άσκήσεων. Ανεγνώσθησαν μορφωτικά διηγήματα και ένγεντο άπογευματινός έκδρομος.

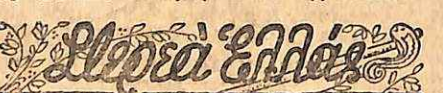
Παναρήτιον.—Τά μέλη της Ε.Ο.Ν. Θηλέων παρηκολούθησαν με ζήλον τά μαθή-

Η Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ναυπλίου έν παρελάσει.

ματα: «Περί μέσων συνδέσμου και διαδάσεων» και «Περί προσανατολισμού», ως και τά των σουηδικών άσκήσεων, παιδιών, χορών και άσμάτων. Ησχολήθησαν επίσης με το πότισμα των δένδρων της Ε.Ο.Ν. και εξέδραμον εις τά έξοκλήσια του Άγίου Γεωργίου και Άγίου Θωμά, ως και την τοποθέσιαν Μπουραζάνια.

ΑΡΓΟΣ.—Φαλαγγίτισσαι και Σκαπάνισσαι Άργους εξέδραμον εις Τύρυνθα, όπου έπισκέφθησαν τάς Άγροτικές Φυλακάς. Εις τάς Φαλαγγίτισσας υπεδείχθησαν τά διάφορα τμήματα και διαμερίσματα αυτών, έδιδάχθησαν δε περί όρνιθοτροφίας, κτηνοτροφίας, κοινικλοτροφίας, σπρωτοφίας, γεωργίας και τά εξ αυτών άναθά. Μετά ταύτα έπισκέφθησαν τάς άρχαιοτάτας ως και το παρεκκλήσιον «Άγιος Κωνσταντίνος». Τάς άπογευματινάς ώρας έπιστρεψαν εις Άργος, ζητωκραυγάζουσαι υπέρ του Έθνους, του Βασιλέως, του Έθνικού Κυβερνήτου και της Ε.Ο.Ν.

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.—Εις Κάτω Μακρυονών ώμλησεν εις Φαλαγγίτισσαι και Σκαπανείς 11 Τετραρχίας (293ης Φάλαγγος), παρισταμένον και πλείστον κατοίκων, ο Υποδιοικητής άσπιστής του κ. Γεν. Έπόπτην Αίτωλοκαρνανίας περί του έργου του Κράτους της 4ης Αυγούστου κατά το τετραετές διάστημα, έν αντιπαράβολή προς τον χρωκοπήσαντα κοινοβουλευτισμόν.

Με την διακρίνουσαν αυτόν εύφράδειαν προέκλεσεν άφένταστον ένθουσιασμόν των παρισταμένων, ότινες εξέψασαν εις ζητωκραυγάς και χειροκροτήματα.

ΛΑΜΙΑ.—Η Περιφ. Διοικήτρια Θηλέων και ο Α' Έπιτελής Διοικήσεως Άρρένων, συνουδεύοντο υπό βαθμοφόρον του Έπιτελή, συ-

των, επεθεώρησαν τους Σχηματισμούς των Τετραρχιών Υπάτης και Μεξιατών.

Βαθμοφόροι του Έπιτελείου της Διοικήσεως ένήργησαν άναγνώρισιν επί του δρους Καλλιστομον προς έξέυρεσιν καταλλήλου χώρου διά την έγκατάστασιν Στρατοπέδου Έκπαιδευσεως Βαθμοφόρων, εις θ ά έκπαιδευθώσιν επί τρεις εβδομάδας περί τους 150 έννομοτάχαι και ομαδάρχαι.

Όμοιον Στρατοπέδον θά λειτουργήσιν από του προσεχούς Ιουλίου και εις Μαραθών Δωρίδος.

Ο κ. Γενικός Έπόπτης, συνοδευόμενος υπό της Περιφερειακής Διοικήτριας και του Α' Έπιτελούς της Διοικήσεως, επεθεώρησε την Τετραρχίαν Μακρακώμης, ένεκαίνισσε τόν όλον Φαλαγγίτου και έμύλησε προς συγκέντρωσιν κατοίκων με άποτέλεσμα να πυκνωθώσιν αι τάξεις του Λόχου Ε.Ο.Ν. Θηλέων δι' ομαδικής έγγραφης υπερτρίκοντα νέων Φαλαγγιτισσών.

Εκ της έπιθεωρήσεως του Σχηματισμού Μακρακώμης ο κ. Γενικός Έπόπτης άπέκρινε τάς άρίστως πάν έντυπώσεις.

Οι Διοικηταί Άρρένων και Θηλέων επεθεώρησαν την Τετραρχίαν Σπερχαδίας, όπου οι Φαλαγγίτισσαι και Σκαπανείς καταρτίσσαντες συνεργεία, προσάινον εις την άναζήτησιν και συστηματικήν εξολόθρευσιν των εστιών άκρίδων.

Εις άπαντας τους Σχηματισμούς γίνεται η παρακολούθησις και περιποίησις των άναδασωθέσων έκτάσεων ως και η παρακολούθησις των καλλιεργηθέντων υπό των Σχηματισμών άγρών.

Εις πλείστους των Σχηματισμών ήρχισεν ο θερισμός του σπαρέντος υπό των Σχηματισμών σίτου υπό των ίδων των Φαλαγγιτισσών και με ένθουσιώδεις έκδηλώσεις υπέρ της Ε.Ο.Ν. και του Άρχηγού.

Τμήμα εκ 50 Φαλαγγιτών και βαθμοφόρων της Υποδιοικήσεως Άταλάντης εξέδραμεν επί ήμερον εις Χαϊρώνειαν, Λεσθαιαν, Όσιον Λουκάν, Άράχωσαν, Δελφούς, Ιτέαν, Αμφισσαν, Γραβίαν και Αμφικλείαν.

Κατά την έκδρομήν ταύτην υπό καταλλήλων βαθμοφόρων ανεπτυχθησαν Ιστορικά γεγονότα, οχέσιν έχοντα με τους χώρους, τους όποιους έπισκέφθησαν οι έκδρομοί.

Ο έν άσπασταίς Ιαρχος κ. Αύγουστος Θαλασσινός έδωρσεν εις την Υποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Παρνασσίδος δύο πλασιωμένους φωτογραφίας του άειμνήστου Στρατηλάτου Βασιλέως Κωνσταντίνου και της άειμνήστου Βασίλισσης Σοφίας.

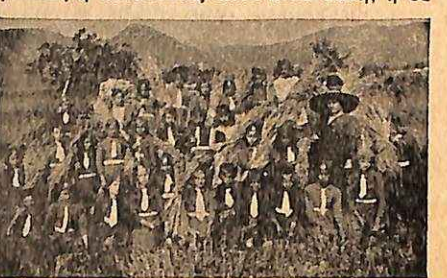

ΛΑΡΙΣΑ.—Την παρελθούσαν Τετάρτην η μαθητική Φάλαγγ έσυνέχισε το σκάλισμα του βάμβακος.

Έγένετο συγκέντρωσις των Φαλαγγιτών και Σκαπανέων εις το Άλκαζάρ, κατά την όποιαν ώμλησεν ο συναγωνιστής Περιφερειακός Διοικητής και μετά τούτον ο συναγωνιστής Διευθυντής του 111 Γραφείου.

Όμάς Σκαπανέων με επί κεφαλής τον Υποφαλαγγάρχην εξέδραμεν εις Άγυιαν και Μεταξοχώριον.

Ο συναγωνιστής Διοικητής επεθεώρησε την Υποδιοίκησιν Έλασσώνος, Τετραρχίαν Τσαριτσαινής, εκ της όποιας διαπιστώθη ότι γενικώς η κατάστασις είναι πολύ καλή, η δε

Όμάς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Παντίσης Λακωνίας κατά τών θερισμόν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΚΟΜΟΤΙΝΗ.—Πρωτοβουλία του Γενικού Διοικητού Θράκης κ. Καλαντζή, η Ε.Ο.Ν. Ροδόπης ώργάνωσεν εις το στάδιον της πόλεως άσπαστόν έπιτυχίας θρακικήν έορτην, με την θρακικήν ήθογρασίαν «Η χαρά της Δοκινιάς» του κ. Μιλτ. Παρνασσέαδη.

Εις την έκτέλεσιν της τούτων ζωντανής αύτης ήθογραφίας έλαβον μέρος 85 έκτελεσται μέλη της Ε.Ο.Ν. με τοπικάς ένδυμασίαις της Κομοτινής, του Ιάσμου, της Γρατινής, του Κοσμίου και του Καβάλλη.

Την παράστασιν παρηκολούθησαν ο Γεν. Διοικητής Θράκης, ο Γεν. Γραμματέυς της Διοικήσεως, ο Δήμαρχος Κομοτινής, τά έπιτελεία Ε.Ο.Ν. με τοπικάς ένδυμασίαις της Κομοτινής, του Ιάσμου, της Γρατινής, του Κοσμίου και του Καβάλλη.

Εις τάς Υποδιοικήσεις εφαρμόζεται γενικώς το πρόγραμμα της θεωρητικής και πρακτικής άσκήσεως των Φαλαγγιτών και Σκαπανέων με Ικανοποιητικά αποτελέσματα.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ.—Οι συνεταιρισμένοι γεωργοί της περιφέρειας Τρικκάλων, κατά την τελευταίαν Γενικήν Συνέλευσιν της Ενώσεως Συνεταιρισμών, άφέντασαν όπως εισέφεραν ό-πέρ της Ε.Ο.Ν. έκαστος δέκα λεπτά κατ' ό-κάν σίτου προσκομιθισσόμενου εις τά συνεργεία συγκέντρωσεως.

Η άπόφασις αύτη τών συνεταιρισμένων γεωργών, άποτελούσα τρανήν άπόδειξιν της άπολύτου συνεργασίας των συνεταιριστικών Οργανώσεων με την Έθνικήν Οργάνωσιν Νεολαίας, θεμελιώνει τον κυριώτερον συντελεστήν διά την ταυτοχρόνον πρόδοσιν των δύο θεσμών, του Συνεργατισμού άφ' ενός και της Ε.Ο.Ν. άφ' έτέρου, επ' ώφέλεια του Έλληνικού λαού και της μεταδόλης της 4ης Αυγούστου.

Ο χορός του Ιάσμου από την θρακικήν ήθογρασίαν της Ε.Ο.Ν. Ροδόπης.

ήθογραφίας, η όποια περιελάμβανε 14 αυτοτελείς εικόνας από την ζωή, τά ήθη και τά έθιμα του θρακικού λαού, χειροκροτήθησαν ένθουσιώδως.

ΛΑΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ.—Ο Γενικός Έπόπτης Ε.Ο.Ν. Έβρου, άφού εξέτελεσε περιόδειαν ανά τάς έδρας των Περιφερειακών Υποδιοικήσεων Έβρου, συνεκέντρωσεν εις την μεγάλην αίθουσαν της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Άλεξανδρουπόλεως πάντας τους βαθμοφόρους των Περιφερειακών Υποδιοικήσεων (Άρρένων—Θηλέων) Άλεξανδρουπόλεως από το βαθμό του λοχίτου και άνω. Το πενταθήμερον και άρτιον σύνολον των συναγωνιστών επεθεωρήθη από μέρος του κ. Γενικού Έπόπτην, όστις εξέηται πληροφορίας περί του έπιτελεσθέντος έργου όφ' ενός έκάστου έν τη άρμοδιότητι του.

Μετά την έπιθεώρησιν έγινε κριτική επί των πεπραγμένων (εκπαιδευσις, κοινωφελή έργα, άφάρωγη των κανονισμών, μελέτη των έργων της έκδόσεως της Ε.Ο.Ν., κυκλοφορία του περιοδικού μας «Νεολαία», άθλητισμός, ειδικότητες κλπ.).

ΧΑΝΙΑ.—Εις την Περιφερειακήν Διοίκησιν Θηλέων Χανίων ήρχισεν η προκαταρκτική εργασία διά την στρατοπέδωσιν των κάτωτέρων βαθμοφόρων εις Άγιάν Τριάδα Άκρωτηρίου.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.—Ο 8ος Λόχος της Α 255ης Φάλαγγος διαγράνισε παιδικήν θεατρικήν παράστασιν έν τη αίθουση του Ώσειου, την όποιαν παρηκολούθησαν έκτός των μελών και πολλοί γονείς.

Μολονότι η έν λόγω παράστασις εξέτελεσθη υπό Σκαπανέων, έσημειώσαν άρκτην έπιτυχίαν. Αι εισπράξεις θά διατεθούν διά την πραγματοποίησιν έκδρομής.

Προς το 111 Τάγμα ώμλησεν ο Διοικητής τούτου, άναπτύξας τάς άποχρεώσεις του Έλληνος εις την παρουσαν περίπτωσιν. Το αυτό θέμα ανεπτυχθη και εις τους έξωσχολικούς Φαλαγγίτας υπό του Διοικητού του Λόχου.

Εις την Α 258ην Φάλαγγα Άμαρίου ένγεντο πρακτικά άσκήσεις έμβολιασμού, άγώνες ποδοσφαίρου και βόλεϋ και διαλέξεις περί παθητικής άεραμίας, περί έμπορίου υπό τάς σημερινάς συνθήκας, περί πολέμου και τών συνεπειών του κλπ.

Επίσης εις την Α 257ην Φάλαγγα Μελάμπων ένγένοντο άθλητικά άσκήσεις, άσκήσεις στρατιωτικής προπαιδευσεως και διαλέξεις παρεμφερεις με τάς της Α 258ης Φάλαγγος.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.—Ο Υποδιοικητής Άνατολικών Έπαρχιών μετέθε εις Αφάνες και Σείβα προς έπίσκεψιν των εκεί Τμημάτων Ε.Ο.Ν. και προς ίδρυσιν νέου Τάγματος εις την κομόπολιν Ασφών.

Όμοίως η από τετραμήνου συσταθείσα και λειτουργούσα εις την Έβρον της 322ας Φάλαγγος Πρότυπος Όμάς εκ τριάντα Φαλαγγιτών 15-17 έτών εξέδραμεν εις διήμερον έκδρομήν υπό την ήγεσίαν του Τετραρχου εις τά χωρία Νιηδητό, Παναγιά, Έμπερο, Ξενιάκιο, Μηλιαράδι, και Θωμάδιον. Παντού ένγένοντο ένθουσιώδως δεκτοί, άπαντες δε οι κάτοικοι άπεθαύμασαν την πειθαρχίαν και το άρρενωπόν παράστημα των Φαλαγγιτών.

Υπό όμάδος Φαλαγγιτών της 254ης Φάλαγγος ένγέντο έκδρομή πεζή εις θέσιν Άγιοι Πάντες. Το πρόγραμμα, περιλαμβάνον κατασκήνωσιν, παρασκευήν συσσίτιον, άσκήσεις πυκνής τάξεως και πρακτικές στρατιωτικές άσκήσεις, εφημερίσθη επακριβώς.

Η έκτροφή των μεταδασκωλίκων των διαφόρων τμημάτων της Περιφερειακής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ηρακλείου λήγει η μία μετά την άλλην με εύχάριστα αποτελέσματα.

Το πρώτον σπρωτοφικόν τμήμα Σκαπανέων της 320ης Φάλαγγος έπέτυχε πλήρως του σκοπού του και η Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων, κατοπίν έπιτοπία έπισκέψεως την όποιαν έκαμεν εις το σπρωτοφικόν τούτο τμήμα δι' αντιπροσώπου της γεωπόνου, εξέτιμησε την τοιαύτην προσπαθειάν μας και έχουσα υπ' ό-ψιν, ως άναφέρει εις το υπ' αριθ. 50)21-6-40 Ε. έγγραφόν της, ότι η μεταδασκωλικοτροφία πάντοτε άπέτελει σπουδαίον οικιακήν βιοτεχνίαν διά την Κρήτην, έχορήγησεν εις αυτός ως άμοιβήν δραχ. τετρακοσίας. (400).

Το 2ον σπρωτοφικόν τμήμα Φαλαγγιτισσών της αύτης Φάλαγγος έχει τά αυτά περίπου αποτελέσματα.

Επίσης εις το Κράσι της Πεδιάδος η έκτροφή έληξε μετ' έπιτυχίας και ήδη προετοιμάζεται η εξαγωγή της μετέξης. Αι αύτης αι Φαλαγγίτισσαι του αύτου Τμήματος θά ύφάνουν διάφορα μεταξωτά ύ-φάσματα.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.—Την παρελθούσαν εβδομάδα ο Περιφερειακός Διοικητής Άρρένων επεθεώρησε τους Σχηματισμούς Λιμνών, Χουμεριάκου, Νικηταίου, Βουλιαμένης, Λατοΐδας και Βραχάσιου. Προς τους Σχηματισμούς διά μακρών ώμλησεν ο Περιφερειακός Διοικητής περί των κατευθύνσεων υπό της Ε.Ο.Ν. Την Κυριακήν ο Νομάρχης Λασηθίου κ. Παπαδημητρίου, συνοδευόμενος υπό του Περιφερειακού Διοικητού και της Περιφερειακής Διοικήτριας, επεθεώρησε τους Σχηματισμούς Άρρένων και Θηλέων, Καστελλίου, Κάτω Χωρίου και Επάνω χωρίου, Φουρνής. Ο κ. Νομάρχης ώμλησε προς τους κατοίκους των άνωτέρω χωρίων, ως και εις τους Φαλαγγίτας διά τά μέτρα προνοίας, τά όποια έλαβεν η Έθνική Κυβέρνησις της 4ης Αυγούστου ύ-πέρ των εργατών, των γεωργών, της άμύνης της χώρας και της Νεολαίας.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.—Εις τους Σχηματισμούς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Νομού Λέσβου τούτον εις την Πρωτεύουσάν δούν και εις την ύπαιθρον παραπρεταί ζωηροτάτη κίνησις. Όλοι έχου έννοψη του σκοπού της Ε.Ο.Ν. και έργάζονται με εξαίρετικόν ζήλον και άφοσίωσιν. Η Περιφ. Διοικήτρια, παρακολούθησα τά εκπαιδευτικά προγράμματα, θέλει αύτα εις εφαρμογήν κατά τούτον που χαρίζε εις τα μέλη της δρσιν συνδυαζομένην με ψυχαγωγίαν διά της οργανώσεως ήμερησίων ψυχαγωγικών εκπαιδευτικών έκδρομών.

Αι Φαλαγγίτισσαι Μυτιληνής με επί κεφα-

